

فرهنگی-اجتماعی-خبری
ارگان انجمن کلیمیان تهران

سال نهم
شماره ۱۳۸۶ شمسی
ادار دوم ۵۷۶۷ عبری
۳۴ مارس ۲۰۰۸ میلادی

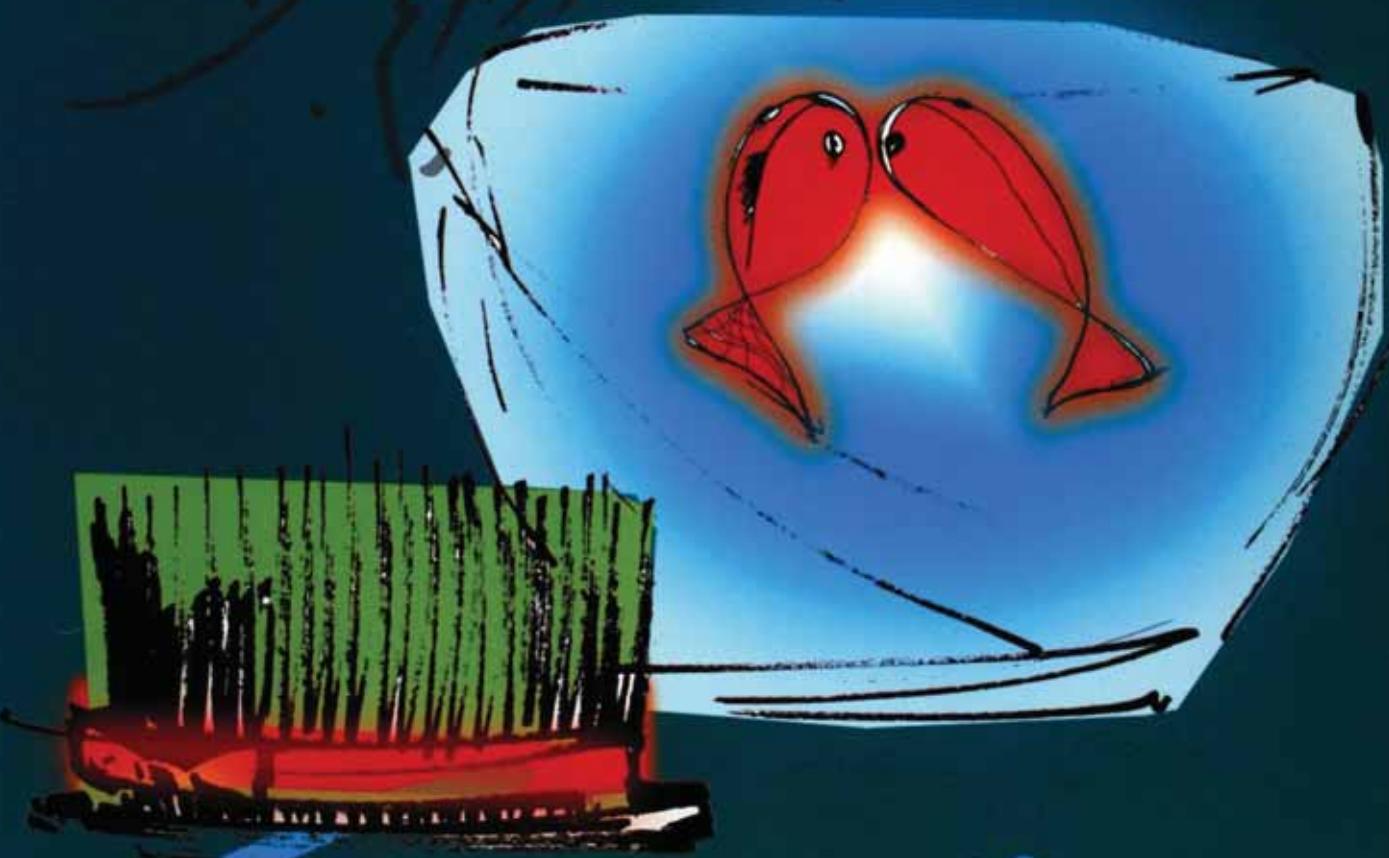
بینا بینه

فارسی-يهودی
محایت یهود در دوران باستان
داستان یک مهمانی، یک رقص
يهودیان آمریکای لاتین
عبری بیاموزیه

بینا بینه

בְּנֵי בְּנֵי אֹתֶן רְאֵבָן
בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי כָּלְבִּים
בְּנֵי בְּנֵי בְּנֵי כָּלְבִּים

لارامز، آرامش، نزد و سرمهیز
لارامز، را در میان صد هزار بام
لارامز، آرامش، آزاد و دارم.

سال نویه

نشریه افق بینا

בְּרָא

افق بینا

افق
بینا

فرهنگی - اجتماعی - خبری
ارگان انجمن کلیمیان تهران
سال نهم شماره ۳۴
اسفند ۱۳۸۶ شمسی
ادار دوم ۵۷۶۷ عربی
مارس ۲۰۰۸ میلادی

صاحب امتیاز: انجمن کلیمیان تهران
مدیر مسئول: دکتر سیامک مرده صدق
سردبیرون: فرهاد افراصیان

هیئت تحریریه: دکتر یونس حمامی لاهیزار - رحمن درجیم - تینا ریبع زاده - شرگان انورزاده - مریم حناسیزاده - ارش ساکت خو - سیما مقندر - الهام مدب - فرهاد روحانی - لیورا سعید - سام بتایین - منوچهر طبری
همکاران این شماره: المیرا ضرایی - بیژن اصف - مهندس سعید یاشارال - پرویز نی داود - ابراهیم سعیدیان - پدرام سعلانی - راحل رحیمی
مدیر داخلی: نسترن جاذب
مطلوب انگلیسی: هدش

عکس: داود گوهربان - داریوش نهداران - رحمت ... نهداران
با تشکر از: علی متین - حسن سریخشیان - رنوف محسنی - کاووس صادقلو - احمد مطلاعی - محمد رضا طائب
طرح جلد و گرافیک: رحمت ... نهداران - داریوش نهداران
مدیر هنری: محمد رضا ساختمانگر

امور اجرایی: نوید هارون شیطی
پشتیبانی رایانه‌ای و اینترنت: مرکز کامپیوتر انجمن کلیمیان تهران - الهام آبائی
چاپ، لینوگرافی و صحافی: پیش برد
نشانی نشریه: تهران - خیابان شیخ‌هادی - شماره ۳۸۵ - طبقه سوم
کد پستی ۳۳۳۱۷-۱۱۳۹۷-۶۷۲۵۵۶ - نامبر: ۶۷۱۶۴۲۲۹
نشانی الکترونیکی: bina@iranjewish.com
پایگاه اینترنتی: www.iranjewish.com

نشریه در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است.
نقل مطالب از نشریه با ذکر منبع و نویسنده بلامانع است.
بینا-بینا - در عربی به معنای آگاهی و بصیرت است.

بوریم (یادآور مجله پوریم)

از اعیاد یهودیان می‌باشد.

نام اثر: بوریم

نقاش: داریوش نهداران

نام و نام خانوادگی: .....
نشانی: .....
کد پستی: .....
پست الکترونیکی: .....
تلفن: .....
نامبر: .....

حق اشتراک «افق بینا» را به حساب ۲۴۸۹ بانک ملی شعبه ملک (شیخ هادی) کد ۴۵۶ به نام انجمن کلیمیان تهران واریز کرده و اصل فیش بانکی را همراه با فرم تکمیل شده به نشانی افق بینا ارسال کنید.
کپی فیش بانکی را نزد خود نگه دارید.
هر گونه تغییر نشانی را سریعاً اطلاع دهید.
هزینه اشتراک برای ۶ شماره ۶۰۰۰ تومان است.

- سرمقاله / من این جایی ام، چراغم در این خانه می‌سوزد / ۴
خبر کوتاه است ولی قصه دراز / سخن سردبیر / ۶
فارسی - یهودی / ۸
- سفر اعضاي هيست مدیره انجمن کليميان تهران به گرانشاد / ۱۲
نشانى از وحدت ملی در بيمارستان دكتور سپير / ۱۳
- يهوديان جهان / سورينام، كيمن ترين جامعه يهود امريکاي لاتين / ۱۵
سير تحولات روحانيت در دين يهود / ۱۷
- جشن درختان «سرود ايلانوت» / ۱۹
حکایت يهود ايران در دوران باستان / ۲۱
- بارگاه صلح / گزارش سفر زيارتی يهوديان ايران به شوش دانیال / ۲۳
يهود ستيزی / ۲۵
- يک مهمانی يک رقص / ۲۶
- تاج و تخت حضرت سليمان و معجزه پوريم / ۳۰
- زاد دريدا / ۳۱
- اخبار / ۳۳
- حکيم نورمحمد / ۴۵
- از دستياری آزمایشگاه شیمی تا بردن جایزه نوبل پزشکی / ۴۶
- جدول / ۴۶
- شعر / ۴۷
- مشاوره روان‌شناسی / پاسخ به سوالات شما / ۴۸
- ایا پدر و مادر خوبی هستید؟ / ۵۰
- عبری بیاموزیم / ۵۳

سرمهقاله

ما ایرانیان یهودی با حضوری پویا و به درازای تاریخی بیش از سه هزاره، در طول سالیان متعددی همراه با پاسداشت هویت ملی خود، همواره به میراث دینی یهودیت میزراحتی پای بند بوده‌ایم و در طی چالش‌های فراروی خود در سالیان دراز، هویت ملی خود را با هویت دینی خود درآمیخته‌ایم و هویت واحد ایرانی یهودی را ساخته‌ایم و نسل‌های متوالی به حراست این نهال، که اکنون درختی تناور شده است، رنج‌ها برده‌ایم و در سایه‌ی آن، شادی‌ها و پای کوبی‌ها و شادخواری‌ها کرده‌ایم. این شجره‌ی پاک، بی‌شك از شرایط اقلیمی- فرهنگی- جغرافیایی، اقتصادی و سیاسی ایران بزرگ متأثر شده و بالیدنی سازگار و همخوان با زیستگاه و میهن‌مان یافته است و به همانسان نیز، بر فرهنگ و تمدن ایران بزرگ اثر گذاشته‌ایم و تأثیر فرهنگ یهودی بر شعر و ادبیات فولکلور و زبان و علوم متفاوت در ایران، انکارناپذیر است. تا بدان جا که حتی برخی واژه‌های عبری وارد «زبان کوچه» و بازار شده است.

برآیند این واکنش دوسویه در پویاترین شکل ممکن، پناهگاهی بس مستحکم ساخته است که همواره در تنبیاد حوادث و مراتتها و ناملایمات، جان‌پناه ما بوده و در روز سرور و بهروزی، جشنگاه‌مان از مهم‌ترین مشخصات این هویت واحد و تفکیک‌ناپذیر، پای بندی راسخ به آداب و سنت است. آداب و سنت زیبا و شایسته‌ای که در طی قرن‌های متعددی شکل گرفته و بالیده‌اند و وجه غالب رویش و بالندگی این فرهنگ، همواره درون‌زا و این جایی بوده است. به دیگر سخن، این فرهنگ دینی همواره توسط خود ما پای بندی کامل به اصول اعتقادی مان، پالایش شده و ما خود به پیشبرد و آموزش آن به نسل‌های بعد، همت گمارده‌ایم و چه عمرها و آرزوها که در این راه نثار کرده‌ایم.

این فرهنگ نیز همچون سیری قابل اعتماد در تنبیاد حوادث ما را از افراط و تغیریت بازداشت و در برابر تهاجمات دوسوی خرافات و الحاد، مصون داشته است و نیز به ما آموخته که یهودی بودن نه تنها هیچ تضاد و تباہی با ایرانی بودن ندارد، که حتی ایرانی خوب بودن را شدیداً تشویق می‌کند. این فرهنگ، شهر وند خوب ایران بودن و پای بندی کامل به انسجام ملی و ارزش‌های فرهنگی را واجب شرعی می‌داند و دفاع از منافع ملی را امر می‌کند و به مقابله با دشمنان این کپن بوم و بر سفارش می‌کند.

در این میان، به خاطر ماهیت بویای جریان‌های فکری و فرهنگی، همواره ترویج و پیشبرد و بهسازی این هویت دینی، امری کاملاً درون‌زا و این جایی بوده است و هیچ گاه تفکرات خارج از چهارچوب یهودیت میزراحت نتوانسته‌اند پایگاهی قابل اعتنا یابند یا اثری درازمدت و مانادر این هویت مذهبی داشته باشند که پیرایه عاریتی نه تنها دلربا و زیبا افرا نیست، که اغلب کراحت آرد و زشتی افزاید، به سان و صله‌ای ناهمگون بر وجود فرهنگی و عقیدتی جامعه‌ی ما. حتی در سختترین شرایط این ملک نیز، آنان که مردانه مانده‌اند، در آموزش، حفظ و حراست از این فرهنگ کوشیده‌اند. می‌دانیم که غاییان صحنه‌ی زندگی اجتماعی، نه داوران منصفی می‌توانند باشند و نه صاحب‌نظران مخفی به شمار می‌آیند؛ که اگر مرمت خانه واجب است، وظیفه و حق ساکنان بیت است که براساس ممکنات و امکانات خود از بین مصالح و ابزار و راه‌کارهای ممکن، بهترین را برگزینند، که اگر بنا به دخالت در امور دینی ما توسط دیگران باشد و ما آن را روا داریم (از هر سو که باشد) این دخالت می‌تواند توسط منابع متعددی اعمال شود که لاجرم برآیند آن به سوی قوی‌ترین منبع دخالت خواهد بود و به یاد داریم که هنوز حافظه‌ی جمعی کوتاه‌مدت ما، از عوارض این دخالت‌ها مخدوش است. پس حراست از هویت دینی ما، وظیفه و حق طبیعی خود ماست، به قسمی که به هیچ گروهی خارج از دایره‌ی جامعه‌ی ایرانیان یهودی اجازه‌ی تصمیم‌گیری در امور داخلی خود را به طور اعم و در امور فرهنگی خود به طور اخص ندهیم، زیرا که اگر رواداری این مداخله (هر چند دلسوزانه و مشفقاته) تحقق یابد، مجوزی داده‌ایم به تصمیم‌گیری‌های قیم‌مآبانه‌ای که با خلقيات فرهنگی مانه تنها سازگار نیست، که با روحیات ما در تضاد است.

تنها ما ایرانیان یهودی هستیم که می‌توانیم با درک شرایط خاص زمان و مکان، در رابطه با سرنوشت فرهنگی و دینی خود، جامع‌ترین، دقیق‌ترین و قابل اجراترین تصمیم را بگیریم و بدین وسیله، کیان دینی خویش را از هر دخالت نابه‌جا - که می‌تواند مخرب و خطرناک باشد - حفظ کنیم.

دی ماه سال جاری برخی از رسانه‌های خارجی، خبری را مبنی بر خروج دسته‌جمعی چند تن از یهودیان ایرانی در صدر اخبار خود قرار دادند و از قول آنان زندگی یهودیان در ایران را مشقت‌بار و توان با رنج و خفت توصیف کردند.

بعد از این مانور خبری، نماینده‌ی جامعه‌ی کلیمیان در مجلس شورای اسلامی و هم‌چنین انجمن کلیمیان ایران با انتشار جوابه‌های متعدد، به تکذیب ادعاهای آنان پرداخته و متعاقب آن سازمان‌های متعدد ایرانیان یهودی مقیم اروپا و آمریکا نیز در اعتراض به این عمل، واکنش‌های چشم‌گیری را نشان دادند.

از نگاه نگارنده، با توجه به وجود اسناد بی‌شمار و شواهد متعدد تاریخی مبنی بر آزادی، امنیت و آسایش کامل ایرانیان یهودی و هم‌زیستی مسالمت‌آمیز آنان با دیگر هم‌وطنان خود در کشورشان، نیازی به تکرار آن چه که سالیان سال در اثبات و تایید این موضوع گفته و نوشته شده است، نیست؛ چرا که در خانه اگر کس است یک حرف بس است...

هر که کوچکترین آگاهی در مورد این سرزمین و اقوام و اقلیت‌های متنوعی که در آن زندگی می‌کنند داشته باشد، بی‌گمان به نقش این تنوع زبانی، قومی، دینی و مذهبی، در حفظ کیان ایران و گذران امور آن در حوزه‌های متعدد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی واقف است. تهنا نیم‌نگاهی به کارنامه‌ی درخشان ایرانیان یهودی در دفاع مقدس یعنی تنها جنگی که در دویست سال گذشته، ایرانیان درگیر آن شدند و ذره‌ای از خاک خود را از دست ندادند و فهرست دهها شهید، جانباز و آزاده‌ی یهودی شاهد صادقی براین مدعاست. این حس تعلق به ایران با گوشت و خون تمامی یهودیان این سرزمین، هم‌چون سایر اقلیت‌ها، درآمیخته و در هیچ بازاری و با هیچ قیمتی قابل معامله نیست.

مهر تو در وجودم و عشق تو در دلم با شیر اندرون شد و با جان به در کنم

آن چه در مورد خبر مشکوک اخیر، مبنی بر مهاجرت سازمان یافته ایرانیان یهودی قابل تأمل می‌باشد، بزرگنمایی است که طی آن ۲۷ ایرانی یهودی که بیش از یک سوم آنان زائر و حدود یک سوم دیگر جهانگرد بوده‌اند، طی طرحی از بیش تعیین شده، از پروازهای مختلف جمع آوری شده و با حضور نمایندگان شبکه‌های مختلف خبری در یک زمان خاص، در فرودگاه تل آویو با پخش هم‌زمان مصاحبه‌ی آقای مایکل جن کنوبیج سخنگوی یک آرائس مهاجربر وابسته به

مسيحيان صهيونیست به عنوان مهاجران به اسرائیل معرفی می‌شوند. تکرار مکرات است اگر بخواهیم به بيان دسيسه‌های دشمنان آرامش و آسایش کلیمیان، بپردازيم. چرا که هیچ گاه سازمان و یا نهادی در ایران بر

قطع‌عاوی اصلی این ظلم، همان گروه دایه‌های مهربان‌تر از مادر هستند
که هر از چند گاهی با دوستی خاله خرسه‌ی خود، ضربات سهمناکی بر
آرامش و آسایش اعضای این جامعه وارد می‌سازند و همواره در پی ایجاد
اختلال در روابط اعضای این جامعه با جوامع همسایه و میزبان‌اند

**بر هر یهودی مومن
و آگاه است که با تکیه
بر اتحاد و اعتماد ملی
به تعامی جهانیان
ثابت کند
که جامعه کلیمی ایران
ملعبه دست کسی
نیست**

آن نبوده و نیست که امکان انتخاب محل زندگی کلیمیان در ایران را از آنها سلب نماید، که حال سازمان‌هایی این چنین بخواهند با پیش اوردن این وقایع از آنان احراق حق نمایند. آن چه از منظر صاحب این قلم قابل توجه می‌باشد، مشکلاتی است که این به اصطلاح دوست‌داران یهود همواره بر بدن این جامعه نحیف بار می‌کنند.

اگر بخواهیم جامعه کلیمیان را جامعه‌ای تحت ستم و فشار بدانیم، قطعاً عامل اصلی این خللم، همان گروه دایه‌های مهریان‌تر از مادر هستند که هر از چند گاهی با دوستی خاله خرسه‌ی خود، ضربات سهمناکی بر آرامش و آسایش اعضای این جامعه وارد می‌سازند و همواره در پی ایجاد اختلال در روابط اعضای این جامعه با جوامع همسایه و میزبان‌اند. واقعاً برداری کلیمیان ایران قابل تحسین است که چگونه تا امروز در مقابل چنین توطئه‌هایی که از «دوست!» می‌رسد، خاموش بوده‌اند. گمان نگارنده آن است که اگر تاکتون به هر علت، یا هر مصلحت‌اندیشی، در مقابل چنین دسیسه‌هایی سکوت اختیار شده و یا با صدور بیانیه و محکوم ساختن لفظی، از انجام مسئولیتی بزرگ طفره‌ایم، دیگر در نگ جایز نیست. هر چند تمام آن موضع گیری‌ها به حق و در جای خود لازم بوده‌اند، اما وقایعی از این دست نشان می‌دهد که قطعاً کافی نبوده‌اند و عمل کردی عمیق‌تر را می‌طلبد. این چنین به نظر می‌رسد که پرهیز محافظه‌کارانه بسیاری از اعضای جامعه کلیمیان از اظهارنظر و دخالت در امور سیاسی که به ملاحظه‌ی خطرات، آسیب‌ها و آفات سیاست‌بازی‌ها و به نگرانی از بازیچه‌ی این و آن واقع شدن صورت می‌گیرد، هزینه‌های بسیار بیش‌تری را به این جامعه تحمل می‌کند.

سکوت جوامع کلیمی در برابر نمایش‌های مضحك و احمدانه‌ی محالف صهیونیستی، هر چند با تعبیری هم‌چون سکوت عاقل در برابر سفیه‌ی قابل توجیه است، اما در جایی که توطئه‌های دشمنان دوست‌نما به اعتبار یهودیان موحد آسیب جدی می‌رساند، دیگر منطقی نیست.

جوامع یهودی در سرتاسر جهان جزء اجتماعات اقلیت به شمار می‌روند و رقم زدن چنین سناریوهایی حکایت از طرح نقشه‌هایی ضد بشری برای این اقلیت‌ها دارد.

فرض می‌کنیم ادعای شرایط زندگی سخت برای اقلیت‌ها صحت دارد، در آن صورت کدام عقل سليم می‌پذیرد که مثلاً برای نجات (در واقع پس از نجات!) چهل نفر از آنان با جنجال، موقعیت و شرایط زندگی چندین ده هزار نفر از آنان را بحرانی نمایند؟ آیا این کاسه‌های داغ‌تر از آش، هدفی جز نقض حقوق بشر مبتنی بر آزادی افراد در انتخاب محل زندگی خود را دنبال می‌کنند؟

قطعاً چنین تحرکاتی به منظور خدشه‌دار کردن اعتبار جوامع یهودی در سرتاسرجهان و سلب اعتماد متقابل آن اجتماعات و جوامع اکثریت محیط زندگی آنان صورت می‌گیرد. پس بر هر یهودی مومن و آگاه است که با تکیه بر اتحاد و اعتماد ملی به تمامی جهانیان ثابت کند که جامعه کلیمی ایران ملوبه دست کسی نیست.

فارسی - یهودی

مهرداد نظرکوی کهن
(استادیار دانشگاه بوعالی)
نقل از مجله بخارا- شماره‌ی ۶۳- مهر و آبان ۱۴۰۲

دوران در قاهره (Cairo Geniza) کشف شد. اسناد مربوط به قاهره، بالغ بر ۲۰۰ صفحه می‌شود و مهم‌ترین متن آن، تفسیر حزقیال (Ezekiel) است (Gindin). با این تلاش‌ها، کم کم محققان پی به این نکته بردند که ادبیات فارسی - یهودی بسیار غنی‌تر و متنوع‌تر از آن چیزی است که در آغاز تصور می‌شد. متنون فارسی - یهودی به لحاظ تاریخی بسیار قدیماند و مطالعه‌ی آن‌ها در پادشاهان (۱۷۶). گرچه ورود یهودیان به ایران با غم و اندوه حاصل از تبعید همراه بود، ولی هم چنان که اسموسن (Asmussen) می‌گوید، تسامح و مهمنان نوازی ایرانیان (به خصوص در دوران هخامنشیان) آینده درخشان‌تری را فراوری یهودیان قرار داد.

یهودیان با سکنی گزیدن در مناطق مختلف ایران، زبان محل سکوت جدید خود را نیز اتخاذ می‌نمودند و موادی از زبان‌های آرامی و عبری به آن می‌افزودند. اگر زبان یهودیان برایه‌ی یکی از زبان‌های ایرانی باشد، آن را ایرانی - یهودی می‌نامند. پیش‌تر این زبان‌های ایرانی، جز زبان فارسی، جز لهجه‌های مادی هستند.^۱ ایرانی - یهودی، هم ناظر بر گفتار و هم نوشтар است. همان طور که می‌دانیم، فارسی از جمله مهم‌ترین زبان‌های ایرانی است و گستره‌ی وسیعی از منطقه‌ی جغرافیای ایران، به خصوص شهرهای بزرگ، تحت سلطه‌ی آن بوده است و به تدریج در طول تاریخ، لهجه‌های مادی را به حاشیه رانده است.

بنابراین تعجبی ندارد که یهودیان در فعالیت‌های فرهنگی خود که همیشه شامل ترجمه‌ی کتاب‌های مذهبی و گاهی نگارش متنون ادبی می‌شد، پیش‌تر به این زبان تضرف داشته باشند. به طور کلی به متنی که به زبان فارسی و به خط عبری نوشته شده است، فارسی - یهودی (Persian-Judeo) می‌گویند. متنون فارسی - یهودی به لحاظ زبان‌شناسی یک دست نیست و با توجه به محل تألیف متنون فارسی موجود، می‌توان در آن‌ها مشخصه‌های لهجه‌ای را مشاهده کرد. فارسی - یهودی تنها محدود به کتاب‌های مذهبی نمی‌شود و آثار ادبی و غیرمذهبی را نیز در بر می‌گیرد. البته تا اواخر قرن نوزدهم می‌لادی، تصویر روشنی از ادبیات فارسی - یهودی وجود نداشت، تا این که الکان ناتان ادلر (Elkan Nathan Adler) (XIX) خمن سفرهایش به آسیای مرکزی در دهه‌ی نود قرن نوزدهم می‌لادی، تعداد متباشه‌ی دست‌نویس فارسی - یهودی را جمع‌آوری نمود و بعدها ویلهلم باخر بوداپستی (Bacher of Budapest) (Wilhelm) این دست‌نویس‌ها را در اختیار جهان علم قرار داد. سپس در اوایل قرن بیستم، سیمون چاکام بخارایی (Simon Chakam) (XIX) تعدادی از متن‌های فارسی - یهودی از جمله عهد عتیق و متن‌های روایی را در اورشلیم چاپ کرد.

(رك. Asmussen ۱۹۷۳:۲) گنجینه‌ی دیگر متنون فارسی - یهودی در همان

۱- فارسی باستان (قرن‌های ششم تا سوم قبل از میلاد): فارسی باستان در جنوب غربی ایران (فارس کنونی) به کار می‌رفت. اسناد کمی از فارسی باستان به دست ما رسیده است و اغلب این اسناد کتبی‌هایی به خط میخی است که پادشاهان هخامنشی در کاخها، مقبره‌ها یا صخره‌های نزدیک راه‌های تجاری باستانی از خود بر جای گذاشته‌اند.

۲- فارسی میانه (قرن ۳ تا ۸ بعد از میلاد): فارسی میانه در جنوب غربی ایران (در قارس امروزی) تکلم می‌شد. آثار باقیمانده از فارسی میانه، پیش‌تر است و به لحاظ محتوا نیز متنوع‌تر می‌باشد. فارسی میانه، زبان رسمی دولت ساسانی و مودنان زرتشتی حاکم بود. الفای ارامی اساس نگارش این زبان است.

۳- فارسی نو: این دوره با تصرف ایران توسط سپاهیان اسلام آغاز می‌شود. ظهور اسلام تأثیر زیادی بر زبان فارسی گذاشت.

خط عربی با کمی جرح و تعدیل برای نوشتن زبان فارسی به کار رفت و کلمات زیادی از عربی وارد فارسی شد و پس از چند قرن، فارسی نو کم کم زبان زبان رسمی و ادبی ایرانیان شد. آثار مهم و معتمد فارسی، به همین خط عربی - فارسی نوشته شده است، ولی قدیمی‌ترین این گونه متنون، به قبیل از قرن چهارم هجری نمی‌رسد. برای این که به وضعیت زبان فارسی نو از هنگام فروپاشی ساسانیان تا تقریباً قرن چهارم هجری (یعنی از قرن ۱۰ تا ۱۳ میلادی) بی برمی، متابع اندکی در دست داریم. یکی از متابع‌ما عبارات و کلمات فارسی است که مولفان عرب در ضمن آثار خود، آن‌ها را به کار بردند. تعداد این کلمات و عبارات زیاد نیست. صادقی (۱۳۵۷) و محمدی ملایری (۱۳۸۰)

قرن هشتم هجری (۱۴ میلادی) شروع می‌شود و تا چندین قرن ادامه می‌پاید. مولفانی جون شاهین، عمرانی، بابای بن لطف و بابای بن فرهاد در این دوران است که آثار خود را قالیق می‌کنند.

هر دو دسته‌ی فوق، دارای خصوصیات زبانی منحصر به فردی هستند که آن‌ها را از سایر متون که به خط عربی - فارسی نوشته شده‌اند، تمایز می‌کنند. در متون اولیه‌ای که بعد از قرن چهارم هجری، (تقریباً تا قرن ششم)، به خط عربی - فارسی نوشته شده‌اند، به خصوص متونی که جنبه‌ی ادبی کمتری دارند، کاربرد صور گویشی و گفتاری فراوان دیده می‌شود. این امر در تفسیرها و ترجمه‌های قرآنی، بسیار بازتر است. (رک. ادرنوش ۱۳۷۵م). بد از این که در ایران کم کم حکومت‌های مرکزی قدرتمند پا گرفتند، زبان فارسی با آن پیشوایی ادبی قوی به تدریج به صورت معیار در آمد و ایرانیان ساکن مناطق مختلف، علی‌رغم اختلافات احتمالی گویشی خود، کاربرد صورت معیار زبانی را پذیرفتد و توسعه‌گان تقریباً از قرون هفتم و هشتم هجری، کمتر از صورت‌های لهجه‌ای در نوشته‌ها و آثار خود استفاده می‌کردند. یهودیان نیز بی‌تأثیر از آن‌جهه در جامعه‌ی ایران می‌گذشتند، ولی این تأثیر در مقایسه با کل جامعه‌ی ایرانی، کمتر بود و آن‌ها برخلاف اکثر مردم ایران، به کاربرد صورت‌های لهجه‌ای در متون خود ادامه دادند و همان طور که گفتیم، آثار مذهبی و ادبی را به صورت منظوم و منثور خلق کردند. ولی سوالی که در اینجا مطرح می‌شود، این است که چرا تذکرنه نویسان ایرانی، کمتر به مولفان فارسی - یهودی توجه کردند؟ این عدم توجه ناشی از غرض‌ورزی و تعصبات مذهبی نبوده است. بلکه خود یهودیان گویا عالمانه در این امر دخیل بوده‌اند و بنابر اعتقادات دینی و سنت گویانی و دلایل دیگر، آن را ترجیح می‌داده‌اند. (Fischel ۱۹۶۲، ۱۴۴-۱۴۵). در تلومود که در آن اصول مذهبی، اعتقادات و نحوی تفکر یهودیان بیان شده چنین آمده است:

«یهودی باید از همسایگان خود، نه تنها به سبب ایمان، بلکه به خاطر یک شیوه‌ی زندگی خاص متمایز باشد. روش او باید به طرز دیگری، و خانه‌شان باید به وضع دیگری باشد. او حتی در اعمال عادی روزانه‌ی خود، باید خواهر متمایزی داشته باشد، که پیوسته یهودی بودن او را به وی بادآور شود». (ابراهام کهن: ۶) بنابراین یهودیان به عمد خواسته‌اند با سایرین تفاوت داشته باشند؛ یکی از جنبه‌های ایجاد این تفاوت، حفظ صورت قبیسی زبان محلی و استفاده‌ی آن با عنصر ارامی و عبری است. استفاده از خط‌عربی نیز، این تمايز را به شدت پررنگ می‌کند و در ضمن باعث ازوای خود، خواسته‌نی توسعه‌گان یهودی می‌شود. فیصل (همان) نیز به این معنا اشاره دارد و بر این است که یهودیان استفاده از خط‌عربی دینی خود (یعنی عبری) را نوعی ارتقا و تلقی می‌گردند. علاوه بر این، استفاده از صورت‌های گویشی متمایز دلیل زبانی - اجتماعی (Sociolinguistic) نیز داشته است. دلیل زبانی - اجتماعی این تمايز در تعامل جوامعی که در آن‌ها اقتیاد دینی، قومی، زبانی (و جز آن) وجود دارد، مشترک است و در زبان‌شناسی اجتماعی، از آن با عنوان هم‌دلی یا هم‌ستگی (Solidarity) باد می‌کنند. در این مورد تمایز زبان یهودیان با دیگر گروه‌های اجتماعی برای ایجاد هم‌دلی با هم‌کیشان خود بوده است. عموماً این کار، انس و الفت بین اقلیت‌های دینی بیشتر می‌شود و در نتیجه، آن‌ها در امور اجتماعی از میکدیگر حمایت معمولی و مادی زیارتی می‌نمایند. بنابراین یهودیان برای ایجاد هم‌دلی و اتحاد در میان خود و نشان دادن تمایز خوبی از سایر گروه‌های اجتماعی، همواره سعی در پرورنگ کردن تمایز زبانی خود داشته‌اند. به نظر نگارنده، دلیل عملی دیگر تمایز زبانی متون یهودیان، مربوط به انگیزه‌ی نگارش این متون و توجه مولفان به مخاطبان احتمالی آثار خود است. توسعه‌گان نگارش این متون بیشتر این زمان یعنی بعد از قرن ۷ هجری (۱۳ میلادی) به نگارش در آمده‌اند. بیشتر این متون بعد از حمله‌ی ویران گر مغول به ایران نوشته شده‌اند. به عقیده شاکد (Shaked ۲۰۰۳:۹۸)، کاربرد صور لهجه‌ای در دوران پیش از حمله ویرانگر مغول بسیار زیادتر بوده است و بعد از این دوران است که صورت‌های گویشی در متون فارسی - یهودی، هنگام نگارش متون، با مضمون به خصوص دینی، مسلمان تها مخاطب خود را هم‌کیشان ساکن مناطق مجاور خویش می‌دانستند که قاعده‌ی این را زبان مورد استفاده آنها آشنازی داشتند. همین امر باعث شده که متون فارسی - یهودی زبانی یکدست نداشته باشد و در آن‌ها، خصوصیات لهجه‌ای مناطق مختلف

مقدار متنابه‌ی از این گونه کلمات و عبارات متقدم را به دست داده‌اند و ضمن بررسی ساخت آن‌ها معنای شان را باز نموده‌اند. منبع مهم دیگر ما در مورد این دوره‌ی انتقالی، متون فارسی - یهودی است.

متون فارسی - یهودی را با توجه به ملاک‌های گوناگون می‌توان طبقه‌بندی کرد. طبقه‌بندی زمانی و موضوعی به لحاظ زبان‌شناسی تاریخی، مهم‌تر است و محققانی چون باول و شاکد (Paul ۲۰۰۳:۱۷؛ Shaked ۲۰۰۳:۹۸) البته با کمی تفاوت، از آن تبعیت کرده‌اند. با توجه به رویکرد اخیر، متون فارسی یهودی به دو دسته قابل تقسیم هستند:

۱- متونی که در دوره‌ی انتقالی از فارسی میانه به فارسی نو و قرون اولیه‌ی شکل گیری زبان فارسی در دوران اسلامی تا دوره‌ی حمله مغول به نگارش در آمده‌اند. البته متونی که قاریخ تالیف‌شان قبل از نگارش اولین متون عربی - فارسی است، به لحاظ زبان‌شناسی تاریخی مهم‌تر هستند. این استاد به همراه متون مأمونی و سریانی، از جمله متابع دست اول و بالارزشی هستند که تا حدودی وضعیت زبان فارسی تو را در قرون اولیه شکل گیری آشی، به ما نشان می‌دهد. البته تعداد متون فارسی - یهودی در این دوره‌ی انتقالی، زیاد نیست. متقدم‌ترین متون فارسی یهودی، یعنی نامه‌ی دندان اولیق، متعلق به قرن دوم هجری / ۸ میلادی است که طبق نظر بعضی از متخصصان، ظاهراً در ترکستان نوشته شده است. بقیه‌ی متون متقدم مربوط به قرون ۴ تا ۶ هجری (۱۰ تا ۱۲ میلادی) است. البته این متون علی‌رغم این که تعدادشان کم است و می‌دانمی جغرافیائی وسیعی را در بر می‌گیرند. با این حال تضر (Netzer ۲۰۰۲:۱۲۴)، بر آن است که در میان استاد متون متقدم فارسی - یهودی، این تنها متون کمالاً روشی است. متفق‌ترین (مورخ ۱۰۰۰-۲۱) است که محل دقیق تالیف آن معلوم نیست. وی حتی به این که سند دندان اولیق در قرکستان نوشته شده باشد، مشکوک است و می‌گوید شاید این سند را بازرگانی به این ناحیه اورده باشد. از طرف دیگر، لازار (۱۳۸۴) با شواهد زبانی سعی می‌کند نشان دهد که متون فارسی - یهودی در (جنوب) غرب ایران از خوزستان تا سیستان شکل گرفته است و تفاوت زبان این متون با زبان‌شناسی که در (شمال) شرق ایران نگوین یافته از نوع تفاوت دو گونه منطقه‌ای متفاوت است. وی در این راستا قرآن قدس را، که ظاهراً در سیستان تالیف شده، به عنوان شاهد به دست می‌دهد. زبان قرآن قدس، شیاهت پسیاری به متون فارسی - یهودی دارد. برخلاف گفته‌ی لازار، شاکد از متون نام می‌برد که متعلق به شمال ایران است (رک. Shaked ۲۰۰۳:۲۱۷).

صرف نظر از مکان تالیف متون، باول (همان)، متون متقدم فارسی - یهودی را به لحاظ موضوع به چهار دسته تقسیم کرده است: این چهار دسته عبارتند از: نامه‌های خصوصی، استاد حقوقی، نوشته‌های مربوط به اصول تعلیم مذهبی، و تفسیرها. سک این چهار گروه با هم تفاوت دارد. زبان نامه‌های خصوصی به متعلقات نزدیکتر است، استاد حقوقی زبانی رسمی‌تر داردند، زبان متون مربوط به تعالیم مذهبی پیچیده است ولی هنوز طبیعی است و با فارسی معیار فاصله دارد. تفسیرها انواع مختلفی دارند و سیکشان پیش‌تر تصنیعی است و بسیار تحت تأثیر زبان عبری بوده‌اند. تعداد تفسیرها و استاد برچای مانده از آن‌ها، بیش از سه مورد قابل است، ولی تاریخ تالیف‌شان متأخرتر است (برای توضیح بیشتر در مورد متون مختلف متقدم و تحقیقات مرتبط انجام گرفته درباره‌ی آن‌ها رک. باول همان، لازار ۱۳۸۴، ۱۳۸۵). Gindin ۲۰۰۲، ۱۹۸۵. حادقی همان، رخصانی یاغ بیدی (۲۳۵).

۲- متونی که بعد از این زمان یعنی بعد از قرن ۷ هجری (۱۳ میلادی) به نگارش در آمده‌اند. بیشتر این متون بعد از حمله‌ی ویران گر مغول به ایران نوشته شده‌اند. به عقیده شاکد (Shaked ۲۰۰۳:۹۸)، کاربرد صور لهجه‌ای در دوران پیش از حمله ویرانگر مغول بسیار زیادتر بوده است و بعد از این دوران است که صورت‌های گویشی در متون فارسی - یهودی، کمتر به کار رفته است. در این دوران است که ادبیات فارسی - یهودی کم کم شکل می‌گیرد. شکوفایی ادبیات فارسی - یهودی از

خصوصیت های خارجی در حال تابودی کامل است و بعضی از
کاملاً از بین رفته است. جم اوری و حفظ متون فارسی - یهودی و قبط و نسطو
کوههای گفتاری یهودیان (علاوه بر فواید فرهنگی و تاریخی) به لحاظ
زبان شناسی و بازاری تاریخی زبان فارسی تبر سیار با اهمیت است. زیرا
همان طور که گفتیم، در آن ها متوالیم خصوصیات کهنه را مشاهده کیم که
قبلا در فارسی تو وجود داشته ولی دیگر از بین رفته است. توصیف لوجههای
ایرانی - یهودی بزر متواند به ما اطلاعات ذیقیمتی در مورد گذشته‌ی یهودیان
مناطق مختلف بدهد. تا آن جا که تکارنده این سطور اطلاع دارد لوجههای
یهودی زیر نیت و ضبط شده است:

لوجههای اشنهانی (کلیسی ۱۳۷۳ و ۱۹۳۶) Abrahamian (آبراهامیان
۱۹۸۲)، کرمانی (از زار ۱۹۸۱)، کاشانی (یارشاطر ۲۰۰۲)، همدانی (۱۹۳۶)،
Sahim (سهمیم ۱۳۵۳ و ۱۹۹۴)، بروجردی (یارشاطر ۱۹۷۷)، شیرازی، گلباکانی، خوانساری و نهادوندی (یارشاطر ۱۹۷۴ و ۱۹۸۹).

علاوه بر فوایدی که در بالا ذکر کردیم، با بررسی دقیق ترجمههای فارسی -
یهودی کتاب مقدس، می توان اطلاعاتی را از دوران هخامنشی و زبان فارسی
باستان به دست آورد، زیرا بعضی از استناد دوران هخامنشی، که در اصل به زبان
آرامی نوشته شده بودهاند، مستقیما به فارسی - یهودی ترجمه شده‌اند. این استند
حاوی مقدار زیادی کلمات از فارسی باستان بوده‌اند (مثل القاب رسمی و کلمات
مرربوط به انواع مالات) و با ترجمه‌ی آن‌ها به فارسی - یهودی، این مفاهیم به دست
ما رسیده است (رک ۴۰۰-۳).

با توجه به توصیحات فوق، امتحانهای ایرانی- یهودی و به حضور فارسی- یهودی می‌شوند. بنابراین خالی از قایده نیست اگر زبان شناسان ایرانی در مطالعات تاریخی خود بیش از پیش این منابع استفاده نمایند.

كتاب شناسی

ادریاتش، اذرلنوش.. ۱۳۷۵. تاریخ ترجمه از عربی به فارسی
(از آغاز عاً صفری)

- ۱- ترجمه‌های فرانزی تهران: انتشارات سروش
ازکاری، پروین، ۱۳۸۰ همدان نامه (بیست گفتار دیواره‌ی
مادستان) همدان: شیر مادستان

رثاچی بالغ‌بیدی، حسن، ۱۳۸۵ کهن ترین متون فارسی
به خطوط غیرعربی (عبری، سریانی و مانوی). نامه‌ی
فرهنگستان ۹-۳۰-۳۱

سهیمی، هایله، ۱۳۵۲ کوشش یهودیان همدان در زبان‌های
پاسخانی، پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد فرهنگ و زبان‌های
پاسخانی. دانشگاه تهران.

صادقی، علی اشرف، ۱۳۵۷ تکوین زبان فارسی دانشگاه
آزاد (بولن) ۱۳۵۷-۱۳۵۸

لازار، زیلبر، ۱۳۸۴ شکل گیری زبان فارسی. ترجمه

مهستی بحیرتی. تهران: انتشارات هرمس.
کلیسا، ایران. ۱۳۷۲. گویش کلیمیان اصفهان. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی
و مطالعات فرهنگی.
کهنه، ابراهام. ۱۳۸۲. گنجینه‌ای از تلمود. ترجمه از متن انگلیسی، امیر فریلوون
گرگانی. به اهتمام امیر حسین صدری پور. تهران: انتشارات اساطیر.
محمدی ملایری، محمد. ۱۳۸۰. تاریخ و فرهنگ مردم ایران در دوران انتقال، از
عصر ساسانی به عصر اسلامی. جلد چهارم. تهران: انتشارات توسع.
همایون، هادیخت. ۱۳۸۲. گویش کلیمیان یازد. یزد: پژوهشگاه علوم انسانی
و مطالعات فرهنگی.

وافت شود در گفتار نیز چنین امری صادق بوده است و این تصریح زبانی تا جایی بیش رفته است که در بعضی مناطق پیغامبر علاؤه بر گویش ایرانی مورد تکلم قرار، از نوعی زبان مخلوط معرف نیز هنگام مواجهه با اغیار استفاده می‌کردند. این زبان مخفی، به لورانی معروف است بعضاً لورانی را کلماتی مستقیم از لوبده معنی «آنه/ لابه» و عرانی (صورت تخفیف یافته) «تورانی» گرفته‌اند و معنی «زبانی که تورانی نیست» را از آن اراده کردند. شاید چنین اشتقادی عالمانه باشد. در هر حال، در این زبان، میزان کاپرید مواد عبری به شدت بالا می‌رود. یارشاطر (۱۹۷۷:۱) بر آن است که در لورانی، «ضمائر، صفات و اکثر اسماء و ستاک‌های فعل و همین طور بعضی از پیش اضافه‌ها سامی هستند، در حالی که شناسه‌ها، پیشووندهای وجهی، پیش‌تستهای ضمیری، اکثر ارادات و همچنین ساختار جملات ایرانی هستند». به طور خلاصه، لورانی به لحاظ ساختار ایرانی ولی به لحاظ واگانی عبری است (همو ۴۴-۲۰۰).

تعاریق از راهک در بالا ذکر کردیم، گرچه باعث عدم تلقیق یهودیان در جامعه ایرانی می شد و لی این به آن معنی نیست که یهودیان تحت تأثیر این جامعه قرار نداشتند. ان ها بقیان متأثر از محیط مادی و معنوی اطراف خود بودند، یکی از شانه های این تأثیر، این بود که هیچ گاه زبانی مشترک که مختص جامعه یهودیان باشد در ایران به وجود نماید این به دلیل پشتوانه عظیم فرهنگی، تاریخی و اجتماعی زبان فارسی بوده است، حتی به لحاظ انتقادی نیز، یهودیان تحت تأثیر ایرانیان و مذهب و آداب و سنت شان قرار داشتند. سرویدی (Soroudi ۲۰۰۲) به مواردی از این دست اشاره دارد و برای تمهیه این مذهبی زنانه سفره انداختن در بین یهودیان را متأثر از مذهب و سنت ایرانی می دارد و به تفصیل به شرح آن می پردازد. این ظایر را در آثار تویستگان و تعریج یهودی نیز می توان مشاهده کرد. مثلاً مولانا شاهین، شاعر تاثیرگذار یهودی که هم عصر حافظ بوده است، در تالیف اثارش سیک فردوسی و نظامی را در نظر داشته است و به لحاظ مقصمون نیز تحت تأثیر روایات اسلامی

در حال حاضر، این گونه لهجه‌ها با
نهادهای پیوهودیان به شهرهای بزرگ
(به خصوص تهران) یا گشورهای
خارجی در حال نابودی کامل است و
بعضی نیز، کاملاً از بین رفته است.
مع آور و حفظ متون فارسی- یهودی
و ثبت و ضبط گوتهای قفارتاری
یهودیان (علوای بر فواید هرمنگی و
تاریخی) به لحاظ زبان شناسی و
بازسازی تاریخی زبان فارسی نیز،
بسیار با اهمیت است

همین ترجمه، تحت تأثیر ترجمه‌ی متقدمتر و ناشناختنای از تورات (به خط عربی - فارسی) با نام ترجمه فاصلخانی قرار داشته است. اذکایی با ارائه شواهدی، نشان می‌دهد که مترجم اثر اخیر، همان فاصلخان «گروسی»، ادیب مشهور قاجار بوده است. ترجمه‌ی فاصلخانی مورخ ۱۸۵۶/۱۲۷۷ق. در لندن است. بنابراین می‌توانیم نتیجه بگیریم بین از ورود به دوران تجدید، یهودیان ایران، بیشتر در جامعه‌ی ایرانی تلقیق شلله و همین امر سبب شد نگارش آثار فارسی - یهودی متوقف شود و آثاری همچون ترجمه‌ی فاصلخانی، به خط عربی - فارسی یا به عرضه وجود نگذاردند. فارسی - یهودی یا ایرانی - یهودی گفتاری نبی در دوران تجدید کم کم تغیر یافت. حال حاضر، این، کهنه لوحه‌ها می‌باشد و بودنیار، به شمعه‌های نویگ (به

Shaked, Sh. 2003. Early Judaeo-Persian texts with note on a commentary of Genesis. Persian origins, Early Judaeo-Persian and the emergence of New Persian, Collected papers of the symposium, Gottingen 1999. Edited by Ludwig Paul. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

2000. A list of Judaeo-Persian bible translations. Peamim 84: 49-58. Shapira, D. 2003. Judaeo-Persian translation of Old Persian lexica: a case of linguistic discontinuity. Persian origins, Early Judaeo-Persian and the emergence of new Persian, Collected papers of the symposium, Gottingen 1999. Edited by Ludwig Paul. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Soroudi, Sorou. 2002. Sofreh of Elijah the Prophet: A Pre-Islamic Iranian ritual? JSAI: 463-474.

Yarshater, E. 1974 The Jewish communities in Persia and their Dialects. Memorial Jean de Menasce. Louvain: Imprimerie Orientaliste. 453-466.

1977. The Hybrid Language of the Jewish Communities of Persia. Journal of the American Oriental Society 97: 1-7.

1989. The dialect of Borujerd Jews. In L. de Meyer & E. Haerinck (eds), *Miscellanea in Honorem Louis Vanden Berghe (Archaeologia Iranica et Orientalis II)*. Gent: Peeters Presse. 1029-1046.

E. 2002. The Jewish dialect of Kashan. JSAI. 27:439-462.

۱ - لازم می‌دانم از استاد فاضل آقای پرویز اذکایی و دوستان عزیزم آقایان حسین شیخ و شریون فرد نژاد از دانشگاه گوتینگن آلمان که زحمت تهیه‌ی بعضی از متابع بر دوش آنها گذاشته شد، صمیمانه تشکر کنم.

۲ - این اصطلاح اخیراً مورد قبول و استفاده متخصصان زبان‌ها و لهجه‌های ایرانی قرار گرفته است و گستره‌ی جغرافیای سرزمین باستانی ماد، یعنی از آذربایجان تا مناطق جنوبی اصفهان را در بر می‌گیرد. لهجه‌های مرکزی، زبان‌های ایرانی آذربایجان، و زبان‌های ایرانی غربی چون وسفی نیز جزو لهجه‌های مادی طبقه‌بندی می‌شوند. لهجه‌های مادی هنوز در بعضی نقاط آذربایجان، زنجان و قزوین و مناطق اطراف آن‌ها و هم‌چنین روستاهای مرکزی ایران به کار می‌رود. جوامع یهودی این مناطق نیز، از لهجه‌های مادی به اضافه‌ی مواد عبری و آرامی استفاده می‌کرده‌اند (برای توضیحات بیشتر در مورد لهجه‌های مادی رک. یارشاطر ۳۴۱-۲۰۰۲:۴۴).

۳ - تقسیم‌بندی زبان‌ها به ادوار تاریخی مختلف، همیشه براساس حقایق زبان‌شناختی تیست و معمولاً، عوامل فرازبانی و اجتماعی - تاریخی که بر زبان نیز تأثیر می‌گذاردند، ملاک تقسیم‌بندی قرار می‌گیرند. تغییر زبانی تدریجی است و به یکباره، مثلاً فارسی میانه تبدیل به فارسی نو نشده است؛ شواهد تاریخی ما نیز می‌وید این مطلب است و نشان می‌دهد فارسی نو در اواخر دوران ساسانی نیز به کار می‌رفته است.

۴ - مثلاً لازار (۲۵-۱۳۸۴:۳۹) متون منتشر شده فارسی یهودی را به چهار دسته تقسیم کرده است. وی ملاک‌های زمانی، مکانی و موضوعی را همزمان مورد استفاده قرار داده است.

۵ - برای ترجممهای کتاب مقدس به زبان فارسی (يهودی) رک. مقاله سودمند فیصل (۱۹۵۲) و همچنین شاکد (۲۰۰۰).

Abrahamian, R. 1936. Dialects des Israelites de Hamadan et d'Ispahan. Paris: Adrien-Maisonneuve.

Asmussen, Jes P. 1973. Studies in Judeo-Persian literature. Leiden : E.J. Brill. Fischel, W.J. 1952. The bible in Persian and India. The Harvard Theological Review. Vol. 45, No.1:3-45.

, 1963. The beginnings of Judeo-Persian literature(I). Melanges d'Orientalisme offerts à Henrie Masse. Tehran: Imprimerie de l'Universite. 141-150.

Gindin, T.E. 2002. Three fragments of an early Judaeo-Persian Tafsir of Ezekiel. JSAI: 395-415.

, 2003. Iran. InH. Saadoun (ed.), Jewish Communities in the East in the Nineteenth and Twentieth Centuries. Ben-Zvi Institute.

Lazard, G. 1968. La dialectologie du Judéo-Persan. Studies in Bibliography and Booklore 8: 77-98.

1978. Note sur le jargon des juifs d'Iran. Journal Asiatique 266/3-4: 251-255.

G 1981. Le dialect des juifs de Kerman. Monumentum Georg Morgenstierne (Acta Iranica 21).Leiden . 333-346.

Netzer, Amnon. 1974. A Judeo-Persian footnote. IOS: 258-264.

1985. Manuscripts of the Jews of Persia in the ben Zvi Institute. (Hebrew).

2002. An early Judeo-Persian fragment from Zefreh. JSAI: 419-438. Paul, L. 2003. Early Judaeo-Persian in a historical perspective: the case of the preposition be, u, pa(d), and the suffix ra. Persian origins, Early Judaeo-Persian and the emergence of New Persian, collected papers of the symposium, Gottingen 1999. Edited by Ludwig Paul. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Sahim, H. 1994. The Dialect of the Jews of Hamedan. Irano-Judaica 3: 171-182.

Shaked, Sh. 2003. Early judaeo-Persian texts with notes on a commentary of Genesis. Persian origins, Early Judaeo-Persian and the emergence of New Persian, Collected papers of the symposium, Gottingen 1999. Edited by Ludwig Paul. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

2000. A list of Judaeo-Persian bible translations. Peamim 84: 49-58. Shapira, D. 2003 Judaeo-Persian translation of Old Persian lexica : a case of linguistic discontinuity. Persian origins, Early Judaeo-Persian and the emergence of New Persian, Collected papers of the symposium, Gottingen 1999. Edited by Ludwig Paul. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

Sahim, H. 1994. The Dialect of the Jews of Hamedan. Irano-Judaica 3: 171-182.

سفر اعضای هیئت مدیره انجمن کلیمیان تهران به کرمانشاه

به مناسبت دهه‌ی فجر انقلاب اسلامی، جمعی از اعضای هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان تهران، برای بازدید و حل مسائل و مشکلات کلیمیان کرمانشاه، به این استان سفر کردند.

در ابتدای این سفر یک روزه که با حضور دکتر مرد صدق، دکتر رحمت‌الله رفیع، اسکندر میکالیل، فرهاد افراهمیان برگزار گردید، جلسه‌ای با اعضای انجمن کلیمیان آن شهر، جهت رسیدگی به مسائل قره‌نهنگی - اجتماعی یهودیان کرمانشاه، نیازهای کنسایها و همچنین نیازهای آموزشی و فرهنگی همکشاون این استان، برقرار شد. فرهاد افراهمیان، مستول کمیته‌ی فرهنگی انجمن کلیمیان تهران، تقویت کتابخانه‌ی

کلیمیان تهران، برای بازدید و حل مسائل و مشکلات کلیمیان کرمانشاه، به این استان سفر کردند.

وی با تأکید به حمایت اسلام از یهودیان در طول تاریخ و تعامل بین مسلمانان و یهودیان، به بیان نقش ایرانیان یهودی در شکل‌گیری انقلاب اسلامی و جنگ تحملی پرداخت.

در پایان از آیت‌الله زرنده تقدیر به عمل امد و لوح تقديری از طرف انجمن کلیمیان تهران و کرمانشاه، به پاس حمایت‌ها و همدلی‌های ایشان اعطای شد.

امام جمیع کرمانشاه نیز در سخنرانی خود با تبریک دهه‌ی فجر، از هیئت مدیره انجمن کلیمیان تهران و کرمانشاه تقدیر کرده و خدمات قهرمانی، رئیس هیئت مدیره انجمن کلیمیان کرمانشاه را بسیار مفید دانست.

ایشان به رعایت حقوق اقلیت در اسلام اشاره نمود و گفت: کشور ما، خانه‌ی همه مردم است و همه باید در سایه‌ی ارامش و امنیت در این آب و خاک زندگی کنیم. چرا که همه، اهل توحیدیم.

ایشان در ادامه با تأکید بر سخنانی از مرحوم آیت‌الله بروجردی، جهان توحید را مذکور شدند و فرمودند اقلیت‌ها همواره در کنار مسلمانان با مسالمت زندگی کرده و می‌کنند.

ایشان با یاد دکتر نظری به خدمات شایان این پژوهش کلیمی اشاره کردند و افزودند: جامعه‌ی کلیمی، در کنار دیگر احادیث، در شادی و مشکلات فعالیت داشته است.

ایشان همچنین، عدالت را محور همه‌ی اندیشه‌ی اینها عنوان کردند و حقوق همه‌ی پیروان ادیان الهی را برابر دانستند. در پایان سخنرانی نیز، به این که کلیمیان کرمانشاه در کنار مسلمانان به راحتی به کسب و کار خود می‌پردازند و امنیت بالایی دارند، تأکید کردند.

کلیمیان و سازمان جوانان یهودی این استان را پس از بازسازی ساختمان مرکزی، از اولویت‌های امور دانست و تقویت و افزایش کیفیت کلاس‌های عبری و آموزش فرهنگ یهود را، مورد تأکید قرار داد. در بعنای تظاهر همان روز، جشنی با حضور یهودیان کرمانشاه و کامیاران و اعضای هیئت مدیره‌ی تهران و آیت‌الله زرنده امام جمیع وقت کرمانشاه برگزار گردید.

مراسم با سرود جمهوری اسلامی و قرائت دعای تورات توسط خاخام قبوس آغاز شد. پس از خوش‌آمدگویی توسط شارون امجدیان، مجری برنامه، دکتر مرد صدق، رئیس انجمن کلیمیان تهران به سخنرانی پرداخت و با گرامیداشت یاد و خاطره‌ی شهدای انقلاب و بیان تعامل بین جامعه اکثریت و جامعه‌ی کلیمی کرمانشاه، بر افزایش وحدت بین جوامع تأکید کرد.

سخنران بعدی، دکتر رحمت‌الله رفیع نایب رئیس انجمن کلیمیان تهران بود. وی با تبریک دهه‌ی فجر، از زحمات و همدلی و همچنین حمایت‌های آیت‌الله زرنده از جامعه‌ی یهودیان کرمانشاه تشکر کرد و با تأکید بر شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی، به بیان اهمیت مشارکت اعضا این جامعه در تعیین سرنوشت خود پرداخت. آقای قهرمانی، رئیس انجمن کلیمیان کرمانشاه نیز در سخنرانی خود، به تاریخچه‌ی زندگی یهودیان در این شهر اشاره کرد و گفت: زندگی ایرانیان کلیمی با دیگر هموطنان

نشانی از وحدت ملی

در بیمارستان دکتر سپیر

نیاشید مجبور خواهید شد علی رغم عبور از چند دلان و کوچه، راه رفته را بازگردید، چرا که انتهای چند کوچه تنگ در نهایت به بنست ختم می‌شود! محدودهای که به دلیل بافت فرسوده و قدیمی، امکانات بیمارستانی بسیار کم هم دارد و وجود هر مرکز بهداشتی و درمانی برای ساکنان این محله‌ها بسیار بالازش تلقی می‌شود. هنگام ورود به بیمارستان دکتر سپیر، جمله‌ای به دو خط فارسی و عبری تحت عنوان «همنوت را مثل خودت دوست بدار» در کتاب نام کاتون خیرخواه به عنوان موسن بیمارستان ثبت شده بیمارستانی که سال تاسیس آن ۱۳۲۱ شمسی، یعنی ۶۵ سال پیش

ایمان و نوع دوستی، دو ویژگی سخت اما برای نزد پروردگار است، زیرا یکی تلاش سنگین برای شناخت خالق هستی و دیگری تلاش سخت برای دوست داشتن بندگان خدا و حتی خداست و حد الیله در مسیر عمل به این دو تکلیف الهی، یا بسیاری از بندگان خدا و حتی بیمارانی چون آدم و یونس لغزید که پروردگار، آدم را از پهشت راند و یونس را در شکم ماهی زندانی کردا

پس ایمان به پروردگار و نوع دوستی، از تعهدانی است که انسان از بدو خلقت تا قیام قیامت برعده دارد و هر فردی که در این عرصه پیشگام باشد نزد خداوند مقربتر است. موضوع ایمان اکتون مورد نظر گزارش نیست اما خدمت به همتیع با همان نوع دوستی، خصلتی است که فارغ از هر نوع مسلک و عقیده‌ای، ارزش هر دوجهایی خارد، زیرا چون به خلقت ادمی بار می‌گردد، جزو ذات او بوده است و خواهد بود مگر این که به مرور، این ویژگی ذاتی ادمی اقتضاده و نابود شود.

در این میان اگر به نحوی همیستی مسلمان و اهل کتاب در کشورمان دقت کنیم، به این نتیجه می‌رسیم که خدای واحد، عامل اساسی بیوندنه‌نده است. خوشبختانه در اصل چهاردهم قانون اساسی جمهوری اسلامی (به عنوان یک قانون متفرق الهام گرفته از تعالیم اسلامی) درباره نحوی همیستی مسلمانان و اهل کتاب در ایران (زرتیشی، کلیمی و مسیحی) آمده است: «دولت جمهوری اسلامی ایران و مسلمانان موظفند نسبت به افراد غیرمسلمان با اخلاق حسن و قسط و عدل اسلامی عمل نمایند و حقوق انسانی آنان را رعایت کنند. در مقابل اهل کتاب نیز در ایران خود را اقلیت نمی‌دانند بلکه جزئی از این خانواده بزرگ می‌دانند که قرن‌ها در کتاب مسلمانان و همه‌ای ایرانیان، زندگی ارامی داشتند. در این راه چه شیعیان و چه سایر مسلمانان و بقیه اهل کتاب در ایران برای همیستی با هم، از دین هم‌دیگر نمی‌برند.» جراحت فرهنگی غالب در ایران این قدرت را دارد که ملتی را تشکیل دهد که همه‌ی اقوام، مناذب و پیروان ادیان را در خود جای دهد. این ارزش است که در تاریخ افکار و عقاید بسیاری از ساکنان اراضی جغرافیای ایران نفوذ دارد و قدرت تفاهم را در کشور تقویت کرده است.

البته نمونه‌های از این تفاهم و همکاری در سراسر کشور و هر جا که اهل کتاب با مسلمانان همچووار و همکار هستند، قابل مشاهده است. بسیاری از افراد دوست دارند جزئیات پیش‌تری از آن را، خصوصاً در سال که «وحدت ملی» نام گرفته، بینند و بخواهند که بیمارستان دکتر سپیر تهران یکی از نشانه‌های بارز این همکاری و همیاری است. بیمارستانی که بسیاری از هموطنان مسلمان هنگام مراجعته به آن نمی‌دانند بایان این بیمارستان خیریه از هموطنان کلیمی بودند و هنوز هم این بیمارستان با هدایت هموطنان

کلیمی به کار خود ادامه می‌دهد.

آیا در این بیمارستان مسلمانی به نام تبعیض نژادی و تبعیض دینی حاکم است این فکر و انفاق اداری سبب شد به بیمارستان دکتر سپیر در خیابان شهید مصطفی خمینی پالین تر از چهارراه سرجشمه تهران بروم و از نزدیک هم با بیماران و مسئولان بیمارستان صحبت کنم و هم گزارشی تهیه کنم و برای عموم منتشر سازم. محله‌های اطراف بیمارستان، از محله‌های قیمتی تهران است که بافت قدمی ان با کوچه‌های تنگ و بنسته‌های بی در بی مشخص می‌شود. کوچه‌هایی که اگر مسیر را بلد

بوده است، جلوه می‌کند.

ظاهراً به دلیل محدودیت مکانی، حیاط بیمارستان بسیار کوچکتر از آن چیزی است که در مورد سایر بیمارستان‌های درجه‌ی اول سراغ داریم، اما در تالیف اطلاعات، امکانات موجود در بیمارستان و اسامی پزشکان، همه نوع امکانات درمانی، بیمارستانی و تخصص‌های متعارفه ثبت شده است. در خلخال حیاط بیمارستان اورژانس و در خلخال جنوبی درمانگاهها و دفاتر اداری و پذیرش بیماران واقع است امکاناتی نظری اتفاق عمل، دادیولوژی، فیزیوتراپی، سیسوسکی، آنوسکوپی، الکتروکاردیوگرافی، ادمومتری، اکوکاردیوگرافی، تست ورزش، از واکسیناسیون گرفته تا آزمایشگاه و مددکاری، جراحی اورژانسی، زنان و زیمان، کودکان، مغز و اعصاب، اعصاب و روان، CCU و ICU فراهم آمده است.

در سال انتظار بیماران و همراهان، از سر کنچکاوی از چند بیمار درباره مالکیت بیمارستان سئوال می‌کنم که همه از کلیمی بودن سرمایه‌گذاران اولیه این بیمارستان بی خبرند و من گویند: به صورت تلفنی وقت گرفتیم و یا این که از بیمارستان‌های دیگر وقت عمل جراحی را در این بیمارستان رزرو کردن و تعرفه‌های آن تیز همانند تعرفه سایر بیمارستان‌های طرف قرارداد بیمه‌های اطلاعات و حتی نام آن را هم بیمارستان سپیر می‌خوانند. وقتی با سئوال پذیرش بیماران و اطلاعات و جنودوق و حتی خدمات هم صحبت کردم، می‌گفتند هیچ گاه مشخص نمی‌شود افرادی که به بیمارستان می‌آیند جزو اقلیتها هستند

بیمارستان به هیچ وجه با درآمدها هم خواهی ندارد و بیمارستان‌های خیریه جز با حمایت افراد خیر تمیز توانند به فعالیت خود ادامه دهد تا حدی که همه ساله این بیمارستان ۴۰۰ میلیون تومان زیان می‌دهد که قسمت اعظم آن زیان از مکانهای جامعه‌ی کلیمیان ایران انجمن کلیمیان تهران و کلیمیان ایرانی مقیم اروپا تأمین می‌شود.

وی می‌افزاید: از آن جا که این بیمارستان نمایندگی مسالمت‌آمیز بین قشنهای مختلف مردم استه به همین دلیل، علاوه بر کلیمیان، نهادهای کشور هم در کمک به این بیمارستان سهیم می‌شوند تا حدی که سال گذشته، دفتر رئیس جمهور ۲۵۰ میلیون ریال، سازمان اوقاف ۱۰۰ میلیون ریال، مجلس شورای اسلامی ۳۵۰ میلیون ریال از موضوع ماده واحدی کمک به نهادهای اقلیت‌های دینی، در کنار کمک ۳۰۰ میلیون ریال ایرانیان کلیمی مقیم انگلستان ۴۸۰ میلیون ریال سایر افراد و اعضای کانون خیرخواه از بیمارستان حمایت کردند.

وی درباره‌ی مشارکت‌های سیاسی این بیمارستان همگام با اهداف دولت جمهوری اسلامی و برادران مسلمان خود می‌گوید: سال قبل در بی‌حمله‌ی ۳۳ روزه اسرائیل به لبنان، این بیمارستان طی اعلامیه‌ای رسمی اعلام کرد قدردان به پذیرش و درمان مجروحین لبنانی بدون دریافت وجهی است چرا که ما هم با مردم متوجهی این اتفاق همدردی می‌کنیم، اطلاع‌یابی که به همین منظور سادر کردیم حتی در صحنه علنی مجلس شورای اسلامی قرات شد و رئیس مجلس از ابتکار عمل بیمارستان قدردانی کرد.

رئیس بیمارستان دکتر سپیر، درباره‌ی عمل کرد این بیمارستان در سال گذشته و شش ماه اول سال جاری هم می‌گوید: سال گذشته جمع کل مراجعتین به بیمارستان ۷۵ هزار و ۹۶۸ مورد بوده که از این تعداد، ۲۰ هزار و ۳۰۴ بیمار بستری شدند وی تعداد مراجعه به آزمایشگاه در سال گذشته را نیز ۲۱ هزار و ۴۲۱ مورد، رادیولوژی و سونوگرافی ۶ هزار و ۷۷۰ مورد، فیزیوتراپی ۴۰ مورد، اعمال جراحی و زایمان ۳ هزار و ۶۹۶ مورد، زایمان ۳ هزار و ۲۴۰ مورد و مراجعت به اورژانس را نیز ۸ هزار و ۲۴ مورد اعلام کرد است.

دکتر مره صنف تعلیم مراجعة‌کنندگان در شش ماهه‌ی سال جاری را نیز بالغ بر ۳۰ هزار نفر اعلام می‌کند و می‌افزاید: درجه‌ی کل این بیمارستان ۲ تعیین شده اما پخش ICU و

CCU بیمارستان، درجه‌ی یک می‌باشد و با ۷۳ تخت بیمارستانی حداقل ۸۰ درصد اشغال تخت دارد در حالی که متوسط اشغال تخت در بیمارستان‌های کشور ۴۰ تا ۵۰ درصد است و به طور متوسطه، هر روز ۲۰۰ عمل جراحی در این بیمارستان انجام می‌شود. به هر حال تنها بیمارستان کلیمیان در ایران، همانند بسیاری از بیمارستان‌های کشور، مشغول پذیرش و ارائه خدمات درمانی به بیماران می‌باشد. اما چون سرانه درمان در سطح کشور باین استه نمی‌توان آن را با بیمارستان‌های غیرانتفاعی و خصوصی مقایسه کرد زیرا پذیرش قالب خوبی و استفاده از تعرفه‌های مصوب دولت شکلاتی را در بخش تقدینگی برای این گونه بیمارستان‌ها ایجاد کرده استه که حمایت‌های افراد خیر و حتی دستگاههای دولتی و سازمانی می‌تواند وضعیت موجود بیمارستان را ارتقاء بخشیده و در این منطقه محروم جنوب تهران، بیماران بیش تری را پذیرش نموده و یا برای درمان آن‌ها، سعی و تلاش مضاعفتی و البته با امکانات گسترشده انجام شود.

چنین بیمارستان‌هایی، برای روی پا ایستادن، همواره می‌باشد مورد حمایت افراد خیر قرار گیرند، چرا که خدمات آن، محدود به اقلیت نیست، بلکه هم‌مدی مردم ایران از آن پره‌مند می‌شوند.

با اکثریت مسلمان، تا حدی که بعضاً بسیاری از شهرستان‌های دور برای عمل جراحی در این بیمارستان نوبت می‌گیرند و پذیرش می‌شوند. بیمارستانی همانند همه بیمارستان‌های کشور که در آن نشانی از اقلیت و اکثریت مسلمان و کلیمی و ارمنی و زرتشتی، اقوام لر و کرد و فارس و ترک، گیل و مازنی و بلوج و عرب و ترکمن و... نیست و همه در مام وطن در اوج همزیستی مسالمت‌آمیز، وحدت در عین کثرة اقوام و طوایف را قرن‌ها و هزاران سال باهم زمزمه کردند و به آن وفادار مانندند.

در افق رئیس بیمارستان علاوه بر تصاویر امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب، تصاویری نماین از حضرت موسی (ع) و پرادرش هارون و د فرمان معروف حضرت موسی (ع) نسب شده است که علاوه بر آن، لوح‌های تقدیری که از حرف وزیری بهداشت و دیگر مقامات کشورمان به پاس خدمات بهداشتی و درمانی بیمارستان دکتر سپیر به این بیمارستان تعلق گرفته و زیست‌بخش این افق شده است.

دکتر مره صلح که خود جراح متخصص است درباره‌ی زمان و علت تأسیس بیمارستان به گزارش گر ما می‌گوید: در بی‌وقوع جنگ جهانی دوم، از آن جا که ایران تحت اشغال قوای بیکانه بود و به دلیل گیفتی پایین بهداشتی در این منطقه و رواج بیماری‌های عفونی و واگیردار، به همت یکی از پزشکان کلیمی به نام مرحوم دکتر روح‌الله سپیر که در این محل ساکن بوده یکی از اتفاق‌های کیسه‌های (محل عبادت کلیمیان) به درمانگاه تبدیل می‌شود و به مرور با خرد خانه‌ای سایر کلیمیان که در همسایگی این کنیسه بودند و حتی برخی از این خانه‌ها به بیمارستان اهنا شدند.

بیمارستان به تدریج تکیل و به دست ما رسیده است و درباره‌ی سرگذشت دکتر سپیر هم می‌گوید: متأسفانه خود دکتر سپیر به واسطه‌ی بروز بیماری و واگیردار تفویض همان سال‌ها در درمانگاه مبتلا و به واسطه‌ی همین بیماری هم فوت کرد که پس از پیروزی انقلاب اسلامی بیمارستان به نام آن مرحوم نام‌گذاری شد.

وی با اشاره به حوادث سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی در بیمارستان می‌گوید: با توجه به تزدیک این بیمارستان به محل‌های تجمع و تظاهرات ضد رژیم طاغوت، تعداد بسیار زیادی از مجروحین حوادث سال‌های انقلاب به این بیمارستان منتقل و تحت درمان قرار گرفتند و حتی یک بار تبروهای حکومت نظامی به بیمارستان هجوم اورتند و تلاش کردن مجروحین انقلابی را از بیمارستان خارج کنند که

رئیس آن موقع بیمارستان با مقاومت جدی که صورت داد مانع از این کار شد. وی ادامه می‌دهد: به همین علت حضرت امام خمینی (ره) قبل از این که به ایران تشریف بیاورند نامه‌ی تشکر‌آمیزی خطاب به رئیس بیمارستان می‌فرستند و طی آن از حملات بیمارستان و حمایت از اتفاقیون مجرح شکر می‌کنند که این نامه اکنون در اختیار یکی از اعضاء هیئت مدیره سابق بیمارستان است که اکنون در خارج از کشور زندگی می‌کند.

رئیس بیمارستان دکتر سپیر می‌افزاید: در طول جنگ تحمیلی هم، بیمارستان ۵۰ درصد از امکانات و تخت خود را در اختیار مجروحان جبهه قرار می‌داد و درباره‌ی تجوه پذیرش بیماران کلیمی و مسلمان می‌گوید: در بتو تاسیس این بیمارستان حدود نیمی از بیماران کلیمی بودند اما چون در اسناده بیمارستان قید شده که ما به هیچ‌وجه اجازه نازاریم از مذهب بیمار سوال کنیم و یا تحولاتی که در سال‌های اخیر اتفاق افتاده و جمعیت کلیمی ساکن این منطقه به شدت کاهش یافته و در شرایط فعلی بیش از ۹۸ درصد از مراجعتین را هموطنان مسلمان تشکیل می‌دهند و بیش از ۶۰ درصد از پرسنل بیمارستان هم از هموطنان مسلمان هستند.

وی درباره‌ی مشکلات بیمارستان هم می‌گوید: با توجه به تورم، هزینه‌ها و نیازهای

سورینام

کهن‌ترین جامعه یهود امریکای لاتین

پهلوان
جنان

تا قبل از سال ۱۶۶۷ میلادی «سورینام» به انگلستان تعلق داشت. اما این کشور در سال ۱۶۶۷ طی معاوضه‌ای سورینام را به هلند منتقل نمود و نیویورک فعلی را در اختیار گرفت.

سورینام در سال ۱۹۵۴ یک قسمت مستقل و دارای حقوق بکسان با هلند بود که در نهایت در سال ۱۹۷۵ میلادی استقلال کامل یافت.

جمهوری سورینام واقع در شمال شرقی امریکای لاتین، با جمعیت بالغ بر ۴۸۰۰۰ نفر، از تنوع مذهبی خاصی برخوردار است. در این جمهوری با وسعت ۱۶۳۲۶۵ کیلومترمربع، پیروان ادیان الهی، هندوها و مکاتب دیگر در کنار یک دیگر زندگی می‌کنند و تنها جامعه‌ی یهود است که سعی در جلوگیری از اضطراب خود دارد.

در گذشته‌ای نه چنان دور در پایتخت این جمهوری به نام پاراماریبو، دو کنیسای پیار قدیمی وجود داشت که به واسطه‌ی معماری ویژه و کف شنی خود، از شهرت خاصی برخوردار بوده‌اند. اما چند سالی است که به علت تحریر نزولی جامعه‌ی یهود، کنیسای کوچک سفارادی به نام «صدق و شالوم»، اجاره داده شده است. پس از انتقال کلیه اشیاء مقدسه از ساختمان، کنیسای مذکور به اجاره‌ی یک شرکت کامپیوتراژی درآمد. از آن پس در این ساختمان، یک کافی نت فعالیت دارد.

مسئول انجمن کنیسای دیگر بنام «نوشالوم» می‌گوید: «ساختمان کنیسا را به چهت درآمد حاصله از اجاره‌ی آن در اختیار شرکت کامپیوتراژی گذاشتیم. جامعه‌ی کوچکی چون ما از عهده‌ی خرج دو کنیسا بزنیم آید».

حدود ۳۵۰ سال پیش مستعمره‌ی قدیم هلند یا به عبارتی سورینام فعلی، در حاشیه‌ی شمالی آمازون، محلی امن برای پناه بردن پهودیان تحت تعقیب شمرده می‌شد. اما در حال حاضر، جامعه‌ی یهود که کماکان زندگی خود را در این محل، امن و بی‌خطر می‌بیند به علت مسائل مالی، با اتحاد دست و پنجه نرم می‌کند.

یک دیگر از مستولین کنیسای «نوشالوم» می‌گوید: «ما قدیمی‌ترین جامعه‌ی یهود موجود در امریکای شمالی، مرکزی و یا جنوبی شمرده می‌شویم اما این امر از نظر جامعه‌ی یهود دنیا، امری عادی به نظر می‌رسد و از آن جایی که هیچ گونه کمک دریافت نمی‌کنیم، مجبور به تعطیلی کنیسای دوم شدیم».

از سال ۱۹۷۵ میلادی، هر زمان با اعلام استقلال مستعمره‌ی هلند، تولید خالص داخلی سالانه به طور محسوسی کاهش یافت. پس از آن، جمع کثیری از سکنه‌ی «سورینام» و به خصوص پهودیان، در پی استقلال به هلند گریختند و دیگر مراجعت ننمودند. این کشور کماکان با تابع حاصله از جنگهای داخلی در اوخر دهه‌ی هشتاد و اوائل دهه‌ی نود میلادی دست به گریبان است. مبارزه با مواد مخدوش، مشابه با اکثر کشورها از جمله مسائل مهم در این کشور محسوب می‌شود. علاوه بر آن، هر روزه بر میزان خشونت بومیان علیه کارگران مهاجر بزرگی که در جستجوی طلا هستند،

سیما مقتدر

برای ما محترم است. در صورتی که در میان این گوناگونی فرهنگها بزرگ شویم

هیچ سوالی مطرح نمی‌شود و وضعیت کاملاً عادی خواهد بود. یکی از دوستان من هنوز است، دوست دیگری دارم که مسلمان و اهل جوا است. بدین ترتیب با گوناگونی‌ها آشنا می‌شویم و هریک را ارج می‌نهیم. در مناسبت‌های مهم مثل جشن پسخ، مسلمانان را دعوت می‌کنیم و در مناسبت‌های مهم آن‌ها نیز دعوت می‌شویم».

پسخ به همان جشن خروج از مصر، بیشتر از هر مناسبتی باعث حضور یهودیان در کنیسا می‌شود. جمع کثیری در مراسم دو شب پسخ (سدر) در انجمن کنیسای نوشالوم حضور می‌باشد. یکی از حضار که پدرش به عنوان سرباز از هلند به سورینام مهاجرت کرده است، معتقد است که تنها فرد ممکن یهودی در سال گذشته فوت کرده و تقریباً بقیه‌ی یهودیان به جای مانده، اکثر از وضعیت مالی خوبی برخوردار نیستند. اکثر ممکنین مهاجرت نموده‌اند و امکان استخدام یک رهبر مذهبی برای ما وجود ندارد.

در گذشته‌ای نه چندان دور در مراسم شب شبات، ۲۸ نفر در کنیسا حضور می‌یافتد و برای مراسم عبادت صحیح‌گاهی

شبات، تنها ۴ مرد شرکت می‌نمودند. با توجه به سیر نزولی اعضاء انجمن که ناشی از پیر شدن جامعه و خروج از مذهب می‌باشد و از طرفی به جهت تأمین اینده این جمع کوچک، سالهای است که انجمن مذهبیون تندره، تبدیل به یک انجمن لیبروال شده است. اما اعتدال در عقاید، پوشانندگی همه مشکلات نیست. تعداد اعضای انجمن در حال حاضر، ۱۲۵ نفر می‌باشد. آینده‌ی یهودیت در سورینام، مخاطره‌انگیز است. اما رئیس انجمن سورینام هنوز قطع امید نکرده و می‌گوید: «در گذشته یهودیان در سورینام با مشکلاتی رویه‌رو بودند. اما این کشور از قرن هجدهم به بعد از حسم قلب پذیرای ما بوده است. بدین جهت ساختمان کنیسای «صدق و شalom» را هرگز نخواهیم فروخت. شاید زمانی مجدداً کنیسا شروع به فعالیت نماید. آینده برکسی روش نیست».

پژوهش و تصحیح

مساحت کشور آرژانتین مندرج در شماره‌ی قبل، ۲/۷۸، میلیون کیلومتر مربع صحیح می‌باشد.

اما در سورینام، برخلاف بقیه‌ی کشورهای امریکای جنوبی که تنها در آن‌ها پیروان مسیحیت کاتولیک سکونت دارند، پیروان هر دین و آئین

در کنار یکدیگر به چشم می‌خورند. یکی از تجار معروف‌به‌ودی ساکن پاراماریبو، در ارتباط با این موضوع می‌گوید: «هیچ یک از مناهب با یکدیگر مشکل ندارند، بلکه همه‌ی مسائل، توسط سیاستمداران ایجاد می‌شود».

تاریخ یهودیان سورینام به قرن هفدهم میلادی باز می‌گردد. در سال ۱۶۶۰ میلادی، جمع کثیری از یهودیان قبل از هلندی‌ها چهت گریز از دادگاه تفتیش عقاید در بربزیل، به سورینام گریختند. این یهودیان به زبان برتفالی نکلم می‌نمودند. تعدادی از این گریختگان ممکن شدند و عدای نیز حتی بردهدار بودند. در جنوب پایتخت سورینام منطقه‌ای وجود دارد که به علت وجود آثار به جای مانده از کنیسای «برخاو شالوم» (تأسیس شده به سال ۱۶۸۵ میلادی)، کماکان مورد توجه مورخین و زمین‌شناسان قراردارد.

در حال حاضر، ۲۷ درصد از جمعیت سورینام را هنودهای معتقد تشکیل می‌دهند که در لواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن

بیستم میلادی به طور گسترده به این کشور مهاجرت نمودند. این سیر عظیم مهاجرت، عملاً هنتو را به عنوان اولین منذهب در این کشور تبدیل نمود. امّا پیروان دین اسلام نیز به علت تاریخ مستعمرات نسبتاً بالاست. زیرا افراد زیادی برای کار در شالیزارهای برق و مزارع نیشکر از جزیره‌ی «جوا» در آنتونزی به سورینام آورده شدند. در کنار پیروان مسیحیت پرووستن و آئین بودا، اسروره خلود ۳۰۰ یهودی در سورینام سکونت دارند که از احترام خاصی نزد دیگر سکنه برخوردار می‌باشند از تفکرات ضد یهودی هیچ خبری نیست. تعداد زیادی از واگذان جاری در زبان محلی هست. حتی ریشه در زبان عبری دارند. به طور مثال، واژه‌ی «ترف» به معنای خوراک حرام، ریشه در لغت عبری «ترف» دارد.

تنوع مناهب در هیچ منطقه‌ای قابل مقایسه با پاراماریبو، پایتخت سورینام نمی‌باشد. در پاراماریبو انجمن نوشالوم و جامعه‌ی اسلامی سورینام در مجاورت یکدیگر واقع شده‌اند. مسجد مسلمانان جزیره‌ی «جوا» نیز از میان یک صد مسجد موجود در این منطقه، به عنوان بزرگ‌ترین مسجد شمرده می‌شود. کنیسای نوشالوم نیز در سال ۱۷۱۹ میلادی تأسیس و پس از آتش‌سوزی در سال ۱۸۲۵ میلادی، مجدد بازسازی شده و در حال حاضر تنها کنیسای دایر در این کشور محسوب می‌شود. یکی از مسئولین بنیاد خیریه می‌گوید: «فرهنگ هریک از گروه‌های موجود

سیر-حوالات روایت در دین یهود

هوشنسگ کرمی

و آن‌ها را به اهداف اخلاقی والاتری راهنمایی می‌کردند و در دوران خود، از احترام و تقدیر فوق العاده‌ای در بین مردم برخوردار بودند.

برجسته‌ترین تناها، نماینده‌ی رسمی مردم در برابر مقامات رومی نیز بودند. حتی به روم هم سفر می‌کردند و به دفاع از حق جامعه‌ی خود می‌پرداختند. بدین ترتیب انتقال آن‌ها نه تنها به علوم الهی محدود نی‌شد، بلکه عناصر فعال در امور سیاسی و به خصوص اجتماعی بودند که این رسوم بعداً در دوران آمورائیم و گذینیم ادامه یافتند. گرچه تعالیم‌تناها تا حدی به صورت کتبی تدوین گردید، ولی مسائل عمده‌ی کتبی برداری و عدم دسترسی همگانی به آن‌ها، منتج به وجود آمدن نوعی دیگر از تنا گردید که وظیفه‌ی آن‌ها، حفظ مطالب تدریس شده در میدارش‌ها بود که به آن‌ها «کتابخانه زنده» یا «سبد پر از کتاب» لقب داده می‌شد. این گونه افراد در چنان مقامی نبودند که مانند تعالیم‌صدر دوران، قادر به تفسیر مطالب از حفظ شده باشند و در نتیجه تفاسیر مختلف آنان از این مطالب، باعث دردرس‌های بسیاری می‌گردید و عبارت «هتائیم موله عولام» «تناها، دنیا را خراب می‌کنند» در رابطه با تفسیرات و تصمیمات این گونه تعالیم بود که همه چیز آموخته بودند، بدون آن که علل آن‌ها و یا قابلیت انتلکی آن‌ها را با موارد عملی بدانند.

با پایان این دوره مرکز فعالیت مذهبی و روایت یهودی، به جوامع یهودی خارج از سرزمین مقدس انتقال می‌یابد که از میان آن‌ها، عمدت‌ترین مراکز در بابل به وجود آمدند که دوران آن‌ها، دوران تلمود و موفقین آن را آمورائیم می‌خوانند.

بدین ترتیب فعالیت چند قرنی تعالیم که در زمان خود یک جریان پریار فعال و عمدتاً مردمی بود و در مرحله‌ای از زمان انفاق افتاد که سرزمین مقدس پر از آشوب و طفیان‌های اجتماعی پر علیه حکام مستبد و ظالم و طبقات اشرافی و استیلای وحشیانه امپراتوری روم بود، با تدوین میشنا که جمع‌آوری بخش مهمی از تفاسیر و فتاوی راوه‌ها بود به سر آمد و تدوین میشنا خود باعث گردید که خط فاصلی تا جریان روایت بعد به وجود آید.

جریان بعد، دوره‌ی راههای آمورائیم است که دوران سیار فعال و پریار را به همراه دارد. از مشخصات عمدی دوره‌ی آموراهای این است که جوامع یهودی خارج از سرزمین مقدس رشد فوق العاده‌ای یافته بودند و اکثریت یهودیان در خارج از سرزمین مقدس زندگی می‌کردند. جامعه‌ی یهودی در شرق که مرکز آن شهر بابل و بخشی از امپراتوری ایران محسوب می‌شد، بزرگترین تعداد یهودی را در بر می‌گرفت. همین گسترش باعث به وجود آمدن مسائل نازه و مختلفی گردید که نیاز به حل و فصل با شناخت از وضع خاص آن اجتماعات را ایجاد می‌کرد. در اینجا بود که دو مرکز مهم ریاستی یکی در مرکز سنتی خود سرزمین مقدس و دیگری در بابل به وجود آمدند. روایتیون این دوره را آمora می‌خوانند گرچه چند نسل اول آموراهای در

میشنا، اولین و مهم‌ترین مجموعه‌ی تفسیرها و فتواها است. شکل‌گیری میشنا بدین صورت بود که ابتدا شواهد جمع‌آوری می‌شدند، سپس بحث در موارد گوتاگون حقوقی آنان شروع می‌گردید. این کار نیز در همین دوران مقدمه به چارچوب خاصی گردید. ریب عقیقاً در مورد این بخش، مهم‌ترین فعالیت را داشت و با همت او بود که این تفاسیر و فتواها (هلاخا) یا میشنا بیوت جمع‌آوری و دسته‌بندی گردیدند.

دبایلی کار ریب عقیقاً به وسیله‌ی محصلین او ادامه یافت، که در نهایت به وسیله‌ی ریب یهودا هناسی، آخرین تغییرات در ترتیبات و دسته‌بندی‌ها انجام گرفت و به صورت «میشنا» امروزی درآمد.

ریب یهودا هناسی در انتخاب مطالبه فوق العاده با دقت بود. با این حال، برخی از این هلاخا (فلاوی) از مجموعه‌ی میشنا جا افتاده بود که بخشی از آن‌ها به کمک تعالیم بعد از ریب یهودا هناسی، نظریه «ربی حیا» و «ربی اوشیما» و سایرین، در یک مجموعه‌ی دیگر به نام «توسفت» خود بیست سال بعد از تألیف میشنا گردآوری شدند. ولی هنوز فتاوی زیادی بودند که جمع‌آوری و تدوین نگردیده بودند که بینا در مجموعه‌ی تلمود جمع‌آوری گردیدند و به عنوان بریوت یعنی شامل نشده‌ها یا هلاخاهای خارجی (خارج از میشنا) خوانده شدند.

فالیت‌های فوق به طور عمدی در بت میدارش‌های (مدارس مذهبی) پیروان ریب عقیقاً انجام می‌شوند و در جناح دیگر، مدرسه‌ی ریب یشمالی بود که نتیجه‌ی فعالیت آن‌ها به صورت میدارشیم هلاخایی درآمد. بعضی از این آثار تا به امروز باقی مانده‌اند. مانند مخلیلنا د ریب یشمالی و از آثار ریب شمعون بربیوحای و نمونه‌های دیگر میدارش‌های مربوط به سفر خروج، تورت کهنه‌ی (سفر ویقرا)، سیفره زوطا و سیفره تنانیم هستند

که شیوه و سبک خاص نگارش خود را دارا می‌باشند و متمم با ارزشی برای میشنا محسوب می‌شوند. یک اثر مهم دیگر از یک تنای بزرگ، یوسه بن حلفتا موجود است به نام «سرد علام ریب» که در اواسط قرن دوم میلادی نگارش شد. این اثر اقدامی سیستماتیک، در مورد تقویم و تاریخ جهان است که از حضرت آدم تا خرابی معبد دوم، ادامه می‌یابد. این اثر هم شامل تفسیراتی از تورا و هم وقایع نگاری تاریخ قدیم است که قبل از صورت شفاهی وجود داشته‌اند.

محالمه‌ی تورا، بعد از شکست قیام برکو خدا در بین تعالیم شدیدتر شد و به دور از جریانات سیاسی به میدان مذهبی محدود گردید. بعد از خرابی معبد، رسمی به وجود آمد که حمایت مالی از روایتیون را از بودجه‌ی عمومی محل‌ها تأمین می‌کردند. با این وجود، خیلی از علماء از طریق انجام کارهای عادی، تغیر صنعتگری، آهنگری، کتابت (رونویسی) و حتی تجارت گذران زندگی می‌نمودند.

تعالیم، محققین، مفسرین و آموزگاران توراه بودند. آن‌ها قوانین را توضیح و در مدارس و کیساهای آنها را تعلیم می‌دادند. مردم را تشویق می‌کردند، امید می‌دادند

امورا در مفهوم کنونی، فردی محقق و عالم علوم الهی در مذهب یهود است که وظیفه خود را، توضیح یا تفسیر میشنا دانسته و از آن، فتاویٰ نهائی را صادر می‌کرده است.

سرزمین مقدس فعالیت داشتند ولی در اواسط دوران آمورائیم و با گسترش هر چه بیشتر جوامع دیگر یهودی، فعالیت عمده روحانیت به خارج از سرزمین مقدس منتقال یافت که در صدر آن اجتماع یهودی بابل است.

حدود اختیارات شرعی آمورائیم

حدود و اختیارات شرعی آمورائیم در تلمود مشخص گردیده است. آن‌ها حق مخالفت با متن میشنا را نداشتند. اگر در جریان بحث عقیده یک آمورا با آن‌جه در میشنا آمده است در تضاد قرار می‌گرفت، تظریه آمورا رد می‌گردید. فقط در دوران بین دو دورهٔ تناها و آموراهای اگر بحثها و توضیحات یک آمورا ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با متن میشنا داشت و خود بحث در محدودهٔ توضیح دادن و روشن نمودن، محدود کردن یا تعیین دادن هلاخای میشنا بود، پذیرفته می‌شد. ولی به تدریج مسائلی پیش می‌آمد که صورت خاص‌تر به مسائل و موضوعات جدید می‌داد و این مانع از انجام وظایف آموراهای می‌گردید. کمالنکه ذکر عباراتی در مورد بعضی از متن میشنا نظری «بهتر است گفته شود...» یا «آن‌چه منظور این بخش (میشنا) می‌باشد...» و یا حتی «جزی در این قسمت (میشنا) جا افتاده است و باید اینظور خوانده شود...» بیان گر کوشش آن‌ها برای رفع این محدودیت بوده است. به طور خلاصه، یکی از وظایف آموراهای بود دست آوردن و نتیجه گیری هلاخانی از میشنا بوده است.

بخش مهمی از فعالیت آموراهای به خصوص در بابل، به استخراج اصول عام هلاخا و مقایمه از عبارات جداگانه و پراکنده در میشنا اختصاص داشته است و با استخراج اصول و مقایمه از منابع، تئاتم یا عت گسترش و توسعه هلاخاهای در دوران آمورائیم گردیدند. هلاخانی که در نگاه اول به نظر می‌آمد که مربوط به منابع کاملاً مختلفی باشند، تجزیه و تحلیل می‌گردیدند و نشان داده می‌شدند که براساس اصول عام بوده است. از سوی دیگر، خیلی از بحث‌های آمورائیم ارتباط مستقیمی با میشنا ندارند بلکه نتیجه‌ی مطالعات آن‌ها برخورد با مسائل عملی روزمره می‌باشد.

آمورائیم

واژه «آمورا» به معنی گوینده سخن‌گو و مترجم به کار رفته است و در ابتداء آمورا، دقیقاً با همین وظایف مشخص می‌شد. آمورا کسی بود که در اجتماعات بزرگ، سخنان را (تتا) را با صدای بلند بازگو می‌نمودند ولی بعد این واژه معنی راوهای بعد از دورهٔ میشنا را یافت. بدین‌ترتیب آمورائیم به همین معنی عام خود، یعنی سخنگویان و مترجمین، در خدمت تئاتم بودند. آن‌ها در کتاب معلمین خود می‌ایستادند و معلمین یا راوهای عمدنا با آن‌ها سخن می‌گفتند و آن‌ها هم به توبه‌ی خود حرفها را برای مردم بازگو می‌کردند و در صورتی که اهالی به زبان آرامی آشنا بودند و سخنان را و به زبان عبری بود، ترجمه می‌نمودند و یا حتی بالعكس.

به نظر می‌آید که مستولیت آموراهای عمدنا براساس وظایف مترجمین (متورگامایم) طرح ریزی شده باشد. این مترجمین در این دوران در کتاب خوانندگی تورا ایستاده و بخش‌هایی را به زبان آرامی یا زبان محلی ترجمه می‌کردند.

در دوران بعد از میشنا، بر دامنه‌ی فعالیت آموراهای افزوده شد به طوری که بعد از دوره‌ی میشنا، به صورت جریان جدیدی در سیر روحانیت یبود را به وجود آورد. آمورائیم؛ با ذکر مقدمهٔ تکاملی فوق، حال به دوره‌ی روحانیت بعد از دوره میشنا یا دوره‌ی تکمیل تلمود که به دوره‌ی آمورائیم مشهور است، می‌پردازم. این دوره از قرن دوم میلادی شروع شد و تا ابتدای قرن ششم میلادی ادامه یافت.

در ابتداء، وظیفه‌ی اصلی آن‌ها، تفسیر نظریات تئاتم بود. ولی بعداً به مرحله‌ی صدور فتاوی و هلاخا از تقاضی انان انجامید که مجموعه‌ی فعالیت و کوشش چند قرنی انان در پایان این دوره به صورت دو مجموعه تلمود بابلی و اورشلیمی تکمیل گردید.

جشن درختان

(سرود ایلانوت)

חג האילנות

رحمن دلر حیم

השׁקְדִּיה פּוֹרָחָת " טו בְּשַׁבָּט הַגִּיעַ" = דρخت בָּלָם גָּל מֵקֶن
בָּלָזֶה שָׁוָاط רַסִּיד.
וְשִׁמְשׁ פְּזַ זָרְחָת " חַג הַאִילָנוֹת " = חֻרְשִׁיד מֶלֶךְ חַלְצִים
מֵדְרַחְנָד גְּשֵׁן דְּרַחְנָן אֲסֵת.
צְפָרִים מַרְאָשׁ כָּל גָּג " טו בְּשַׁבָּט הַגִּיעַ " = בְּרַנְדָּגָן בְּרוּי בָּמָה
הִשְׁתַּנְדֵּל בָּלָזֶה שָׁוָاط רַסִּיד.
מִכְשָׁרוֹת אַת בּוֹא הַחַג " חַג הַאִילָנוֹת " = וּרְוֹד אִינְגְּשֵׁן רָא שָׁארָת
מִדְהַנְדֵּל גְּשֵׁן דְּרַחְנָן אֲסֵת.

***

הַאֲרָצָ מִשְׁוָעָת " טו בְּשַׁבָּט הַגִּיעַ" = זָמִן فְּרִיאָד מֵקֶנְדֵּל בָּלָזֶה
שָׁוָاط רַסִּיד.
הַגִּיעַה עַת לְטַעַת " חַג הַאִילָנוֹת " = מֶוּקָּעָד דְּרַחְטָקָרָי פְּרָא רַסִּידְה אֲסֵת
גְּשֵׁן דְּרַחְנָן אֲסֵת.
כָּל אֲחָד עַם אַת בְּיַד " טו בְּשַׁבָּט הַגִּיעַ " = הָר יַקְבִּיחְדֵּה דְּרַחְנָן
דְּסֵתְה בָּלָזֶה שָׁוָاط רַסִּיד.
מַחְכְּבָנִין לְקָנָאת הַחַג " חַג הַאִילָנוֹת " = בְּרָא אַסְטִיכָּא אִינְגְּשֵׁן
חוּדְהָרָא מֵקֶנְדֵּל גְּשֵׁן דְּרַחְנָן אֲסֵת.

***

اعיָד אַגָּז סָלְרָא דְּרַדְן יְהָוֹדָה תְּוָן בְּהָסֵטְהָקָסִים קְרָד: נַחְסֵטְהָא בְּנְתָאי מָה נִיסָּן
מָהִיְהָא כְּעַדְבָּסְעָה (פְּטִיבָּר) דְּרַאְנָקָה אֲשָׁרְהָא שָׁוָודְהָא וְחַלְוָונְדָהָא בְּחַרְחָתְהָא דְּרַוָּתְהָא (סְפָרְחָוָה)
מִפְּרָמָיְדָה: "מָהִיְהָא, בְּרָא שָׁאָלָה וְהַמְּהָאָהָא בְּאַשְׁדָה". דָוָם, רַשְׁ הַשְּׁנָא (אַגָּז
סָלְרָא עֲבָרִי וְאֲפְרִינְשָׁהָא) סָוָם, אַיָּלָנוֹתָה קְהַגָּזָה סָלְרָא נָוְרָא בְּרַא שָׁאָה
מִשְׁוָוד.

قوم يهود عيدها، مراسم سوگواري، تشريفات مذهبی، سنتهای خاص خود را دارد که هر
کدام از اعياد يهود، تعريفی عميق و روحاًنی دارد که گذشته و حال و آینده را به هم می تابد و
رسانی می سازد که یک سرش به جلوگاه حق و سر دیگرس به پایان جهان گره می خورد.
ایلانوت یا جشن درختان، یکی از آنها است. ایلانوت تقسیم و بزرگداشت درختان و گیاهان
و آفرینشی آنها در دین يهود است. يهودیان همه سال در پازدهمین روز از ماه شواط
موههای مختلف را با خواندن دعاهای مخصوص می خورند و خلاؤن بزرگ که جهان
هستی را با این همه شکنی و تنوع آفریده استه سپاس می گذارند. از موههایی که در شب
ایلانوت خورده می شود: زیتون، خرما، انگور(کشممش)، انار، آنجیر، جو و گندم که دارای
همیت خاصی هستند در راس قرار دارند.

فلسفه کلی مراسم ایلانوت، برگت دادن محصولات درختی و زمینی است و با گفتن برآخا
(دعا) همگی خواستار آن می شوند که درختان در سال آینده هر چه بیشتر پرثمر گردند.
در تلمود، پازدهمین روز از ماه عبّری شواط، آغاز سال درختان و روز سرنوشت
آنان نام گرفته است و این روز، مناسبت‌ترین تاریخ برای آغاز درختکاری شخصی
داده شده است.

در کتب مقدس يهود، از قواتین سپاری مبنی بر عدالت اجتماعی مربوط به زمین و
کشاورزی و کاشن درختان و حفظ اصالت طبیعت سخن رفته است. در تورات مقدس،
«كتاب لاويان فصل ۱۹ آیه ۲۳»، کاشن درختان به صورت یک فرمان تأکید شده است:
«הַתְּגָאֵסְ קָה וְאַרְדְּסָרְזָמִין מִשְׁוִידָא אֶזְרָעָלְהָא אֶתְגָּזְרָעָה». علمای
يهود نیز درختکاری را توصیه نموده‌اند تا جایی که ربان یوحانان بن زکای داشتمتد و رهبر
زرگ يهودیان پس از خلایی معبد دوم در تلمود می گویند: «اگر درختی را به قصد کاشن در

دست داشت و به تو بگویند که مائشی (ناجی جهان) ظهور کرده استه اینتا درخت را در
زمین بشناس سپس به استقبال مائشی برو». کار کشاورزی از همان زمان شروع شده که خلاؤن آدم را آفرید و او با کار رُوی زمین
محصول به دست آورد و با حضرت نوح که وسائل شخیزی را برای انسان‌ها اختراع کرد و
بعد از طوفان نیز تاکستان را غرس نمود و با حضرت ابراهیم که مهمان خود را دعوت
می نمود تا در زیر درخت استراحت کنند و با حضرت موسی در ساده‌ترین گیاهان یعنی در یک

- "بְּתֵה חָרָ" در حال سوختن، גلال خلاؤن را مشاهده کرد و به پیامبری برگزیده شد
چند نمونه درباره‌ی گیاه و درخت از دیدگاه تورات و کتب مقدس:
- ۱- کتاب پیدایش فصل ۲ آیه ۹: خنای متعال از زمین هرگونه درخت خوش‌نمای و خوش خوارک را رویانید.
  - ۲- کتاب تثنیه فصل ۲۰ آیه ۱۹: چنان‌چه بخواهی شهری را جنگ محاصره و تصرف نمایی بر درخت آن شهر نبر نزن و آن را تلف نکن چون از تمراهی آن می‌خوری پس آن را قطع نکن.
  - ۳- کتاب پیدایش فصل ۲۶ آیه ۱۲: اسلحه در آن زمین زراعت نمود در آن سال صد برابر باقت خلاؤن لو را متبارک نمود.
  - ۴- مزامیر داده فصل ۹۲ آیه‌های ۱۲ و ۱۴: شخص صدیق (مومن) چون درخت خرما خواهد شکفت و مثل سرو از اند نمو خواهد کرد آنکه در خانه خدا غرس شده‌اند در صحنه‌ای خنای ما خواهند شکفت.
  - ۵- مزامیر داده فصل ۱۲۸ آیه ۳: زن تو مثل مو بارآور به اطراف خانه تو خواهد بود و پسرات مثیل نهال‌های زیتون گردانگرد سفره تو.
  - ۶- مزامیر داده فصل ۱ آیه ۳: (شخص مومن) چون درخت نشانه در جلوی نهر آب خواهد بود که تمراهی خود را در موسمش می‌هدد و برگ آن پمزده نمی‌شود.
  - ۷- غزل‌های حضرت سليمان فصل ۲ آیه ۱۳: درخت انجیر میوه‌ی خود را رسانید و موهای گل اورده رایحه‌ی خوش دادند.
  - ۸- کتاب پیرمای پیغمبر فصل ۱ آیه ۱۱ و ۱۲: کلام خلاؤن بر من نازل شده گفت: ای پیرمای چه می‌بینی؟ گفتم شاخه‌ای از درخت بالام می‌بینم، خلاؤن به من گفت نیکو دیدی، زیروا که بر کلام خود ساعی هستم تا آن را به انجام برسانم.
  - ۹- مزامیر حضرت داده فصل ۸۰ آیه ۱۵: چنان‌نگاه کن از آسمان و بین از این مو تقد نمایم.
  - ۱۰- کتاب پیرمای پیغمبر فصل ۲۴ آیه ۳: خلاؤن به من گفت ای پیرمای چه می‌بینی؟ گفتم انجیر، انجیرهای خوبه بسیار خوبند.
  - ۱۱- کتاب خروج فصل ۳۹ آیه ۲۴ و ۲۶: بسازید بر دامن‌هایش اثارهایی از لاجورد و ارغوان، زنگله طلا و اثرا، زنگله طلا و اثرا بر اطراف دامن ردا.
  - ۱۲- کتاب لاویان فصل ۲۴ آیه ۲: پگیرند برای تو روغن زیتون زلال کوییده برای روشنایی.
  - ۱۳- مزامیر حضرت داده فصل ۹۲ آیه ۱۱۳: شخص مومن (علال) چون درخت خرما خواهد شکفت.
  - ۱۴- از اکاوت (روایات)، گل‌ها نیز به نوبه‌ی خود از نعمت الهی برخوردارند. حضرت سليمان پادشاه بنی اسرائیل که از کلیه‌ی اهل عالم عاقل بر بود هنگامی که می خواست به سلطنت برسد فرشته‌ی خلاؤن به لو ظاهر شده و چنین گفت: برو در بین گل‌های صحراء ملکه را انتخاب کن و ناج سلطنت خود را بینا نزدیک روز ناج آن ملکه‌ی گل‌ها تهیه کن. حضرت سليمان به صحراء رفت و گل پنجه مریم با زیبایی و ناج خود او را مجلوب نمود و مورد علاقه او قرار گرفته با دیدن این گل، قلب او شاد گردید فوراً به ملازمین خود دستور داد تا ناجی شیوه گل پنجه مریم برایش تهیه نمایند و دیدن سبب گل مزبور را در سرزمین مقدس تا امروز «ناج» سلیمانی می‌نامند.
  - ۱۵- در ماه عبّری شواط در تمازهای صبح و بعدازظهر، ویلوی (اعتراف به گناه) از نمار مواسم:
    - ۱- در ۱۵ ماه عبّری شواط در تمازهای صبح و بعدازظهر، ویلوی (اعتراف به گناه) از نمار حنف می‌شود.
    - ۲- گرفن روزه‌ی دسته‌جمیع و مراسم گریه و زاری مجاز نیست.
    - ۳- چنان‌چه داماد در این روز بخواهد مراسم عقد به جا بیاورد از گرفن روزه مغافل است.
    - ۴- از دیگر مراسم ایلانوت گرد آمدن افراد خلاؤن و خوردن انواع میوه‌ها همراه با برخا (دعای شکرانه) است. هم‌چنین مرسم است متى از تورات (مرحله سوم آفرینش بوجود آمدن گیاهان کتاب پیدایش فصل اول آیه ۹ تا ۱۳) و نیز بخشی از میشنا (تورات شفاهی) و زوهر (کتاب عرفانی يهود) قرائت می‌شود و با انجام مراسم ایلانوت، ضمن این که سال پر برکتی را برای درختان آرزو می‌کنیم در حفظ سنتهایمان می‌کوشیم. زیرا آن‌ها را به اصل خویش پایدارتر می‌گردانند.

حکایت یهود ایران در دوران باستان

پروانه وحیدمنش

حوله اسکندر مقدونی به ایران، فصل خاتم برگزاری بود که بادشاھان تناہل بودند و خردورز هخامنشی بنان نهاده بودند. این خردورزی حتی بر احترام بر خودی، یعنی فردی که وارد محدوده قلمروی حاکمیت ایران زمین قرار گرفته بود، با سرمهی کوروش هخامنشی، هویت ممند شد. حکایت اسکندر اگرچه دورانی از ناچویی پایه‌های سابق را به همراه داشت، اما نتوانست به این باور درونی تلاش ایرانی لطمی ایجاد کند. اسکندر مقدونی هم نتوانست فرهنگ بیرون و غنی ایرانی را نادیده بگیرد و خود، دختر داریوش سوم «استاتیر» را به همسری اختیار کرد. ایرانی پوشید و ایرانی رفتار کرد و به سپاهیان دستور داد زبان پارسی پیاموری و سعی نمودند خود را با دین دیگری معنی مسحیت که در مغرب قلمروی آن هادرشد چشمگیری داشت و سازس دهد. این پویی و پیر گنویستی و پالانی نزدیک همسران ایرانی برگزینند (پیرنیا، حسن، تاریخ ایران قبل از اسلام، نشر ظاہر).
شرق ایران جلوه‌نمایی کرد انان می‌آمدند در خصوص ادیان داخل قلمروی ایران رعایت می‌کردند تا بتوانند به جلو ممتازت امیر قلمروی که همان در حال گسترش ایران زمین حکمرانی کنند. تسلیمات پسیاری که میان این مقدونیان و ایرانیان بود را افراط تعبیر می‌کنند. ملوك الطواقيون دوران خارق‌ها این قابلیت را به یهودیان داده بودند که در مناطق یهودی تکین خاوندشیش‌ها و بادشاھی‌های خود را داشته باشند. بزرگان یهودی که قرمانروایان موروثی بودند و شاهان باری از آن‌ها حساب می‌کردند در ولایاتی کی ساکن بودند. دادگاه عالی داشتند و به عزل و نصب داوران محلی می‌پرداختند. گارگارکاران یهودی این هادیج خلاصه باران، انتیت می‌کردند و به کوادواری کمرک و عوارض می‌پرداختند. بزرگان یهود برای میهن‌هاین که داشتند به بادشاھان اشناکانی (هارتی) خراج می‌دادند و می‌توانست بگانه‌ای نظامی خود را داشته باشند و آن‌ها را روانه ارتضی باری کنند (همان ۱۲۶).

در سال‌های متعددی، یهودیان مورد ازار و ستم بتوانند بودند. هرچند این رویله روندی متغیر بود اما در ۱۲۶ ق.م یهودیان به یهانی عده‌بیان، از جنگ ما ایرانیان خودداری کردند تا به این شکل جلوی از دست داشن مشترک احتی خود در ازای علایق جدی را بگیرند.
در سال‌های (۳۹۴-۳۹۵) ق.م ایرانیان توائیتند مرزهای فلسطین را بگشایند و هم‌بیان روهیان به نام چورکاوس (Hyrcanus) را رئیس خانه خوبی و قدرت ایجاد کردند. با این کشیدن ایرانیان از خصوص خود در فلسطین خاطره خوبی ور گذهن مردم آن منطقه را جای نهادند. تا جایی که در بین یهودیان شایع بود که می‌گفتند: شاهزادگان جوان هارتی ما در قلن قلمرو سلوکی، کم کم به گستردن امپراتوری

توانستند بر مبنای فرامین یهود داوری کنند. در سال ۲۶۰ میلادی، به سمتول خبر رسید که شاپور اول در شهرستان شهر کامیسا رتا مازاکا (Caesarea Mazaca) ۱۲ هزار یهودی را کشت. او جامه چاک نکرد و گفت: «این بلایی بود که آنها خود برس خود اوردند». این واکنش وی باعث شد دولت ساسانی به یهودیان ایران اعتماد کنند و روابط متساهلانه شود.

با وجود فشار بسیاری که ساسانیان بر مسیحیان وارد می‌کردند، در تلمود بابلی هیچ اثری از فشار بر یهودیان دیده نمی‌شود، هرچند مانویان و مسیحیان از این فشارها و ناملایمات بسیار باد کردند. روایات حاکی از آن است که مادر شاپور، در این ایام از فرزندش خواست که با یهودیان به مهربانی رفتار کند و خود هدایای بسیاری برای آنان فرستاد. چون یهودیان مالیات‌های خود را به موقع پرداخت می‌کردند و علیه رومی ها با ایرانی‌ها متحد شده بودند، رفتار دولت ساسانی با آنان بسیار بهتر از دیگر ادیان و فرق دینی داخل قلمرو ایران زمین بود.

شاپور دوم (معاصر کستانتین)، مسیحیت را رسمیت پختند. او اگرچه با این کار به مسیحیت علاقه نشان داده بود، اما این علاقه سبب نشد که همراه با فضای موجود که به تعقیب و آزار یهودیان می‌پرداختند، آنان را آزار دهد، زیرا برای این کار هیچ دلیل سیاسی نداشت.

بزدگرد (۳۹۹-۴۲۰)، او از این تیک در میان مسیحیان داشت. او در میان روحانیون و اعیان ایران جایگاهی نداشت زیرا به شدت علیه آنان ایستاده بود. او با یهودیان همراه و مهربان بود. زنی یهودی تیک برای خود اختیار کرده بود که نشان از روابط مسالمت امیز میان آنان داشت.

دوره‌ی پادشاهی هرمز چهارم (۵۷۸-۵۹۰)، اوج دوران تعصّب مذهبی زرتشتیان بود. مدارس مذهبی شوش و پومبادیه (Pumba dita) بسته شد و هرمن ششم چوین در شورش علیه هرمز چهارم و خسرو دوم، از پیشیانی یهودیان توانگر برهه‌مند شد تا بالین وضع، بعد از به قدرت رسیدن آنان را باری رساند. (کسریج، همان، صفحه ۳۲۶)

شاپور دوم در جویان حمله‌های متعدد رومیان به ارمنستان تلاش نمود یهودیان این منطقه را در خاک ایران سکونت دهد. منابع تلمود، بزدگرد اول را دوست و باور یهودیان معروف می‌کنند. زین اشی از مجتهدان یهودیان در آن دوره، مقرر داشت که اگر چه کسی نمی‌تواند به کافران آهن بفرودش، لیکن چون ایرانیان از آنان حمایت می‌کنند، فروش آهن به آنان مشکل ندارد.

دوران بزدگرد دوم دوران پرانداختن بسیاری از این‌ها یهود بود و اختلافات مذهبی بالا گرفت. او روز شیات را

پرانداخت. این سواله سبب شد که یهودیان اصفهان ۲ هریود زرتشتی را زنده پوست بکنند و این سبب مرگ نمی‌از جمعیت یهودی اصفهان شد و کودکان آنها را به بردنگی گرفتند. اگرچه کرتیر، روحانی متعصب زرتشتی (که فرامین دیشی او را بدواره‌های کعبه‌ی زرتشت، سبب شده است نا دوران ساسانی را باغر، یکی از متعصبترین ادوار تاریخی ایران بدانیم)، امر به تعقیب و آزار مسیحیان، مانویان، یهودیان، برهمان و یهودیان داد، اما منابع خاص‌ام هیچ نشانی از این امر به دست نداده‌اند. ایرانیان باستان در نهایت امر در دورانی که بر این سرزمین حکومت داشتند، روابط مسالمت‌امیز و همراه با منفعت طلبی دو طرفه با یهودیان داشتند و هرگز این دوران مشقت بار و همراه با رنج و ستم باد کند.

دوران ساسانی با حمله‌ی تازیان، تمامی بر دوران باستان بودن فصلی از حاکمیت امپراطوری‌های شاهنشاهی در ایران زمین مختومه گردد. دوران بعد، دورانی از اغتشاش‌ها و تحولات مختلف تاریخی است که در هر عصر می‌توان آن را به طور مجزا بررسی کرد. وضعیت یهود ایران نیز در پست تحولات و فراز و نشیبهای هر یک از ادوار تاریخی، قابل پیگیری و مطالعه خواهد بود.

«هر گاه سواری ایرانی باری دیگر اسباش را در گورستانی فلسطینی بینند مسیحا خواهد آمد». (31-21, Debevoise, p95, History , 28-Losephus, Antiquities XIV, 119)
این مسأله سبب شد یهودیان بابل و بین‌النهرین نیز با ایرانیان همراه شوند. پارتبان به هیچ وجه علاوه‌ای به تغییر باورها و ادیان مردمان قلمروی خود نداشتند. شهر قدیمی «هرت» که ضرب المثل معروف «مگر از شهر هرт است؟» ریشه در این شهر تاریخی دارد، در حوالی سمنان شاهدی بر این شهر از گور یهودی تا بودایی تا ایرانی و مسیحی یافت‌مائد و نشان می‌دهد که مردمان در کنار هم به راحتی زندگی می‌کردند. به دیگر سخن، لازمه اداره کشوری که بینا را بر ملوک‌الطباطبی گذاشته بود، تساهل در امور دینی و باورهای عame بود و اگر غیر از این بود، سیستم حتماً با مشکل روبرو می‌گردید. یهودیان ایران نیز به دلیل قدمت خود و توجه شایانی که شاهان هخامنشی به آنان داشتند، جایگاهی کاملاً ویژه در ایران زمین در مقایسه با دیگر ادیان یافتد.

یهودیان یهودیه، گاه به نفع ایرانیان و گاه به نفع رومیان می‌جنگیدند اما گرایش اصلی آنان به نفع دولت پارت بود و آنان ترجیح می‌دادند در جانب شرقی به جنگ برخیزند. در ۲۲۰ م.، اردون هدیه‌ای برای یهودا طرک فلسطین فرستاد و او را مورد نقد قرار داد. کتب تاریخی این نوع دوستی‌ها را علاوه بر مصالح سیاسی، دلیلی بر ارادش حاکم میان آنان می‌دانند.

نگرش یهودیان بابل درباره‌ی حکومت پارتبان را بهتر از هر چیزی می‌توان از این گفتار فهمید که در کتب یهودی شاهزاده، ری و رو (Row) خدمت کرد. هنگامی که اردون در گذشت، «رو» بنا لید و ناله و

شیون کرد و گفت: «بند و علاقه پاره شد». در روزگار پارتبان، کارگزاران بلند پایه‌ی یهودی به تجارت ابریشم شرکت داشتند. برای مثال از بابل حیه مهین (Hiyya the Elder)، ابا بدر شموئیل (Abba) و یهودا بن بنی‌پیریه (Judah b Bathrya) بارگانی بودند که

با دولت پارت همکاری داشتند و به تجارت با این دولت می‌پرداختند. دولت پارت هم آنان را بهترین شرکای تجارت ابریشم می‌دانست. داستان‌های پارتی در خصوص کارگزاران یهودی با نامهای پارتی موجود است. ارده (arda)، بیل-ی-پریش (barish-y-Ply) به معنی پل سوار و غیره نشانی از این روابط است.

پارتبان، چهار سده آرامش را در ایران حکم‌فرما کردند و اقلیت‌ها با مشکل جدی در قلمرو ایران پارتبان مواجه نیودند.

اما روی کار آمدن ساسانیان ورق را برگرداند. آن‌ها در این‌تا می‌اندیشیدند که می‌توانند غیر زرتشتیان را به دین خود در آورند. آن‌ها این‌تا حق یهودیان را در اداره‌ی کارهای خود برانداختند و حق کاربرد اتش را در این پرستش یهودیان محدود کردند. بسیاری از کنسیها توسعه عمل دولتی تحریب شد و هر گونه حرکتی که حضور ادیان غیر زرتشتی را هویت‌مندی کرد، ممنوع شد. در سیاست خارجی، دولت ساسانی از یهودیان برهه‌ای نبرد و آنان را در مضيقه گذاشت.

در دوران ساسانیان، یهودیان از ارمنستان تا خلیج فارس در جهت شمال شرقی تا دریای خزر در سمت شرقی نا ماد و پارس حضور داشتند. آن‌ها شاید تنها در بابل اسناد و مدارکی از خود به جای گذاشتند اما در دایره‌ی حکومتی ایران هم گاه اثاری از آنان یافت می‌شد. روستاهای بسیاری یافت شده است که صد درصد یهودی نشین بوده‌اند و این نشان از حضور آنان در قلمرو ساسانی دارد.

اقرایش فشارهای از دوره بر غیر زرتشتیان، سبب شد رهبر دینی یهودیان ایران (مسئول)، برای یهودیان ایران قانونی به اجرا در آورند. او خود و همکیشانش را مقید به اجرای قوانین ایران داشت. این تصمیم مسئول باعث کاهش فشارهای شد در دادگاههای یهودیان، احکام و قوانین ایرانی ساری و جاری شد و آنان دیگر

بازار کاله ملح

کزارش سفر زیارتی یهودیان ایران به شوش دانیال

با وجود آن که در سال‌های اخیر، در محل دفن پیکر حضرت دانیال نبی اختلاف نظرهای بسیار پدید آمده است و پیکر مقدس این پیامبر بنی اسرائیل از شهر قارص در ترکیه تا سمرقند در ازبکستان تغییر جایگاه داده است، امسال نیز مانند سال‌های گذشته بیش از ۲۰۰ یهودی ایرانی بر مزار او در کنار رود شاتور و بر روی تپه‌ی ارگ شوش گرد آمدند و به مقام شامخ وی ای احترام کردند.

دانیال، پسر یوحنا پیامبری است که نسب وی به یهودا فرزند حضرت یعقوب نبی می‌رسد. داستان‌های بسیاری مبنی بر اسارت وی به دست بختالنصر و تغییر خواب بختالنصر توسط وی در کتب تاریخی و دینی آمده است. آن‌چه بیش از همه محل استناد و توجه است، حضور وی در شهر باستانی شوش و در نهایت وفات او در همین مکان است. معجزات و کرامات بسیار به حضرت دانیال نسبت داده شده است و همین امر سبب گردیده مسلمانان و یهودیان این سرزمینی باستانی، مقام روحانی وی را پاس زندگیده است. سهیل که دانشجوست و در رشته مکانیک تحصیل می‌کند

من گوید: «دوست دارم در این قبیل تورها شرکت کنم. برای ما یک چنین مکان‌هایی

حس همپستگی را بیشتر من کنم. من خیلی اهل حضور در کنیسا نیستم اما در این

برنامه‌ها غالباً حاضر می‌شوم تا جامعه‌ی خود بیشتر در تماس باشم».

زالله‌که گفت و گوی من با سهیل را من شنود من گوید: «از خنا ۶۵ سال عمر گرفتم،

دیدن جوان‌های یهودی که به میراث کهن خود احترام می‌کنند و سرزنه و شاداب

زندگی می‌کنند، برایم بهترین هدیه است. من از این که در ایران هستم و می‌توانم در

با وجود آن که در سال‌های اخیر، در محل دفن پیکر حضرت دانیال نبی اختلاف نظرهای بسیار پدید آمده است و پیکر مقدس این پیامبر بنی اسرائیل از شهر قارص در ترکیه تا سمرقند در ازبکستان تغییر جایگاه داده است، امسال نیز مانند سال‌های گذشته بیش از ۲۰۰ یهودی ایرانی بر مزار او در کنار رود شاتور و بر روی تپه‌ی ارگ شوش گرد آمدند و به مقام شامخ وی ای احترام کردند.

دانیال، پسر یوحنا پیامبری است که نسب وی به یهودا فرزند حضرت یعقوب نبی می‌رسد. داستان‌های بسیاری مبنی بر اسارت وی به دست بختالنصر و تغییر خواب بختالنصر توسط وی در کتب تاریخی و دینی آمده است. آن‌چه بیش از همه محل استناد و توجه است، حضور وی در شهر باستانی شوش و در نهایت وفات او در همین مکان است. معجزات و کرامات بسیار به حضرت دانیال نسبت داده شده است و همین امر سبب گردیده مسلمانان و یهودیان این سرزمینی باستانی، مقام روحانی وی را پاس زندگیده است. سهیل که دانشجوست و در رشته مکانیک تحصیل می‌کند

من گوید: «دوست دارم در این قبیل تورها شرکت کنم. برای ما یک چنین مکان‌هایی

حس همپستگی را بیشتر من کنم. من خیلی اهل حضور در کنیسا نیستم اما در این

برنامه‌ها غالباً حاضر می‌شوم تا جامعه‌ی خود بیشتر در تماس باشم».

زالله‌که گفت و گوی من با سهیل را من شنود من گوید: «از خنا ۶۵ سال عمر گرفتم،

دیدن جوان‌های یهودی که به میراث کهن خود احترام می‌کنند و سرزنه و شاداب

زندگی می‌کنند، برایم بهترین هدیه است. من از این که در ایران هستم و می‌توانم در

مزار گذاشته است. مادران، کودکانشان را دور خود گرفتند و برای آن‌ها از دانیال نی می‌گویند. گوشاهی می‌نشینم و به جمعیتی می‌نگرم که می‌ایند و می‌روند. ابوالحسن ابوالمشدی که در کنار دیگر مسلمانان، مستولیت استان را به عهددارد در جواب سوال من که از حضور یهودیان در شوش و زیارت مزار او می‌برسم می‌گوید: «سال‌هاست یهودیان به این جا می‌ایند و ما با هماهنگی انجمان کلیمان و تولیت استان، درب اصلی مزار را برای آنان باز می‌کنیم و آنان وجود مبارک حضرت دانیال را زیارت می‌کنند».

«یهودیان هر سال تذوقات خود را تقدیم آرامگاه دانیال می‌کنند و ما با تذوقات آن‌ها به تجهیز این مکان می‌پردازیم. چند سال پیش بود که از طرف انجمن کلیمان یک دستگاه آب سرد کن هدیه شد».

ابوالمشدی معتقد است که همه‌ی ما خدای یکتا را می‌برستیم و با هم برایریم و فرقی بین یهودی و مسلمان نیست. برای او این که دو دین بزرگ در بسیاری وجوده با هم شبیه‌اند بسیار جالب است و از دین یهودیان در بارگاه دانیال نی خوشحال است. در محوطه بالایی حرم، جایی که مسلمانان به عبادت می‌پردازند، در محل حضور زنان، اینکه یهودیان سر بر ضریح دانیال نی گذاشتمان و تهیلیم می‌خوانند. چندی از زانیان با خانواده و دوستان خود تماس گرفتند و موبایل را روی ضریح گذاشته تا هر کس این شانس را داشته باشد که با این حضور بتواند دعا و خواسته خود را مطرح کند، رسمی که در مزار امامان و امامزادگان شیعه هم بسیار دیده می‌شود.

صدای اذان ظهر در صحن مزار می‌پیچد. بهادر میکائیل به سرعت جمعیت را به طرف درهای خروجی راهنمایی می‌کند تا صحن برای نماز ظهر و حضور زنان مسلمان خالی شود. از گوشی دیواری که زنانه و مردانه را از هم جدا کرده است نگاه مردمی تهیلیم به دست دارد و مردمی مقاینه.

فاصله‌ای بین ساعت ۱۲ تا ۳، زمانی است که جمعیت از موزه‌ی شوش بازدید می‌کند. جمال که در گل فروشی برای روز و اللاین گل‌های رز را دسته می‌کند، چند سالی است که شاهد حضور یهودیان در شوش است. او دستانهای زیادی از سنگ معروف شوش، از حضرت دانیال و قصه آوزان بودن پیکر او در روختانه در زمان سلاجقه و چنگ‌های ساکنین ساحل شرقی و غربی رود در تصاحب پیکر حضرت تعزیف می‌کند و می‌گوید:

«جون پیکر حضرت در غرب رود است همیشه غرب رود از رونق اقتصادی و تجاری بیشتری برخودار بوده و شرقی‌ها و غربی‌ها، اعم از مسلمان و یهودی، برای تصالح و نگهداری پیکر لو با هم چنگ‌های طولانی داشتماند تا بالآخره با هم کنار آمدند». او در حالی که دسته گلی را به خردیار می‌دهد می‌گوید: «من معتقد روزی که یهودی‌ها به شوش می‌ایند پرکت هم با آن‌ها می‌ایم».

صاحب یک بقالی قبیمی نیز که شصت سالی از عمرش می‌گذرد بر همین باور است که آمدن یهودیان، هر ساله چهره‌ی شهر را به کلی عوض می‌کند. بعد از خوشنودی تغیلی عصر، جمعیت سوار اتوبوس‌ها می‌شوند تا از شهر دزفول دیدن کنند. در اتوبوس‌ها جمعیت خسته اما هنوز مصممی دیده می‌شوند که با مزار دانیال خداحافظی می‌کنند.

بر آستانه رودخانه‌ی ذرا اتوبوس‌ها توقف می‌کنند تا مسافران به خرد و بازدید از این شهر مشغول شوند. جوان‌ها سرایلای می‌سر را تا بازار طی می‌کنند. ایحاق، شادی، شهرام و چند جوان دیگر در راه لطیفة تعریف می‌کنند و می‌خنند. پیرترها عقب مانده‌اند و پیش‌تر در حال خرد ماهی و پنیر و سر شیرین بزار به غایت شلوغ است و خورشید می‌رود تا غروب کند. سپیده برای مادرش پنیر می‌خرد و ندانهای سنتی دزفول را انتخاب کرده است. بعضی هم برای شام در قطار خرید می‌کنند. زنی نزولی از سارا می‌برسد از کجا آمدند و سارا برایش ماجراجی حضرت دانیال و سفر یهودیان را تعریف می‌کند.

ساعت تزدیک ۷، زمان عزیمت از دزفول به سمت ایستگاه اندیمشک، خورشید دیگر رخ برچیده است: جوانان، زنان و مردان، بر کرانه‌ی ساحل در نشسته اند و به غروب می‌نگرند، گاهی از دسته و گروه‌ی صدای خنده، آواز خوشنود و حرف زدن می‌ایند، بقیه اما خیره به غروب می‌نگردند و دقایقی که از رفتن می‌گویند.

چنین موصی با هم کیشان خودم شرکت کنم، بسیار خوشحالم».

جمعیت بعد از پایان نماز و صرف صبحانه، راهی کرانه‌ی دیگر رودخانه می‌شوند. در کنار زائرسرا، گرمابه‌ی دانیال نبی قرار دارد. صاحب آن محمد، می‌گوید: «هر ساله کلیمانی به این شهر می‌ایند. اوایل برای همه ما جالب بود که ناگهان تعداد زیادی یهودی به زیارت حضرت دانیال می‌آمدند. نمی‌دانستم ایران این همه یهودی دارد چون تقریباً در شوش دیگر یهودی زندگی نمی‌کنند».

مردم هر ساله انتظار آمدن زائران یهودی رامی‌کشند». کاظم که به جوانان یهودی نگاه می‌کند ادامه می‌دهد: «هر سال چهره‌های جدیدی در بین این زانیان می‌بینم. پدرم می‌گوید شهر شوش یکی از مراکز اصلی زندگی یهودیان در قديم‌الایام بوده و حضرت دانیال هم با همین گروه از یهودیان در شوش زندگی می‌کرده است».

وقتی نظر محمد را در مورد حضور یهودیان در شهرشان می‌برسم جوان دیگری که در کنار او ایستاده استپاسخ می‌دهد: «حضرت دانیال پیامبر بنی اسراییل است که مورد احترام مسلمین هم هست. حدیث امام علی را که گفتاند هر کس دانیال برادرم را زیارت کند انجار مرا زیارت کرده است شنیده‌ای؟ شهر شوش برگشتش را از این آرامگاه بست آورده».

نگاه مردم شوش به کلیمانی نگاهی کاملاً مسالمت‌جویانه و دوستانه است و بدینی در آن راه ندارد، دلیل آن شاید قدمت حضور این مردم‌بپاش چنان که هنوز عده‌ای از اهل شوش بر این باورند، که از مردم مصرند که از دست فرعون رها شده و با دانیال به این سرزین آمدند.

درب ورودی پشت ساختمان را برای حضور یهودیان در نظر گرفتند. در کنار این در، زنان مسلمان در کلاس قرآن آموزش دینی می‌بینند و از حضور این تعداد جمعیت، کمی متعجب به نظر می‌رسند. خاتم مسن که از در کلاس بیرون می‌آید از زنی کلیمی در مورد مراسم می‌پرسد و وقتی می‌شوند جماعت حاضر که در حال روشن کردن شمع هستند کلیمی هستند، دستاش را بالا می‌گیرد و می‌گوید: «خدا زیارت همه را قبل از داشت».

شمع‌ها در کنج دیوار ساده‌ی حیاط پشتی آرامگاه، جلوه‌ی خاصی به فضا داده است. رفائلی می‌گوید: «شمع روشن می‌کنم تا آرزوهایم را به خدا یادآوری بکنم. من این روشن شدن شمع برای خدا را خیلی دوست دارم».

وقتی از پله‌ها بالا می‌روم و وارد محوطه می‌شوم، با راهنمایی یکی از خادمین حرم به سمت در دیگری راهنمایی می‌شوم که ورودی اصلی مزار حضرت دانیال نبی در آنجا قرار دارد. حالا پله‌ها را باین می‌روم و خود را در آنچکی کوچک می‌بایم که تنها سنگ قبری ساده و فرشی بر کفه آن را در برگرفته است. زنان و مردان روی زمین نشسته‌اند و دعا می‌خوانند. حمید تهیلیم می‌خوانند و سوسن اشک می‌ریزند و سر را بر روی سنگ

لکلول تلستیرر

ترجمه: حامد فیاضی

از آن که در سال ۱۸۸۱ شورش‌های گستردگی ضد یهودی در این مناطق آغاز شد، بربایه قوانین امپراتوری در سال ۱۸۸۲، یهودیان از تصاحب زمین‌های روسیانی محروم شدند و به شهرهای داخل محدوده اقامه رانده شدند. این عوامل در چهار دهه بعد سبب مهاجرت میلیون‌ها یهودی به ایلات متحده و تعلالت کتری به اروپای غربی شد.

در فرانسه، ماجراهای دریفوس (Dreyfus) (دستاویز محکمی برای یهودی سنتیزی شد. در سال ۱۸۹۴، الفرد دریفوس، افسر یهودی که مقام مهم در ارتش داشت، به اشتیاه به خیانت متهم شد. ارتش فرانسه و رسانه‌های فرانسوی که به شدت ضد یهودی بودند، مانع تبرئه او شدند و نزاعی که به دنبال این ماجرا رخ داد، انسجام حیات

سیاسی فرانسه را بر هم ریخت.

در دهه اول قرن پیش، نسل‌کشی‌های جدی‌ای در «کیشینیف» (جیشا و مولناوی کوتونی) در سال‌های ۱۹۰۳ و ۱۹۰۵ رخ داد و پلیس مخفی روسیه متی ساختگی به نام پروتکل دانشوران صهیون (Protocols of the Leamed Elders of Zion) ۲ منتشر کرد که به عنوان نقشانی یهودی برای سلطه بر دنیا، دستمالیه تبلیغ نسل‌های بعدی اشوب‌گران یهودی سنتیزی شد. نسل‌کشی‌های گستردگی اقتصادی و سیاسی که معلول جنگ جهانی اول بود یهودی سنتیزی را در اروپا تشید کرد. علاوه بر این، حضور بسیاری از رهبران بشنویک یهودی در انقلاب نوامبر ۱۹۱۷، توجه تازه‌ای به یهودی سنتیزان در زمینه تعصباتشان در مورد خطر «بلشویسم یهودی» دارد. (Bolshevism) یهودی سنتیزان آلمان با ناسیونالیست‌های Jewish Revanchist متحد شدند و یهودیان را مقصراً شکست کشورشان معرفی کردند.

هم چنین موج خشونت‌های یهودی سنتیزانه در آلمان نازی تحت فرماتواری آدولف هیتلر در طی سال‌های سال ۱۹۴۵-۱۹۳۲، جنیش‌های ضد یهودی در مناطق دیگر را تشویق کرد. در فرانسه Cagoulards (به معنای «مردان کلاهدار»)، در جمارستان جیش Arrow Cross، در انگلستان اتحادیه بروتیانی، فاشیست‌ها و در ایلات متحده انجمن‌های امریکائی (American Bund-German) و پیراهن نقره‌ای (Silver Shirts) یهودی سنتیزی را تبلیغ کردند.

نازیگی نوع لاری یهودی سنتیزی این بود که جریان به طبقه خاص منحصر بود. ظرفی برتری نزد آریانی هم برای توده‌های مردم و هم برای تحمل اقتصادی و اصل جذب بود. یهودی سنتیزی در آلمان به سیاست رسمی دولت تبلیغ شد و همنام اندیشه در مدارس تدریس شد و مجلات «علمی» و ماتنی عظیم لبلغانی به شرح و تفصیل آن پروردید. از سال ۱۹۳۱ از سین بودن یهودیان اروپایی، سیاست خرسی و رسمی دولت شد و تعلل راهی یهودی در اردوگاه‌های سرگ Chelmno, Belzec, Majdanek, Treblinka در اسپانیا، پیکر یهودیان به سیله‌ی دستگاه تفتیش عقاید (انگیزیسیون)، در سال ۱۹۳۲ در اسپانیا، پیکر یهودیان به سیله‌ی دستگاه تفتیش عقاید (انگیزیسیون)، با خروج جمعیت یهودی این کشور به اوج خود رسید. در نتیجه، مرکز حیات یهودی از اروپای غربی به ترکیه، لهستان و روسیه انتقال یافت.

در عصر روش‌گری و انقلاب فرانسه یهودیان به تدرج در کشورهای اروپای غربی از حقوق مدنی برخوردار شدند. هنگامی که موقوفیت‌های اقتصادی و فرهنگی یهودیان بار دیگر سبب بروز نارضایتی و دشمنی شد و با تأکید بودجه بر ناسیونالیسم اروپایی همانه گردید. مردم هم‌زمان حضور عناصر یهودی «بیگانه» در میان خود را محکوم کردند و بدین ترتیب یهودی سنتیزی صبغه‌ی نژادی به خود گرفت.

نظرباتی شبه علمی که یهودیان را از نژادی پستفر از نژادهای به اصطلاح آریانی اعلام می‌کرد، سبب شد تا یهودی سنتیزی مقبولیت و حمایت عمومی بینا کند، به ویژه در کشورهایی که می‌توانستند علی‌الظاهر یهودیان را مسیب مشکلات اجتماعی و سیاسی موجود بدانند. یهودی سنتیزی در اواخر قرن نوزدهم در آلمان و اتریش، به جیشی نظام‌مند تبدیل شد که احزاب سیاسی خود را داشت.

امپراتوری روس از دهه‌ی ۱۷۹۰، یهودیان را به سکونت در مناطق غربی، که به محدودی اقامه اسرائیل (Pale of the Settlement) شناخته می‌شد محدود کرد. پس

نشریه هفت اسماں شماره ۳۳

Webster's - Merriam
Encyclopedia of World Religions P.63

۱- world Religions , pp.۵۲ -Semitism, Merriam-Anti / Semitic-Anti

۲- Webster, Encyclopedia

Wilhelm Marr -۲

۳- ساختک برق و با متبر بون این کتاب مورد اختلاف است. برای اشاره با پروتکل‌های دانشوران صهیون نگاه کنید به کتاب بربایس محقق پروتکل‌های دانشوران صهیون، ترجمه‌ی جلد صادقی، تشریفات اسناد قنسی روسی، ۱۷۷۲

ایزاك سینگر (۱۹۰۴-۹۱) داستان نویس و نمایشنامه نویس یهودی امریکایی، یکی از داستان سرایان بزرگ قرن بیستم است. او در شهر کوچکی در شرق لهستان به دینا امدو و دوران کودکی اش را در محله‌ای فقر نشین و پرمجتمع در ورشو گذراند. دینای سینگر، دینای یهودیان اروپای شرقی (دینای غنی و در عین حال فقر و عجیب و غریب) است.

نوشته‌های وی، بیشتر به زبان ییدیش، زبان یهودیان غرب اروپا است و به همین خاطر شهوت فراوان دارد. موضوع اکثر داستان‌ها و نمایشنامه‌هایش، دناره‌ی زندگی یهودیان لهستان در اوایل قرن بیستم است. در یک کلام:

سینگر قصه‌گوی چیره‌ددستی است. نگاهی تبریز دارد؛ عمق ساده‌ترین روایی‌ها را می‌کاوید و از دل آنها معنایی انسانی بیرون می‌کشد.

دانستان یک مهمانی یک رقص، ترجمه‌ی خانم مزده دقیقی از کتاب مجموعه داستان‌های وی به همین نام انتخاب شده است که تقدیم خوانندگان می‌گردید

یک مهمانی یک رقص

نقل از کتاب: یک مهمانی یک رقص

اثر: آیزاك باشویس سینگر ترجمه: مژده دقیقی

دوکش دیده است: موجودی سیاه عین زغال که هم از جلو و هم از پشت قوز داشته، وسط کلمتش یک دسته موی رولینه جن در آنده بوده و داغش تاروی شکمش می‌رسیده. دختر یکی از همسایه‌ها هم این هیولا را دیده بود تصفه شب که رفته بود سطح دستشویی را خالی کنده صنای خندهش را شنیده بود وقی به بام خانه لایتسن نگاه کرده بود. دیده بود این موجود چشم‌نمای بالای دودش نشسته بده خنک اشاره کرده بود که بیش او برود و زبانش را که مثل بارو دراز بود بیرون آورده بود. چرا معلم این خانه ضخامت دیوارهایش را خود یک متر گرفته بود در نمای جلو آن پنجه نگاشته و دلان ورودی درازی برای آن ساخته بود که روز روشن هم تاریک بود؟ چرا سقفها کوتاه بودند و تیرهای جویی سنگین داشتند و طبقه‌ی زیر شیروانی آن قدر بلند بود؟ هیچ کس جواب این سوال‌ها را نمی‌دانست. چون خود تویست سال از عمر این بنایی گذشت، پنجره‌های کوچک و کج و معوجش به بالاچی بازمی‌شد که به رودخانه می‌رسید در شباهای تاریک و مآلود نایستان نورهای مرموزی روی این بالاچی افتاده و می‌گفتند کسانی که به سوی این نورهای رفتند هرگز برآمدند. فقط لایتسن باعث می‌شد رودهایش بیرون بزند و در سریسر شیرین فقط یک زن بود که من توائست آن‌ها را دوباره جایندازد. مردم می‌گفتند اگر لو نیو لو لایتسن ملتها بیش نموده بود برای لایتسن مایهی خفت بود که زن غریب‌های لائل اعضاش را دستمالی کند ولی وقی پای جان ام در

خانه‌ها کاهی به آدمهایی که توی آنها زندگی می‌کنند شباخت عجیبی دارند. لایتسن، برادر زن سایق دایی بخل ۲ من چین خانه‌ای داشت. بیلا، خواهر لایتسن و زن قوم دایی بخل از دنیا رفته بود و بعد از آن که با پدر و مادرم به شیرین ۴ رفته باشیم سومین بار ازدواج کرد. لایتسن شصت ساله مردی بلند قد و قوی هیکل بود در جوانی برای خودش بال و کوبالی داشت. ولی از وقتی با به سن گذاشته بود مشکلات بیرون شکسته شد که زنش مرده بود. فقط داشت ویک پایش تردی کرد و موقع راه رفتن می‌لنجید اینبار غلامش آتش گرفته و سوخته و تجارت غلامش نایود شده بود. دو دختر بزرگترش نان و کلوچه می‌بخند و با درآمد ناجیز آن‌ها زندگی اش را می‌چرخاند. در واقع، هر چه می‌کشید از دست سه تا دخترش بود - راشل، لئاه و فایگل. عکس شوهر نکرده باشند. همه در شیرین همین رامی‌پرسندند و به نظر من لایتسن و دخترهایش هم به اندیشه‌ی دیگران گیج و سردرگم بودند شاید هم بیش تر. ولی اجازه بدهید برگردید سراغ خانه. دیوارهای آجری این خانه به طرز غریبی ضخیم بود بل خزه پسته و سبز شده بود و دودکش، هر قدر هم که تمیزش می‌گردند همیشه مخلوطی از دود و شعله‌های آتش بیرون می‌داد. گزیماک ۷ بخاری پاک کن قسم می‌خورد که یک بار جنی را توی

میان پاشت نباید به این جور چیزها اعتنای کرد. این زن بول نمی‌گرفت. این کار را به خاطر تولش می‌کرد به علاوه در دور کردن چشم بد هم تخصص داشت و همین طور در باز کردن گره راه گلوبه غغاها که باعث می‌شد دوباره بتوانند غذا بخورند.

وقتی من و پدر و مادرم به شیرین رفتیم، لادیگر چهل سالش هم گذشته بود مثل پدرش بلندقد و قوی هیکل بود دستهای مردانهای داشت و صورتش مثل نانهای چلوداری که می‌بخت پین و قهقهه‌ای رنگ بود به چشم می‌شدید گلمه حرفاً از چاهش درآورد. زوش همه به مردها رفته بود هیزم می‌شکسته از جه آب می‌کشید و کیسه‌های آرد را رو کولش می‌گذاشت و از آسیاب می‌آورد با همی این‌ها خیلی خوش قیافه بود. اجزای صورتش مناسب بود و چشم‌های سیاه گیرانی داشت شکنیده بودم یک روز که کیسه‌گندمی را به آسیاب می‌پرورد دو راهزن به او حمله کرده بودند. یکی از آن‌ها نتفکی را به طرف سینه‌اش نشانه رفته بود. لانا تنفس را از دست راهزن گرفته و از وسط شکسته بود و با قنداق آن‌قدر راهزن‌ها را زده بود که از هوش رفته بودند. آن خطاکارها را گرفتند و به بیمارستان برندند و مدتی بعد به زنان انداختند.

رانش، که از لانا کوچکتر بود از نظر ظاهری به او شباهت داشته ولی هر قدر لازم است و قوی و قاطع بود خواهرش انجک خلیف و لطیف و مردد بود. هیچ کس جرئت نداشت از لایبرس چرا هرگز شهر نکرده‌است. که همه از راشن می‌کردند جویش همیشه همان بود: «آدم و وقتی شام را سر سفره می‌آورد، اول سوب را می‌آورد، بعد گوشت را».

لانا خمیر را وزز می‌داند و به شکل نان درمی‌آورد و با پارویی نان‌ای تویی تورمی گذاشت و بعد نان‌های پخته را بپرسون می‌آورد فروختن نان‌ها کار را شل بود روزهای پنجه‌شنبه، بایک سبد نان و کلوچه و نان روغنی و توک توک نوی بازار می‌ایستاد. جمعه‌هاین جلا و شیرینی‌های مخصوص شبات می‌فروخت فایگل، کوچک‌ترین دختر، آن موقع بیست و نه سال بیشتر نداشت و دلال‌های ازدواج هنوز از او قطع امید نکرده بودند. مادرش سر زبانم الو از دنیا رفته بود. فایگل، برخلاف خواهرهایش، سفیدرو و ظریف بود و هیچ شباهتی به بقیه خواهنهای نداشت. حسن می‌زندن به خالی بزرگش، در یاتوقه رفته باد. سه بار نامزد کرده بود. نامزد اولش مرد قرارداد نامزدی نامزد دومش را پس فرستاد و سومی هم به چنگ رفت و دیگر خبری از او نشد.

لانا فایگل هدال می‌بینست و بود که با هم حرفاً نمی‌زند. حتی به هم‌دیگر نگاه هم نمی‌کردند. فایگل دوست داشت آواز بخواند. یک گریه هم داشت. پدرش برایش چون خیاطی خربده بود و فایگل خیاطی می‌کرد پیراهن و زیرشواری مردانه و سینه‌مند می‌خواست کلی بدل‌های ازدواج چک و چله می‌زد هر آن‌گاه مجلسی برای معارفه و اشنازی با خواستگار احتمالی ترتیب می‌دادند ولی معلوم نبود چرا هیچ اتفاقی نمی‌افتند. فایگل زیاده‌ای دیدن مادرم می‌آمد. داستان‌های وحشتناکی در باره‌ی شیوع وبا در سال ۱۹۱۵ تعریف می‌کرد و پشت سر دخترها و زن‌های جوان حرفاً هایی می‌زد که در زمان جنگ در شیرین جنس قاجاق می‌کردند. زاندارهای از پیش اغلب مجبور شان می‌کردند موقع بازرسی بدنش لباس‌هایشان را دریابورند و به قسمت‌های حساس بدنشان که هیچ زن ابروباری نمی‌گذارد مردهای غریبه لمس کنند دست می‌زندند. مادرم که گلاده‌گیس به سر داشته سرش را نکان می‌داد و می‌گفت: «همه‌ی این‌ها نتیجهٔ تبعید طولانی مدت ماست».

فایگل، لانا را به جلو چشم می‌کشد و می‌گفت که لاخوش نمی‌خواست ازدواج کند و مانع شهر کردن را شل هم می‌شد. هر دفعه که فایگل نامزد می‌کرد لانا بختش را می‌بینست. فایگل به مادرم می‌گفت: «خاله جان، این لانا مرد استه نه زن».

مادرم چپره در هم می‌کشید و می‌گفت: «چه می‌گویی؟ لانا پستان دارد».

«پاهاش عین پاهای قرقاً هاست. انجک در خلقش اشتباه شده».

«زیبات را گاز بگیر. خلاؤند متعال هرگز اشتباه نمی‌کند».

«بس هیولاست».

این خواهنه با معیارهای ماجور در نمی‌آمدند. دایی بخیل من عاشق زن دومش شده بود بالین که آن زن از نظر اجتماعی خیلی از او پایین‌تر بود و قوی فایگل مادرم را «خالمه» صنایع‌زد انجک به او فحش می‌داند. ولی مادرم داش برای دخترهایی لایسر می‌سوزخته چون بینم بودند مرامی فرستادن از آن‌هد فارقل پخته بخرم و پیراهن‌هایم را به فایگل سفارش می‌داند. وقتی فایگل اندیزه‌هایم را می‌گرفت، قلقلکم می‌آمد و به خنده می‌افکلام. این حرفاً مادرم که می‌گفت لانا پستان دارد از ذهنم بیرون نمی‌رفت. نا آن موقع، خال می‌کردم فقط زن‌هایی که بجه شیر می‌دهند پستان دارند. بلکه لانا پستان‌های خیلی بزرگی داشته ولی صدایش مثل صنایع مردها کلفت بود. یعنی او همان آدم دوجنستی بود که در تلمود آمده بود؛ از او همان قدر می‌ترسیدم که از جادمه‌های تاریک و پر جاله چوله در داستان‌ها خوانده بودم که زن‌های خطاکاری هستند که با شیاطین می‌آمیزند و جن و برقی به دنیا می‌آورند. شاید لانا بآن جنی که تویی دودکش خانه‌شان زندگی می‌کرد سر و سری داشت. کم کم به

اسم شریفان به طور کامل؟»
«لیوش موتل ۱۱.»

پدرم اسم او را به عربی ترجمه کرد «آریه مردخای»^{۱۲}، لوی ۱۳، با اسرائل^{۱۵} بعد پرسید: از کنام نسل هستید؟ کهن،^{۱۴} خنا^{۱۶}.

«مگر کنیسه نمی‌روید؟ شما برای خواندن نورات صنامی گفتند؟»
«گاه‌گذاری.»

فایکل بپرید و سطح حرفشان: «اینجا باید به کنیسه بروی، در یک شهر کوچک و فقرات باید مناسب باشد.»

«خدمه...»

به نظر من پرسید پدر فایکل یعنی لایتسر، تراخت و بی‌تبا است و دیگر طاقت ندارد و من خواهد بود سراغ چکش‌ها راهمه سوهان‌ها و بیچ‌هایش. هر چه می‌گفتند سرش را در سکوت نکان من ناد فایکل بخند به لب داشته شوختی می‌گرد و حتی به من چشمک می‌زد شاهه بالا تراخت و گفت «ازدواج و مرگ اجتناب‌نایبرونه».

ملزم گفت: «این چه حرفی است؟ تو هنوز جوان و صد و بیست سال عمر من کنی». «آن قصه‌ها هم جوان نیستم، کسی از فردا خبر ندارد.»

لیوش در تایید حرف او گفت: «من هم دقیقاً همین رامی گویم همین هفته پیش با رفیق نشسته بودم و آجوم خودرم که یک‌چه کلامش بکویری شد و نفس آخر را کشید.»

«بنده بر خلاصه می‌دانم که مصیبت‌های اتفاق می‌افتد.»

«آنها من روند زیر چون درشکه.»

قرار عروسی را برای یک‌ماده بعد گذاشتند لایتسر و لتا می‌خواستند مجلس عروسی بی سرو عصا باشد و لیل فایکل جشن مفصلی با دستی ارکستر و دلکن می‌خواست شنیدم که به مادرم می‌گفتند

«مگر یک دختر از زندگی چه نصیبی می‌برد؟ یک مهمنانی و یک رقص.»

در چشم عروسی، فایکل اول با خواهرش راشل و بعد با دختر دیگری رقصید توانی لیل عروسی، که خودش دوخته بود خوشگل شده بود و قنی می‌چرخید. دامن لباسش مثل جتر بازی مشو و لیاس زیر تور دوزی‌اش رامی بیدم. بعد از مراسم رقص، وزن فایکل را به طرف اتفاق خواب تاریک برداشتند. چند دقیقه بعد لایتسر و یکی دیگر از مردهای لیوش را پیش عروس بردند.

لتاب لباس شب و کفشه باشند به عروسی آمد چشم‌های سیاهش زیر آن ابروهای پریشت مردانه عسگری و رنجیده بود مادرم جلو رفت تا به راشل تبریک بگوید و او در جوابش گفت: «تا به حال کی شنیده دسر را قل از غنای اصلی سر سفره بیلوروند؟» «تو و لانا هم یک روز دل پردازان را شاد خواهید کرد.»

«شاید.»

فردای عروسی، بیچ‌ها شروع شد پرسیجمانی که پشت پنجه اتفاق عروس و داماد پنهان شده بود می‌گفت فایکل و لیوش نیمی از شب را دعوا کردند. فخش می‌داندند و صنای زد خورد می‌آمد پرسی برای آن که خودش را به پنجه‌های اتفاق آن‌ها برساند از میان بالاچ گذشته بود و برای اثبات حرفش، گل و لیجن را اشان می‌داد که هنوز به پانجه‌های شوارو و پوتین‌هایش چسبیده بود طولی نکشید که فایکل برای درود کردن آمد سراغ مادرم. خلی دام می‌خواست از فایکل را بیشون. ولی مرا بیرون کرد گفت «اطلقی به من پکن و از این اتفاق برو بیرون. این حرفها برای سن و سال تو مناسب نیست.»

از پشت در صنای بیچ و گریه فروخورده می‌شنبدم. فایکل که رفته صورت مادرم سرخ شده بود پرسیدم فایکل و شوهرش چه مشکلی دارند و مادرم گفت: «خدا به ما رحم کند. چه مردهای دیوانه‌ای بینا می‌شوند!»

«با هم نمی‌سازند!»
«دختره بنشناسی اورده!»

ولی حرفهای پسرهای مدرسه مذهبی صریح بود: «فایکل شوهرش را تویی تخت خوب راه نمی‌دهد!»

لیوش برای شکایت کردن پیش دایی بخیل ام و رفتند تویی اتفاق مطالعه و در را قفل کردند لیوش، درست همان طور که قبل از ورشو بود می‌گفت و از شبرین تعريف می‌کرد حالا عکشش را می‌گفت. می‌ایستاد و سطح باراز و پرسیجمانی و مردهای شواره‌اش می‌کردند و او یک‌بند می‌گفت «مگر می‌شود تویی این دهکده خراب شده زندگی کرد؟ آمد از بس گل و شل می‌بینند عقل از سرش می‌پرد ورشو هر عیبی هم داشته باشد دست کم بر جنب و جوش است.»

یک بار مرد جوانی که تازه ازدواج کرده بود با صنای بلند گفت: «بول داشته باشی، اینجا هم همه

سن برمی‌خوازدیک می‌شدم و روز به روز بیش تر به چیزهایی فکر می‌کرم که درباره روایت زن و مرد در گمراخوانده بودم رفته رفته به رمان هم علاقمند می‌شدم تقریباً در همین ایام بود که مادرم از فایکل خواست چند تا زیرشلواری و پیراهن براهم بدوزد

داشتم پارچه کتانی را می‌بردم پیش فایکل، که وقتی به آن خانه نزدیک شدم دیدم دود سیله غلیظی از دودکش بیرون می‌اید. پلاجنی اتفاقم که در پنهانگاه پر از دودکش پنهان شده بود از جلوی ناقی

که رد شدم لانا را دیدم. با دامن کهنه و پوتین‌های خلی بزرگ انجا ایستاده بود وقتی روی نان‌های تازه از تور در آمدene آب می‌پاشید بخار به هوا بلند می‌شد

در گاهی در ورویدی بلند بود و پایم به آن گرفت روز گرمی بود و در اتفاق لایسر چهار طبق باز بود ریش

سفیدش از اتفاقی که می‌کشید گله به گله قهوه‌ای شده بود فکر این که زنی به اسفل اعصابش نست

من زندگانی‌ای را تحریر کرد و چندشند شد کل‌گاهی مجهز به تابع و اقسام جکش و لره و ابریست

و پیچ گوشتی طاست تخته‌ها و مقوول‌های قلزی یک گوشش روی هم تلبیز شده بود پای‌حرف ملزم افتمان که می‌گفت لایسر در جوانی سعی کرده بود گهواره‌ای اخترع کند که خود به خود بانپریزی و زنه و فرنگان

پخورد و برای همین به خاک سبله نشسته بود

کمی بعد وارد اتفاق فایکل شدم از همه‌ای اتفاق‌های آن خله روشن تر بود این پدر و دخترهایش مثل

یک خانواده زندگی نمی‌کردند پیش تر شیوه همسایه بودند بعضی از اتفاق‌های بخوبی شده در شبان

قبل بود فایکل تویی اتفاق یک مانکن داشت- یک مانکن زن بیون س که باس و پستان داشت

نکهای نیخی که لایی موهای فایکل گیر کرده بود در نظرم جالیت خاصی به این پیشید. باورم

نمی‌شد که دارد سی سالش می‌شود جون قیافتش شیوه دخترهای جوان بود پای کوچکش را با

مهارت روزی پدال چرخ خاطلی اش فشار می‌داد و انگشت سبلامش را به سرعت از سر راه سوزن کنار

می‌کشید

با روی خوش به من لیخندزد و گفت: «آمدی، ها؟»
«بله مادرم مرآ فرستاده.»

«مادرت را دوست داری؟»

«خجالت‌زده همان جا ایسلام. «بله، چرا نداشته باشی؟»

فایکل پرسید: «یک حاسید اجازه دارد زنی را دوست داشته باشد؟»

«مادر که زن نیست؟»

«پس چیست؟»

فایکل بلند شد تا اندیشه‌ای را بگیرد خلی دقت می‌کرد چون مادرم به لو گفته بود که گردند

کافت‌تر شده بند انگشت‌هایش به چانه‌می خورد و تماس انگشت‌های نرم و گرمش را حس

می‌کردم تاگهان سرش را پایین اورد گرمای نفس اش را روی پوست صورت حس کردم و موهایش به گونه‌ای سلیبد به قدری گیج شده بودم که یک کلمه هم از همان درنیامد به من گفت: «به

هیچ کس چیزی نگو.»

چقدر عجیب بود لز چند روز پیش می‌دانستم که قرار است مرتكب خطای شوم ذهنم بر از

فکرهای گناه‌ای بود چند شب پیش، خوب دختر عمومیه تولدی^{۱۳} را دیده بودم بر هنر بود بدنش در

حریری پیچیده شده بود. فردای آن روز تا ظهر روزه گرفت. خواستگار جدید

این خبر در شیرین دهان به دهان می‌گشت که قرار است فایکل دوباره نامزد کند. خواستگار جدید

یک درشکمچی اهل ورسو بود که در شیرین قوم و خوشی به اسم خیم کاخ ۱۰ داشته و ترتیب این

ازدواج را هم او داد بود. مدهم چیز به سرعت اتفاق افتاد و روز بعد از آن که خبر نامزدی را شنیدم،

به جشن نامزدی دعوت شدم. مراسمی سر و صدای بود نعلمه مهمن‌ها کم بود لیوش، داملا آینده

روغن چخ می‌دهد لبروهای بوری داشت و در نگاه چشم‌های ایشک‌الوشن خشم و تمسخر باهم

موج می‌زند انگار کل آن مراسم فقط ظاهرسازی بود راشل با ماهی خرد شده نان تازه و دکله از

مهمن‌ها پذیرایی می‌کرد لاثاقط یک دیقیه خودش را نشان داد حتی به خودش زحمت نالده بود که

لباس‌هایش را عرض کند سلاید چهل و یکی تو ساله نشان می‌داد تونمند بود با پوستی سرخ و مایل

که گفت: «از قلومستگ‌های ورسو خسته شده‌ام.» وقتی داشت درباره کارش حرف می‌زد سه چهارم

و دکله و تقریباً همه نان‌ها را خورد. دیگر از سر و صدا و بیوی کند و ورسو بیاند از خیلیان رد شوند و

وقتی صلائف می‌شند گناه را به گردند درشکمچی می‌انداختند از حرفاهاش این طور فهمید که به

احتمال زیاد یک نفر را زیر گرفته و در نتیجه محکم‌لش کرده بود اشید هم زنان رفته است. فایکل

هم در پذیرایی از مهمن‌ها کم می‌کرد پدرم قرارداد نامزدی را تحلیم می‌کرد از لیوش پرسید:

چی گیر می آید».

«چی گیر می آید؟ حتی جایی نیست که بشود یک لیون آجوجی درست و حسلى خوره». مردم سعی می کرند فایگل و لیوش را آشنا بخندند اسبهای شاهزادهای شاهزادهای که بخندند تالاب به قیمت خیلی ارزان به لیوش بفروشنند. تاجرها قول می دارند گاری اش را کرایه کنند تا کلاهایش را به لوبین و لمبرگ حمل کند ولی لیوش سرش را تکان می دارد. فایگل بیایش بود دختری که برای پرو لیس به مغازه رفته بود دیده بود در قفل است. خاله بیتل ۱۷ ام آمد تا درباره این موضوع با مادرم صحبت کند که با هم بحیثیت می کرند و روایاتی که از خانه بیتل، تکان می خورد خاله بیتل گفت: «بعید می دانم از این خبر نمی دریبله».

مادرم در تایید حرف او گفت: «مردک یک ابله دیوانه است».

از تواجع به سرعت به هم خورد. در شیرین طلاق بیجان نبود جون رودخانه دو اسم داشت و نمی داشتند کدام اسم را در طلاق نامه بنویسند. زن و شوهر برای طلاق گرفتن به لوبین رفتند موقعی که برای این سفر سوار گاری می شنندند تماشاگران می کردند. لیوش کنار گاریچی نشست و فایگل پشت گاری روی یک دسته کله همان کلاه پرداری سرش بود که شبیت بعد از عروسی اش وقی لو را به قسمت زنانه که بخواهش داد. دخترها و زنها ز پشت پردهها تماشا می کردند. راشل آمد بیرون و بستگانی غذا به خواهش زد. دخترها و زنها ز پشت پردهها تماشا می کردند. قرار بود فایگل بعد از طلاق زد بزرگد و لی چند هفته گذشت و او هنوز در لوبین بود و قی با لاخره بگشته دیگر زستان شده بود. راشل سری به مازد و گفت: «هیچ وقت غنای سوم را قیل از غنای اول سر سفره نیاورید».

«غمزرت من خواهم، راشل ولی تو مزخرف می گویی»

راشل نیمی خطاب به مادرم و نیمی خطاب به خودش گفت: «مردها جوانات و حشی و درندی هستند».

«تو چه مرگ شده؟ بزرگترین قبیل ها مرد بودند».

«شاید در زمان های قدمی».

یک روز بماناظر ظهر، سروکله فایگل در خانه می بینا شد. سفره دلش را پیش مادرم باز کرد «همه اش زیر سر لیست. ماراجلو کرده وقتی فهمید من قرار است عروسی کنم، قیامتی به باشد. بختمن را بسته بلور کنید».

«آدم اگر به خدا این داشته باشد لازم نیست از شیعیان بترسد».

«فایلهای ندارد. راشل را جانلو کرده راشل حرفاها لانا را مثل طوطی کلمه به کلمه تکرار می کند. اگر تادستور بنهدر روی سرش می استند دلیل دشمنی لانا امن این است که حاضر نشدم از لو اطاعت کنم».

«خداآ شوهر مناسب را به سواغت می فرستند».

«آن خاله جان شوهر من ملکا موت است».

فایگل راست می گفت مدت زیادی از این گفت و گو نگاشته بود که شنیدم سخت ناخوش است. دکتر خیر کردنک ولی توانست کمکی به او بکند زنها خبر می اورند که مثل آدمهای مسلول لاغر و نحف شده و روز بیشتر تحلیل می بود و وقتی فلرق بخزم دیگر صدای چخ خیاطی فایگل رانم شنیدم. یک بار دیدم در خیاطه اش بیانست و به داخل نگاه کرد. نشسته بود و درزی را کوک می زد مرآ که دید لبخند کمرنگی روی لبهایش نشست و گفت: «چقدر بزرگ شدی».

«فایگل، آرزو می کنم هر چه زودتر شفای پیدا کنی».

«اگر آرزوها سبب بودند کنایا سواره می دفتند دیگر به شفای من امیدی نیسته ولی لطف کردنی که به دینم آمدی، یا تو، بگیر بنشین».

روی چهارایه که شسته ها را شروع کرد. «تا همین دیروز یک پسر بچه بودی حال برای خود مردی شدیدی. من خواهم یک چیز را فراموش نکنم: هرگز زنی را که به دستم می افتد عذاب نده». «خداآ نکنند».

«همهی ما فرزندان خنا هستیم».

«مهم، این است که شما سلامت باشید».

«آن، عزیز دله، عمر من دیگر زیلا به این دنیا باقی نیست». این را گفت و لبخند معنی داری بر لبهایش نشست.

چند هفته بعد فایگل مرد فرستاده بود دنیال دایی یخیل ام پیش او اعتراض کرده بود و حضیت کرده بود که چهیزی می باشد را به عروس های بی پیغایت بدهند. زن های دهکده می گفتند مثل یک قبیسه مرد من دنیال حزارهای را افتدام. لاتسر قبیش می خواند. برو و دخترهای هفت روز عازل از را

با هم به سوگ نشستند

بعد از مرگ فایگل خوارهای آن ها از هم پاشید. لایسر چند ماه بعد سینه های خود را کرد و از دنیا رفت. آن وقت شایع شد که راشل دارد دیوانه می شود. بول خردی که به مشتری های برمی گرداند از کل مبلغ خریدشان بیشتر بود. کار به جایی رسید که لایسر اطمینان نمی کرد فروش نان ها را به او بسیار داد. خودش فروشندی خوبی نبود. حوصله دهانی ها و چک و چله زندشان را نداشت. پخت نانش به مشتری هایی محدود شده بود که به مقاومه ای ماند - چند تا دختر جوان و زن من می از نانها و کلوجه هایی مستاخت و خوششان می آمد. دو خواهر دیگر به قصیبی نمی آمد. خرفت شده بود. وقتی به دیدن مادرم این که خرد خانه همیشه بالا بود دیگر به قصیبی نمی آمد. خرفت شده بود. وقتی به دیدن مادرم می آمد. یک روز شبانه در باز شد و راشل سید نان به خوش بالا می کار آمد تو. مادرم صورش را چنگ زد و گفت: «راشل، تو چه مرگ شده؟ امروز شب ایست».

«شبیت؟ فکر می کردم یکشنبه است».

«دولی همهی مغازه های استاندار حمل بار گذشت».

«نانها را برگردانم خانه؟»

«آن به گنگار باشد. خواهک شبک را درست نکرده ای؟»

«شاید کرده باشم، من میروم خانه».

مدت زیادی از این وقته نگاشته بود که راشل سلطان پستان گرفت. توی رختخواب افتده بود و لائز از پرستاری می کرد. دکتر کاوس پزشک شیرین می گفت اگر راشل به ورش بروند شاید بتوانند او را جراحی کنند و نجاشش بدهند. با این که اهالی ده حاضر بودند مخارج راشل را پردازند حاضر نشد بروند می گفت: «من اینجا به دنیا امدهم و همین جا هم میرم».

راشل در میانه ای آن درد و هذیان، بنا کرده ای او آرزویان. نکمهای از سروهای روش هشات و بوم کیبور را هنوز ب خاطر داشت. معلوم شد صدای خوبی دارد هر چند تا آن موقع هرگز کس ایوازش را نشینده بود حتی فی الیاهه شعر و ترانه می ساخته و نوحه هایی برای پدرش، و مادرش که مدت های پیش از دنیا رفته بود - همه با هم با همان اهنجک های حزن انگیزی که سل اند تسل بالی مانده بود حالا علنا شکایت می کرد که لامان ازدواج لو و فایگل شده است.

بعد از مرگ راشل، لانا یخن را تعطیل کرد. دو تا از انتقای های خانه را جاره داد و با کرایه ای آنها، یک چوری زندگی اش را می گذراند. کاملاً منزوی بود. هیچ جا نمی رفت و حتی در روش هشات ای شنیدن صدای شوقار به قسمت زنانه که می گفتند که آن جن حالا پشت احاق لانا زندگی می کند دود و جرقه بیرون نمی آمد اهالی سیرین می گفتند که آن جن حالا پشت احاق لانا زندگی می کند و روی نیمکت چوبی او می خوابید. با این که لانا حضت سالش هم گذشته بود موهایش هنوز مثل شبق سیاه بود.

وقتی شیرین را ترک می کرد، لانا هنوز زنده بود. شنیدم که درست پیش از حمله ای نازی ها مرد مدت های بود. یاد این خوارهای نیتفته بودم. ولی دیروز که یک دقیقه پشت میز تحریر چرتم برد خوب فایگل را دیدم. لباس ایروس و کفش های ابریشم پوشیده بود. موهایش تا توی کمرش ریخته بود. صورش رنگبریده بود و شلای و نشاطی آن جهانی در چشمهاش می درخشید. یک شاخه نخل و یک گله ترنج به دست داشت و آنها را تکان می داد. انگار که سوکوت باشد. به مادرم می گفت: «مگر یک دختر از زندگی چه نصیبی می برد؟ هیچ چیز، فقط یک مهمانی و یک رقص».

Leizer -۱

Jekhieh -۲

Bella -۳

Shebrin -۴

Leah -۵

Feigel -۶

Grzymak -۷

Janov -۸

Taube -۹

Chaim Kalch -۱۰

Leibush Motl -۱۱

Aryeh Mordecal -۱۲

Cohen -۱۳

Levi -۱۴

Israelite -۱۵

Yentl -۱۷

۱۵- روزهایی که در کنیسه فرات نورات است عدهای از بین نمازگزاران دعوت می شوند تا برای نورات (دعای نورات) بگویند. برای خانی اول را گین، دوم را لوى و سوم را ایسرائل می گویند.

مکتبہ پوری ملکہ

ر حمن دل ر حیم

حدود ۴۰۰ سال پس از حضرت سیلمان، فرعون لنگ به سرزمین یهود هجوم اورد و این تاج و تخت فوق العالمه را به تاریخ برداشت برای لولن دفعه که خواست پاش را روی بلکان اول قرار دهد شیر طلایی چنان ضربتی به پایی او وارد اورد که بین درنگ بر زمین افتاد و تا آخر عمر لنگ ماند و به همین چهت او را فرعون لنگ می نامند.

پس از زمانی که نوک تصر (بختالنصر) معبد مقدس را ویران کرد و متعقب آن مصر را تصرف نمود ناج و نخت را به بابل بردا و برابی اولین بار زمانی که آرزو کرد بر آن جلوس کند شیر طلایی حضرت سليمان با لگد محکم و را نتش بر زمین نمود و از آن پس دیگر جرات نکرد تزدیک پیشکش شود چندی گشته و ناریوش پادشاه ایران با بل را استخیر کرد و ناج و نخت را با خود بردا و بعدنا که خشایارشاه نیز خواست به بالای نخت برود و هم توانست از آن استفاده کند و تصمیم گرفت چند نفر از مهندسین بر جرسته مصری را استخدام نماید تا ناج و نختی نظری آن برایش بسازند سه سال تمام مهندسین مزبور مشغول بودند تا توانستند نختی شبیه آن برای پادشاه ایران مهبا کنند چندین نتابت به دستور خشایارشاه چشم فصلی بردا شد که ۱۸۰ روز در شوش پایتخت به طول چهل چهارم بعد از آن چشم ویژه‌ای به منظور نشان دلان قدرت و شوکت حکومت به مدت ۷ شاهراه روزی برای مردم شوش برگزار شد در آن چشم خشایارشاه که با نوشیدن می فراولن مست و از خود چیخوتد شده بود دستور لادتا و شتشی ملکه بیلید و زیبایی ائتماش را به نمایش بگذارد و ششی از آن مر سریعیجی می کند لانا کافران شاه را بر آن می بارند تا حکم قتل وی را صادر کند تا آنها بتوانند ملکه‌ایی به دربار بفرستند که حکومت را هر چه سریع تر به تباہی گشاینده و حکومت کافران را حکم‌فرما نمایند شاه نیز حکم اعدام و شتشی ملکه را می دهد ولی تقدیمی آنها با شکست مواجه می شود و هنسا (استر یهودی) که فردی خذاروس، با یامن و تربت شده پسر عرمیوش مردخایی همه‌دهد، بعد به خواست خدا انتخاب و به جاء، و ششت ملکه دیبا خشایارشاه م شد.

در همین ایام همان، یکی از وزرای خلخان پادشاه که نسل عمالق بود از تهمه مقام پینا کرد و قتل علم پیوودن آن سرزمعین را طرحیزی کرد. جامعیت بنی اسرائیل که خشم خلدوند را با تمام وجود حسنان نموده بودند با راهنمای مردخای و استر ملکه از اعمال بد خود توبه کرده خلدوند توبه‌ی باقی این قوم را پیدیرفت و آن‌ها را مورد بخشش قرار داد و حکم تابودی آن‌ها را به حکم تابودی نشمنان کافر تغییر داد. این واقعه چنان تأثیر عظیمی بر ایمان بنی اسرائیل به خلدوند و کلام مقدس تو زده که واقعه‌ی پوریم را از جنبه‌های خاصی از واقعه‌ی خروج از مصر و اعطای ده فرمان در پای کوهه سینای، بالار شمرده‌اند «يهودان (دستورهای الهی را) پایرجا و برخودشان قبول کردن».

مجلزه‌ی پوریه، مجلزه‌ی دائمی است که در تمام اعصار و دورها به وقوع می‌پوندد. مجلزات پوریم در زندگی هر شخص، بارها و بازها به صورت‌های گناهکن صورت می‌گیرد و این وظیفه‌ی ما انسان هاست که با نگرش الهی، قدرت خنا را در تمام واقعی زندگی تشخیص ندهد از همان‌ها و مصیبت‌ها و مشکلات پند پگیریم و در راه خنا و اجرای خواسته‌های لو تلاش کنیم و همنوعان خود را مستوفی برداریم، و نعمات و آسایش‌زندگی خود را نیز از جانب او بدانیم و با رعایت دستورات الهی، سپاس خود را به درگاه خالق لبراز داریم.

۴ فرمان اصلی برای پوریم وجود دارند که عبارتند از: - خواندن مگیلا (طومان است) در شب روز چهاردهم اذر. - قرستان هنلایی خوارکی برای حداقل یکی از جوستان. - دان اعانه برای حداقل بو مستند. - خوردن و عنده غذای کامل با تان در روز پوریم

در سال ۱۳۹۲ عربی (حدود ۱۳۷۸ سال قبل) زمانی که خشایار شاه خود را پادشاه ایران اعلام کرد مصمم به استفاده از تاج و تخت تصریف حضرت سلیمان شد چرا که عظیمترین تاج و تختی بود که نا آن زمان پادشاهی بر آن جلوس کرده بود اسکلت آن از عاج ساخته شده بود و با روکش طلا و نوع جواهرات (یاقوت، فیروزه و زمرد و سنگهای قیمتی) مرصع شده بود این جواهرات و سنگهای قیمتی، روی لوراق طلا به نحو بسیار دلبری باشد رنگهای متعدد مشتمل بود این تخت از زمین طراوی عالی بود و هر پله شاهد و یادگارندی یکی از ۶ فرمان و پیشگاهی بود که سلاطین پهلوی موقوف به اجرای آن بودند که این ۶ فرمان تقویت مقام عبارت از: ۱- برای خود سلطنه زیاد نکند. ۲- قوم را به حصر بازنگری نکند. ۳- زن برای خود زیلا نکند تا قلبش منحرف شود. ۴- برای خود نقره و طلا به مقدار بسیار زیلا نکند. ۵- نسخهای از تورات برای خود روی طومار نویسید. ۶- تورات همیشه همراه وی باشد و تمام ایام عمرش آن را طالعه کند (کتاب تسبیه فصل ۱۷ آیه‌های ۱۶ تا ۱۹)

پلهی اول این تخت در یک سمت مجسمه‌ی یک شیر و سمت مقابل آن یک گلو بود
پلهی دوم در یک سمت مجسمه‌ی یک روبه و سمت مقابل آن یک گوسفند بود
پلهی سوم در یک سمت مجسمه‌ی یک بیر و سمت مقابل آن یک شتر بود
در پلهی چهارم مجسمه‌ی یک گریه و سمت مقابل آن یک خروس بود
پلهی پنجم در یک سمت مجسمه‌ی یک شاهین و سمت مقابل آن یک کبوتر بود
پلهی ششم در یک سمت مجسمه‌ی یک شاهین و سمت مقابل آن یک کبوتر بود
در بالای این تخت همچنین مجسمه‌ی کوبزی از جنس طلا قرار داشت که یک شاهین را در
مقبر خود گرفته بود در طرف دیگر تخته متوازی بزرگی (شعملن) با فنجان‌ها و قبها و گل‌ها
و عجیبها و گلگاهی طلا زینت داده شده بود هفت شاخه که به سمت بالا مرفق است از هر طرف
منورا دیده می‌شد روی شاخه‌های یک سمت نام هفت بدر اولیه به نام آدم نوح سام ابراهیم
اسحق، یعقوب و ایوب نمایان بود در وسط آن‌ها و روی هفت شاخه‌ی سمت دیگر، نام خاندان‌سازین
مردان به نام لوی، قجهانه عمار، حضرت موسی، هارون الناد و ملاد و هور حکاکی شده بود در دو
سمت تخته یک صندلی مخصوص قرار داشت یکی برای کاهن اعظم و دیگری برای معاون
کاهن اعظم، هفت‌لای صندلی طلازی دیگر برای هفت‌لای نفر از شیوخ یعنی سنهادرین (هشت عالی
قضات) تو صندل، مخصوص را احاطه کرده بودند

۲۴ درخت انگور طلاقی، سلیمان عظیمی را در بالای این تخت تشکیل می‌داد که درخت انگور اشاره‌ای به ۲۴ کتاب‌های تخت (کتب مقدس) است زمانی که حضرت سلیمان پادشاه یهود شروع به بالا رفتن از پله‌های تخت برای جلوس می‌کرد تحریر کی در لبه‌ها و حیوات اطرافش دیده می‌شد بدين معنی که به محض آن که حضرت سلیمان لویون پاپیش را روی لوین پله قرار می‌داد گلو و شیر طلاقی، هر یکه یکی از پله‌های خودشان را دارای می‌کردند تا پادشاه بتواند بین زحمت به روی پله دوم قرار بگیرد و به همین ترتیب تمام حیوات در هر یله به نوبهی خود این عمل را تجام می‌دانند بعد از آن، بالا فاصله یک عقاب طلاقی، تاج عظیم و سنجک را پیش ازده روی سر حضرت سلیمان نگه می‌داشت تا سنجکی تاج حضرت سلیمان را از ازار تهد در این هنگام کوتول طلاقی، یک نسخه تورات را که به شکل طومار بود اورده و در تمام حضرت سلیمان قرار می‌داد (این سنت از آن لحاظ بود که برای فرمان توپرات سلطان یهود موظف است در تمام اوقات تورات را با خود همراه داشته باشد تا در دوران سلطنت راهنمای او باشد).

ژاک دریدا

آرش ساکت خو

با چنین دیدگاهی دیگر «متافیزیک حضور» محلی از اعراب ندارد. به لحاظ چنین دیدگاهی بود که دریدا رهایی حضور معاشر بر آگاهی فرد را در همه‌ی سنت فلسفی غرب جستجویی کند و با روش «ساختارشکنی» قصد دارد طرح دیگری را در تفکر ایجاد نماید کفیم که دریدا فلسفه را همچون متی نوشته می‌داند و با چنین رویکردی، فرق بین پیراهه کشانه «منطق محوری» پیش از حد آن بوده است. یعنی پیش از حد بر منطق همانی و امتناع تناقض ارسسطو تکیه کرده است. متافیزیکی که بر منطق بنا شده متافیزیکی افلاتونی یا همان حضور است. در برابر این‌ها دریدا می‌خواهد محوریت فلسفی را آشکار سازد امکان‌هایی که شاید در سطح عیان و منطق محورانه آن متن اصلاً آشکار نباشد. دریدا در مواجهه با فلسفه به عنوان یک اثر ادبی، نشان می‌دهد که محتوای آن را مانند محتوای هر اثر ادبی، نه فقط در ساختار منطقی استدلال‌های آن، بلکه باید دست کم به همان اندمازه در کسب استعاره گزینی و حتی در شیوه‌ی فیزیکی آن جستجو کرد. به نظر می‌رسد که می‌توان این نتیجه را گرفت که آن چه بروزی ساختارشکنی دریدا به فلسفه می‌افزاید، همان نوع جدیدی از پاسخ و پرسش‌های فلسفی می‌باشد محوریتی که دریدا به «ساختارشکنی» Difference می‌دهد نه به معنای بربالی نوع دیگری از متافیزیک در مقابل متافیزیک حضور، بلکه به معنی دست شستن از کل متافیزیک است و در نتیجه دور شدن از نظریه‌های متافیزیکی سترگ است که منظور آن‌ها، درک عقلانی واقعیت به طور کلی بوده است. بنابراین آنچه از فلسفه باقی می‌ماند نه ساختن نظریه‌های عام بلکه فعالیت سلامی پرشنگی بنیادین به طور کلی است.

بدون شک «ژاک دریدا» یکی از بزرگترین و نام‌آورترین فیلسوفان معاصر جهان است. فیلسوفی جهانی با مکتبی خاص، مکتبی ادبی، اجتماعی، سیاسی، فلسفه‌ی ژاک دریدا تمام نظرات فلسفه‌ی قبل، از ارسسطو و افلاتون گرفته تا مارکس، هکل و فروید را بر هم می‌زند. لایه‌های تفکر دریدا نه مخالف و نه موافق نظرات دیگر همکارانش بود. نه آنان را تمجید و یا تایید می‌کرد و نه نفی می‌کرد. شاید تا سال ۱۹۶۶، که دریدا در کنفرانس درباره‌ی جنبش فکری فرانسه به نام «ساختارگرایی»، در دانشگاه «هابکینز» به پشت تریبون رفته کسی عبارت «ساختارشکنی» را نشنیده بود. از آن زمان دریدا در صحنه‌ی روشنگری امریکا ظاهر شد.

در دانشگاه «جان هابکینز» در سال ۱۹۶۶، محور بحث «کلودلوی اشتراوس»، انسان‌شناس بزرگ فرانسوی و نظرات ساختارگرایانه‌اش بود. موضوع بحث آن روز، «ساختارگرایی» نشانه و بازی در گفتمان علوم انسانی بود. «دریدا» در آن روز با بیان این مطلب که دوران ساختارگرایی به سر آمده است و دیگر افکار «لوی اشتراوس» طرفدار ندارد، محور مباحثت را عرض کرد و از همان جا مخالفان امریکایی خود را حیرت زده کرد. دریدا در این جلسه، ساختارشکنی را به عنوان مکتب فلسفی جدید عنوان کرد. گفتار دریدا در آن زمان استادان جوان و دانشجویان را به وجود آورد و از همان روز طرفداران بسیاری را به خود جلب کرد. آن روز دریدا بر ساختارگرایی مهر پایان زد.

دریدا را پدر ساختارشکنی می‌شناسند ساختارشکنی یعنی شیوه‌ای از تحقیق که بر اساس آن همه‌ی نوشه‌های سرشار از سردگمی و تناقض است و نیت تویسنده می‌تواند بر تناقضات نهفته در خود زبان، غلبه کند. دریدا به همین دلیل، صفات و معنای حقیقی و ذاتی را از متن می‌گیرد. این مفهوم، در همه‌ی انواع هنر و علوم اجتماعی همچون زبان‌شناسی، انسان‌شناسی، علوم سیاسی، و حتی معماری جریان یافته است.

دریدا پیروان بی‌شماری داشت اما به همان اندمازه که تحسین می‌شد مورد انتقام و خشم هم قرار می‌گرفت. برای بسیاری از امریکایی‌ها، او نمادی از یک مکتب فلسفی فرانسوی بود که به اعتقاد آن‌ها بسیاری از معیارهای سنتی آموزش کلاسیک را در هم می‌شکست.

در زبان نوشتار، بیان حقیقت به جای آن که حضوری بی‌واسطه داشته باشد، به تمویق می‌افتد. دریدا برای توضیح این مطلب واژه difference (= غیریت) را جمل می‌کند که هم معنای differer یعنی به تمویق افتدان و هم معنای difference یعنی تفاوت را در خود دارد. به نظر دریدا یکی از جهات مهمی که فلسفه‌ی سنتی را به پیراهه کشانه «منطق محوری» پیش از حد آن بوده است. یعنی پیش از حد بر منطق همانی و امتناع تناقض ارسسطو تکیه کرده است. متافیزیکی که بر منطق بنا شده متافیزیکی افلاتونی یا همان حضور است. در برابر این‌ها دریدا می‌خواهد محوریت difference را تایید کند. در واقع این مطلب را می‌خواهد بیان کند که واقعیت را بر حسب تفاوت به جای این همانی و نیز بر حسب تعویق همیشگی به جای حضور ابدی، می‌توان فهمید. در این جا متأثیری را که دریدا از سوسور گرفته استه به وضوح مشاهده می‌کیم. سوسور بیان می‌دارد که زبان، نظامی است مشکل از اواها و مفاهیم. چنین رویکردی، به زبان مانع ارجاع عناصر زبانی به عالم واقع می‌شود. به عبارت دیگر کلمات زبان، برای اشیاء و مصادیق خارجی نیستند بلکه نشانهایی هستند که دلالت بر مفاهیم می‌کنند. این تعیین از روی تفاوت آن کلمه با مفاهیم دیگر معلوم می‌گردد. در واقع معنای هر کلمه، معوق و متعلق است به معنای کلمات دیگر، از آن جهت که این کلمه آن نیست؛ مثلاً سنج سنج است از آن جهت که آب نیست و از آن جهت که چوب نیست و این سلسله تا بی‌نهایت ادامه خواهد یافت. در واقع ما با یک بازی بی‌انتهای دال‌ها و نشانه‌ها رو برو هستیم.

در تعللی از این نوشهای متن به قطعات و عبارت‌های جداگانه تقسیم می‌شوند تا معنی نهفته در آن تبیین شود. حامیان فمینیسم و آمران‌های جهان سوم، از این شیوه استقبال کرده و آن را ایزیازی برای فاش کردن تعصبات اقلاطون، ارسطو، شکسپیر، فروید و دیگر نمادهای «سفیدپوست مرده» فرهنگ غرب می‌دانند. معماران و هنرمندان طراحی می‌توانند از رویکرد ساختارشکنیه در ساختمان‌ها استفاده کنند، یعنی از طرح‌های سنتی پرهیز کرده و به جای آن از فضاهای شکسته و نالازم بفره پروردند.

ساختارشکنی برای بسیاری از دانشجویان، اجازه‌ی ورود به دنیای پرآشوب روش فکری بود.

اما ورود ساختارشکنی به معماری در دهه‌ی ۵۰، توسعه آیزنمن، معمار یهودی و بزرگ آمریکایی صورت گرفت که خود مجال دیگری را برای سخن می‌خواهد از آن زمان تاکنون معماری جهان زیر و رو شده است.

اکنون درین معماران بزرگی همچون آیزنمن، زاحا حدید، پتر کوکه، برناد جومی و کوب همبل بلا را درون فلسفه ساختارشکنی حل کرده است. چنان‌چه در دو دهه‌ی اخیر کمتر معمار و دانشجوی رشته‌ی معماری است که حتی یک بار هم شده، چنین سیکی را تجربه نکرده باشد و حناقل یک پروژه‌ی خود را با این شیوه طراحی نکرده باشد.

درینا در جمعه ۱۷ مهرماه، برابر با هشتم اکبر^۴، در بیمارستانی در پاریس درگذشت. علت مرگ وی سلطان لوزالمده بود. یاک شیراک رئیس جمهور وقت فرانسه در توصیف درینا گفت: «فرانسه یکی از برجسته‌ترین فیلسوفان معاصرش را به جهان تقدیم کرد. یکی از برجسته‌ترین دانشمندان عصر حاضر جهان را».

یکی از گزینه‌های جایزه‌ای بولیل در سال ۲۰۰۴ میلادی بود.

یاک درینا، متکر، الجزایری الاصل، فرانسوی و از همه مهمتر یک یهودی بود. (مستلامی که قبل از هر چیز بر آن تأثیر داشت).

یاک درینا در سال ۱۹۷۰ به دنیا آمد. در ۱۹ سالگی برای تکمیل تحصیلات به تمام یهودیان را از تحصیل محروم می‌کردند. در ۱۹ سالگی برای تکمیل تحصیلات به فرانسه کوچ کرد. در سال ۱۹۵۲ به «اکول نرمال سوپر یور» پاریس راه یافت. در آن‌جا از استادانی چون «میشل فوکو» و «لوی التومر» بهره گشت. از سال ۱۹۶۴ به مدت ۲۰ سال در دانشگاه سورین، در رشته فلسفه تدریس کرد. در سال ۱۹۶۶ که در دانشگاه هایپکیتز سخن گفت شهروند جهانی یافت. از آن به بعد آرای وی در جهان به ویژه آمریکا رواج پسیاری یافت و از چندین دانشگاه معتبر آمریکا و انگلیس دکترای افتخاری دریافت کرد. همسر وی «مارگاریت آکتووربر» یک روانکار است. از وی ۲ پسر به نامهای «بیر» و «زان» به پادگار مانده است.

درینا فیلسوف شکست مارکسیسم و اگزیستانسیالیسم.

یاک درینا یک یهودی سرگردان، بازمانده از کورمهای آدم‌سوری نازی‌ها و بیرون آمده از اردوگاه‌های کار اجباری و تاریخ زنده و گویای واقعی هولوکاست است.

درینای عدالت‌بیشه (به رغم تهمت‌های ناروا)، فیلسوف مهمان‌نویزی و بخشایش و داوری بود.

درینا فیلسوف حل مسئله نیست. فیلسوف طرح مسئله است.

او تنها یک چیز از خود پرسید تا درینا شد:

ایا همه چیز همان طور است که تا امروز بوده است؟
پایان درینا یک مقدمه است.

منابع و مأخذ:

- ۱- «رفاقت در سیاست»، سخنرانی درینا، ترجمه‌ی محمد رضا ارشاد
- ۲- نشریه پرداز ساختارشکن، نیویورک نایمز، ترجمه‌ی نیلوفر قذری
- ۳- شالوده، ترجمه‌ی سید حسین غضنفری
- ۴- افغانان مرد ناریک در روشنایی، ترجمه‌ی امیر هوشمنگ اتفخاری راک روزنامه‌ی شرق مورخ ۸۳/۷/۲۶
- ۵- نایبر درینا در معماری، روزنامه‌ی همشهری مورخ ۸۳/۷/۲۸ صفحه‌ی ۱۷
- ۶- نیوجی پس از هایدگر، درینا و دلوز، سخنرانی دکتر محمد نصیران
- ۷- رنج فیلسوف بودن سید مجید کمال

البته به نظر می‌رسد که با توجه به رد منطق محوری این پرسش‌گری بنیادین، نه به صورت ارزیابی منطقی استدلال‌ها، بلکه به شکل کندوکاو در شیوه‌های ارائه موضوع برحسب ویژگی‌های غیر از اعتبار منطقی آن‌ها در خواهد آمد. تاکنون بیان داشتیم روندی که درینا در پیش می‌گیرد، از فلسفه‌ی صرف، فعل پرسش‌گرانه‌ی آن باقی می‌ماند به نظر می‌رسد سمت و سوی این پرسش‌گری قبل از هر چیز متوجه خود فلسفه است. در مصاحبه‌ای که «ریچارد کرنی» با درینا انجام داده است، جملاتی بیان می‌شود که در آن‌ها از امکان چنین عملیات پرسش‌گرانه‌ای که نافر بر خود فلسفه باشد، سخن به میان آمده است. درینا در این گفت‌وگو از ساختارشکنی به متابه‌ی تلاش برای یافتن فرجه نظام منتر یک جای غیرفلسفی برای زیر سوال بردن فلسفه نام می‌برد در حالی که چست‌وجو برای یافتن جای غیرفلسفی، به معنی ضد فلسفه بودن نیست.

پرسش محوری «دمن» این است: «فلسفه به طور کلی از کدام جا یا ناجایی می‌تواند همچون چیزی غیر از خودش در برایر خودش ظاهر شود به طوری که بتواند به شیوه‌ای اصلی، خود را به بازپرسی و بازاندیشی کشاند؟ درینا این مطلب را اضافه می‌کند که این «نامکان» را ممکن است ادبیات تأمین کند. ادبیات به معنی متونی که حدود زبان ما را به لزه درمی‌آورند و نشان می‌دهند آن‌ها هم چیزهایی تقسیم‌پذیر و برش‌پذیر هستند.

رسوایی سال ۱۹۸۷ مربوط به «پل دمن» استاد دانشگاه بیل، که یکی از فسرویان ساختارشکنی در آمریکا بود به اعتبار درینا طمهم وارد کرد. زمانی که او در دفاع از همکار درگذشته‌اش صحبت کرد، بسیاری او را یک ضد یهود تلقی کردند. چهار سال بعد معلوم شد که «دمن»، مقالات ضد یهودی و طرفدار نازی، بسیاری در روزنامه‌های زادگاهش به هنگام اشغال آلمان درجنگ جهانی دوم نوشته است.

در این سال‌ها یاک درینا از سوی چیزهای اروپا به دلیل ناشنخت خطا مشی سیاسی و عدم ارتقا فلسفه‌ای ثابت مورد انتقاد شدید قرار گرفت. یاک درینا در آن زمان به تمام مقامیم ثابت و قطعیات سیاسی حمله می‌شد. اما در دهه‌ی ۱۹۸۰ و قرنی که مخالفت خود را با آپارتايد اعلام کرد و به دفاع از مخالفان چک پرداخت و همچنین زمانی که از حقوق مهاجران آفریقای شمالی در فرانسه دفاع می‌کرد، نشان داد که ارمنی سیاسی هم دارد.

در جویان دهه‌ی ۷۰ و ۸۰ میلادی، نوشته‌های درینا محبوبیت زیادی برای او در دانشگاه‌های مهم جهان ایجاد کرد و رفته رفته نفوذ او در آمریکا و فرانسه بیشتر و بیشتر شد. آموزه‌های او برای استادان جوان و جویای کار در دانشگاه‌هایی که در تخریب فلسفه‌های قدیمی‌تر بود، مایه‌ی مباراک است.

در سال ۱۹۹۲، وقتی دانشگاه کمبریج پس از بحث‌های بسیار موقافق و مخالفان، به این فیلسوفه دکترای افتخاری اهدا کرد، نشریه اکنونمیست در سرمه‌الله خود نوشته: «مشکل خواندن مطالب درینا این است که برای درک مطلبی اندک تلاش زیادی لازم است».

او برای چاشنی سخنرانی‌هایش از جناس، شعر و عبارت قافیه‌داری چون این عبارت استفاده می‌کرد: «فکر کردن یعنی دانستن این که هنوز شروع نکردایم». یا «ای دوستان من، دوستی وجود ندارد».

بسیاری از خوانندگان، مطالب و نثر او را گیج کننده می‌دانند و دوست‌داران، آن را روشن‌فکرانه توصیف می‌کنند. در نوشtar او یک جمله ممکن است چکیده ۳ صفحه باشد و یک پاورپوینت طولانی‌تر از متن.

از نظر وی، سکوت و نوشtar در برایر گفتار، از اهمیت بیشتر برخوردار است. چنان‌چه او سال‌ها نمی‌گذاشت عکس را بگیرند و یا چاپ کنند. به جز سال‌های آخر عمر، در تلویزیون برای سخنرانی ظاهر نشد. هر چند که درینا در مقام یک سخنران، چنایت و نفوذ کلام خاصی داشت.

از آثار وی می‌توان نوشته‌هایی درمورد فیلسوف المانی «ادموند هوسل» نام برد. که بیشتر به صورت غیرمنتزک و مقاله می‌باشد. هم چنین مقدماتی مفصل بر کتاب «بنیان‌های هندسه» به نام «منشا هندسه» نام برد. از دیگر آثار وی، می‌توان به نوشترانی، نوشtar و دگرسانی، گفتار و پدیدار، مواضع کردارهای دین، عطیه‌ی مرگه تاب آرشیو، هستی و زمان و... اشاره کرد.

اخبار

در واکنش به خبرسازی برخی رسانه‌های خارجی درخصوص مهاجرت تعدادی از ایرانیان یهودی انجمن کلیمیان تهران و نماینده جامعه کلیمیان در مجلس شورای اسلامی با تکذیب ادعای آنان جوابیه‌ای منتشر کرد که متن آن عیناً به چاپ می‌رسد.

Comité Central

de la
COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN

Tel. 66707612 - 66702556
66716429

Teleg. Andjoman Kalimian

te 19

به

بنام خدا

עוֹד הַקָּהָלָה לְיִהּוּדִי טֵהֶרֶן

TEHRAN

Central Jewish Committee

اخبار کلیمیان تهران

سازه سه

موان نگرانی: انجمن کلیمیان

تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۲۰۷۶۱۲

فکس: ۶۶۷۱۶۴۲۹

تاریخ: ۸۶/۷/۳

سازه: ۱۳۳۹۷

به دنبال نشر اخباری در مورد مهاجرت گروه معودی از ایرانیان یهودی توسط برخی از خبرگزاری‌ها، ایرانیان کلیمی مکرراً تأکید می‌کنند که با توجه به شرایط مساعد زندگی اقلیت‌های مذهبی و ایرانیان یهودی در ایران و با وجود ریشه‌های قوی مشترک فرهنگی، ایرانیان یهودی هیچ گاه اقدام به مهاجرت سازمان یافته نکرده‌اند و اخبار کذب منتشره در مورد مسائل جامعه ایرانیان یهودی توسط خبرگزاری‌های خارجی کذب محسوب است.

با وجود تبلیغات شدید دشمنان مردم ایران، که دشمن ایرانیان یهودی نیز محسوب می‌شوند، ایرانیان یهودی به دلیل ریشه‌های تاریخی فرهنگی و ملی ایرانی هیچ گاه تحت تأثیر این تبلیغات قرار نگرفته‌اند.

بدیهی است همانگونه که قبلاً اعلام کرده‌ایم تبلیغات خام کودکانه و دروغ پرآکنی‌های عوامل استکباری و صهیونیستی ضد ایران هیچ خللی در رابطه عمیق ایرانیان یهودی با مردم ایران و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایجاد نخواهد کرد. ما ایرانیان یهودی ایرانی بوده‌ایم ایرانی هستیم و ایرانی خواهیم ماند و با عشق به وطن خود آماده هرگونه فدایکاری در راه کشور خود می‌باشیم.

حضور فعال ایرانیان یهودی در جنگ تحملی و تمامی صحنه‌های نبرد ملت ایران با دشمنان ایران همواره دو شادوش ملت بزرگ و شریف ایران تحقق یافته است. ایرانیان یهودی با اعتقاد راسخ به عقیده نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در رعایت حقوق بیرون ادیان الهی علی رغم تبلیغات بیگانه به زندگی در وطن خود ادامه خواهند داد. بدیهی است هرگونه دخالت کشورهای بیگانه در مورد مسائل داخلی ایران و ایرانیان یهودی جزئی از نقشه استکبار جهانی برای حمله به ملت شریف ایران است و اتحاد ملت ایران را هدف قرار داده است. از دیدگاه یهودی ایرانی هرگونه دخالت کشورهای بیگانه در مسائل ایرانیان یهودی شدیداً غیر قابل قبول بوده و به هیچ وجه موجه تلقی نمی‌شود و شدیداً محکوم می‌گردد.

همزیستی مسالمت‌آمیز ایرانیان یهودی در طول تاریخ گواه همراهی ملت ایران و ایرانیان یهودی می‌باشد.

موریس معتمد

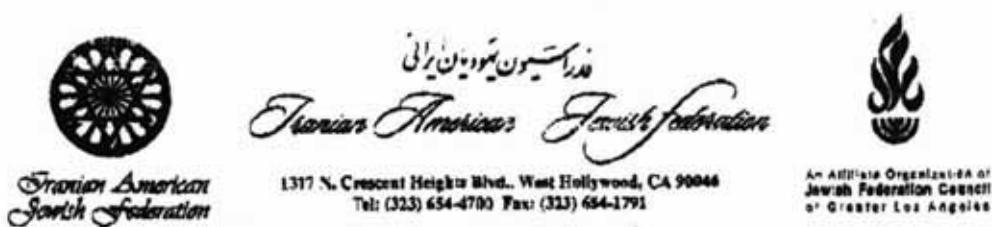
نماینده جامعه کلیمیان ایران
در مجلس شورای اسلامی

دکتر سیامک مره صدق
رئيس انجمن کلیمیان تهران

اعتراض یهودیان ایرانی مقیم آمریکا

در پی اعتراض‌های سازمان‌ها و نهادهای ایرانی یهودی در سراسر دنیا به اقدام کرده است که متن آن جهت اطلاع خوانندگان، عیناً به چاپ می‌رسد. برخی از رسانه‌های خارجی مبنی بر انتشار خبر کذب مهاجرت سازمان یافته‌ی

اطلاعیه فدراسیون یهودیان ایرانی

بقرار اطلاع یک سازمان غیر یهودی آمریکائی بر اساس اعتقادات مذهبی خود کمک به مهاجرت ۴۰ نفر یهودی ایرانی به اسرائیل نموده است.

بدینوسیله اعلام میدارد که سازمانهای اجتماعی یهودیان ایرانی از این قدم بی اطلاع بوده و در آن شرکت نداشته‌اند. فدراسیون یهودیان ایرانی هر گونه استفاده تبلیغاتی از حمله خود را

بيانیه سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران

به مناسبت فرا رسیدن سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران، هیئت مدیره انجمن کلیمیان تهران بیانیه‌ای صادر کرده که به شرح زیر به چاپ می‌رسد:

انجمن کلیمیان تهران افتخار دارد در سال اتحاد ملی با شرکت هر چه فعال در مراسم سالگرد پیروزی انقلاب شکوهمند مردم ایران همیستگی خود را با ملت بزرگ ایران اعلام کرده و دوشادوش دیگر افتخار ملت شریف ایران زمین با گرامی داشت خاطره بنیانگذار کبیر جمهوری اسلامی و خاطره شهدای انقلابه امادگی خود را برای دفاع از منافع ملی ایران و حضور در تمامی صحنه‌های نبرد ملت ایران بر علیه مستکر اسلام اعلام کند.

ما ایرانیان کلیمی به مانند همیشه بر اهداف مشترک ملت ایران باقشاری کرده و برای احراق کامل حقوق ملت بزرگوار کشورمان در تمامی صحنه‌ها دوشادوش برادران هموطن خود حضور خواهیم داشت.

انجمن کلیمیان تهران

برنامه‌ی ستاد دهه مبارکه فجر جامعه کلیمیان ایران، بهمن ماه ۱۳۸۶

- ۱- روز پنجشنبه ۱۸ بهمن ماه: شرکت در مراسم مهمنانی لاله‌ها و تقدیر از خانواده‌های شهدای کلیمی.
- ۲- ستاد دهه فجر جامعه کلیمیان ایران با مستولیت فرهاد افرامیان و با همکاری و دعوت از نمایندگان نهادهای تحت پوشش انجمن کلیمیان تهران، در محل این اجتمان تشکیل شد. هم‌چنین این ستاد با نهادهای دیگر جامعه کلیمی ستادهای دیگر را نیز در شهرستان‌های اصفهان، شیراز، کرمان و کرمانشاه ایجاد کرد.
- ۳- برنامه‌ی به اجرا درآمده توسط ستاد فوق نیز به شرح زیر است:
  - ۴- روز چهارشنبه ۱۹ دی ماه: جشن مخصوص با توان توسط سازمان دوستیزگان و یاران کلیمی در محل تالار محبان.
  - ۵- روز جمعه ۵ بهمن ماه: حضور در مرقد مطهر امام خمینی (ره).
  - ۶- روز شنبه ۶ بهمن ماه: گردشگری به مناسبت ۲۲ بهمن در محل کتابخانه مرکزی انجمن کلیمیان تهران.
  - ۷- روز جمعه ۱۲ بهمن ماه: حضور نمایندگان جامعه کلیمی و روحانیون جامعه کلیمی در مراسم افتتاحیه دهه فجر.
  - ۸- روزهای جمعه ۱۲ و ۱۹ بهمن ماه: برگزاری مسابقات فوتیال (جام فجر کلیمیان) در محل ورزشگاه گیبور کلیمیان.
  - ۹- روز شنبه ۱۳ بهمن ماه: مراسم نیایش در کنیسه‌های تهران و شهرستان‌ها و همچنین سخنرانی با عنوان "دین و اتحاد ملی".
  - ۱۰- روز چهارشنبه ۱۷ بهمن ماه: برنامه‌ی مشترک سازمان‌ها و نهادها در تالار محبان (اجراهی دکلمه، سخنرانی، تکنووازی بیانو و اجرای گروه موسیقی سنتی مرکز آموزش موسیقی انجمن کلیمیان تهران).

نیشنست «پیروان ادیان الهی» برگزار شد

سخنران این مراسم بود. نیکنام ضمن تبریک به حاضران به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، گفت: «یکی از ویژگی‌های ارزشمند این انقلاب، تزدیکی ادیان توحیدی به یکدیگر بود».

«رسولی پور»، سرپرست مرکز گفتگویی بین ادیان الهی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی نیز، با تبریک سالگرد روزهای پرخاطره‌ی فجر و تشکر از حضور میهمانان در این نیشنست گفت: «مرکز گفتگویی بین ادیان الهی این سازمان، ۱۵ سال است که شروع به کار کرده و تنها نمایندگی رسمی گفتگویی بین ادیان جمهوری اسلامی ایران است».

وی ضمن یافتن فعالیت‌های گذشته‌ی این مرکز افزود: «ما با همکاری نمایندگان اقیانوسی مختلف داخل کشور، قصد داریم که نشریاتی را به نام «گفتگویی دین» منتشر کنیم تا خلاصه‌ی که در این زمینه وجود دارد بر طرف شود و امیدواریم که در این کار موفق باشیم».

دکتر «علمی»، معاون پژوهشی و آموزشی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی دیگر سخنران این نیشنسته ضمن تبریک ایام دهه‌ی فجر به حضور، گفت: «ما پیروان توحید و ادیان الهی به یک معنا پرستی هم دیگر هستیم و پدر همه‌ی ما، حضرت ابراهیم (ع) هستند و بنابراین ما باید هم دیگر را بهتر بشناسیم».

رئيس ساقی کالج اسلامی لندن، در ادامه سخنرانی افزود: «ما باید زمینه‌های همکاری را برای نوع پیشریه در زمینه‌های صلح جهانی، محیط زیست و... به عنوان پیروان ادیان الهی و به عنوان صاحبان معارف الهی و میراثداران اینیا، به وجود بیاوریم».

دکتر مصطفوی، رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، آخرین سخنران این مراسم بود. وی نیز ضمن تبریک سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و تشکر از قبول دعوت میهمانان گفت: «یکی از برکات انقلاب اسلامی این بود که ما پیروان ادیان الهی، با هم گفتگو کنیم و تجدید میثاق و عهدی با هم داشته باشیم».

مشاور ریس جمهور، عشق و محبت نسبت به هم دیگر را یکی از ویژگی‌های مهم ایرانی‌ها دانست و اظهار کرد: «لازم‌هی زندگی و دلیل حیات، عشق و محبت است که به یک شی موجودیت می‌دهد».

وی افزود: «توست داشتن و در حد اعلای آن، عشق به بالاترین و زیباترین قدرت که خداوند است، تقاطعی الهام و پیام مشترکی است که باعث ارتقای انسانیت می‌شود و مراحل رشد انسان‌ها را فراهم می‌کند». رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اظهار کرد: «افتخار انقلاب اسلامی این است که سینه‌ی فراخ برای ابراز محبت نسبت به دیگران را دارد. ایرانی‌ها ثابت کردند که اهل توست داشتن دیگران هستند. ما بعد از انقلاب به هیچ کشوری حمله نکردیم و دست دوستی به سوی همه‌ی کشورها دراز کردیم». مصطفوی در پایان سخنان خود نیز گفت: «در ادیان توحیدی، آن قدر کمالات و اشتراکات زیاد است که نمی‌توان تقاطع اختلاف کوچک را برجسته کرد».

نشست «پیروان ادیان الهی» به مناسبت دهه‌ی فجر مبارک انقلاب اسلامی، به همت مرکز گفتگویی ادیان الهی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۱۷ بهمن ماه سال جاری در محل این سازمان برگزار شد.

در این نیشنست که در محل سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد، دکتر «مصطفوی»، مشاور رئیس جمهور و رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، حجت‌الاسلام و مصلیین دکتر «علمی»، معاون پژوهشی و آموزشی جمعی از رهبران و شخصیت‌های اقیانوسی دینی و نمایندگان آن‌ها در مجلس شورای اسلامی و دکتر سیامک مردۀ صدق، رئیس انجمن کلیمیان و فرهاد افرامیان، مستول کمیته‌ی فرهنگی انجمن کلیمیان به نمایندگی از جامعه کلیمیان حضور داشتند.

در ابتدای این نیشنست، دکتر «آرمیک داودیان»، نماینده ارامنه در مجلس شورای اسلامی به ارائه سخن پرداخت.

وی منشأ بخش عظیمی از حقوق را منصب دانست و افزود: «بشر برای زندگاندن چون خود را محتاج به دیگران نید و وجود خود را منوط به رعایت حقوق دیگران دانسته ملزم به رعایت حقوق دیگران شد و بخش عظیمی از قوانین و حقوق شهروندی و اجتماعی بشر در طول تاریخ بر اساس قوانین مذهبی پایه‌ریزی شده است».

در ادامه این نیشنست، دکتر «مره صلح»، رئیس انجمن کلیمیان تهران به ایجاد سخن پرداخت. وی با تبریک ایام مبارک و فرخندی دهه‌ی فجر گفت: «این ایام یادآور خوبی‌هایست اما فقدان وجود امام بزرگ و بنیان‌گذار انقلاب اسلامی به عنوان یک خاطره‌ی تلح و دردناک را به یاد می‌آوریم. امامی که ارزش‌های توحیدی را برای ما به میراث گذاشته است اما وجود مقام معظم رهبری با راهنمایی حکیمانه خود، این غم را از ما می‌زداید و ما می‌توانیم با راهنمایی ایشان، به توسعه و جامعه‌ی مورد نظر انقلاب خود برسیم».

اسقف اعظم «مرزی گرمو»، اسقف کلیساي کلائی تهران، دیگر سخنران این مراسم بود. وی گفت: «این گفتگوهای بین ادیان الهی را باعث شناخت بیشتر و احترام و همکاری پیشتر از نهاد است و گفت: «این گفتگوهای باعث می‌شود نسبت به اختلافاتی که داریم، احترام قائل شویم».

دکتر موبید «کورش نیکنام»، نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی، دیگر

بررسی ساختار سازمان روحانیت در تشیع و یهود

روحانیون اشکنایی و سفارادی، شکل ظاهری آنان و در پایان به نحوه امرار معاش روحانیون یهودی پرداخت.

در بخش دوم نیز، حسن بوسا با اشاره به این که وحی الهی با خواندن آغاز شده است کفت: «در اسلام تأثیر زیادی بر یادگیری علم و دانش به ویژه در زمینه‌های حوزه‌ی شده است». وی در ادامه، به تشریح تاریخچه و فعالیت‌های حوزه‌ی علمیه پرداخت و افزود: «پیش از انقلاب، حوزه شکل سنتی داشت ولی پس از آن، پیشرفت و گسترش خاص یافت». وی در ادامه‌ی سخنان خود، نظام روحانیت را به نظام‌های مختلف آموزشی، مالی، شغلی، مراتب سازمانی، اداری و... تقسیم‌بندی نمود و در باب خصوصیات یک روحانی گفت: «شرکت در مراسم مختلفه از فرهنگ صنفی روحانیت است و آن‌ها حق دارند از جانب خدا سخن بگویند و این اعتبار روحانیت را می‌رساند». وی همچنین اضافه کرد: «در یهودیت، فضای روحانیت باز بوده و مختص به یک طبقه‌ی خاص نیست». همچنین وی در بخش دیگری از سخنان خود به کلمات مورد استفاده در دین یهود برای نام بردن روحانیون اشاره کرد و در ادامه نیز، به وظایف و برگزاری اختیارات دینی روحانیون، تعلیم و تربیت آنان، نقش آنان در جامعه، تقسیم‌بندی برگزاری خاص یافت.

روز سهشنبه ۲۷ آذرماه همزمان با روز وحدت حوزه و دانشگاه در سی و چهارمین جلسه از سخنرانی‌های علمی موسسه‌ی گفت و گوی ایلان، جمعت‌الاسلام و المسلمین حسن بوسا و آرش آبایی، در رابطه با ساختار سازمان روحانیت در مذهب خود، سخنرانی کردند.

پیش از آغاز این سخنرانی، مجری این برنامه، عید حنوکا، عید سعید قربان و همچنین میلاد حضرت عیسی را به بیرون ادیان ابراهیمی تبریک گفت و از سخنرانان خواست تا ضمن معرفی خود برای حضار، در رابطه با موضوع برنامه، ایراد سخن نمایند.

این‌ها از آرش آبایی صحبت خود را با دو بخش از متون دینی آغاز نمود و سپس گفت: «این دو متن از توارث و تلمود، نشان می‌دهد که بعد از انبیاء، کلام جانشینان آن‌ها معنی است و آن‌ها حق دارند از جانب خدا سخن بگویند و این اعتبار روحانیت را می‌رساند». وی همچنین اضافه کرد: «در یهودیت، فضای روحانیت باز بوده و مختص به یک طبقه‌ی خاص نیست». همچنین وی در بخش دیگری از سخنان خود به کلمات مورد استفاده در دین یهود برای نام بردن روحانیون اشاره کرد و در ادامه نیز، به وظایف و برگزاری اختیارات دینی روحانیون، تعلیم و تربیت آنان، نقش آنان در جامعه، تقسیم‌بندی

همایش «حجاب در ادیان ابراهیمی»

اقاییت‌های دینی کشور نیز حضور داشتند.
دکتر یونس حمامی لاله‌زار کارشناس مذهبی انجمن کلیمیان تهران نیز با حضور در این همایش، به بررسی نقش حجاب و جایگاه آن از دیدگاه یهودیت پرداخت.

روز پنجشنبه مورخ ۲۰ دی ماه جاری، همایش حجاب در ادیان ابراهیمی، در محل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار گردید. در این همایش که با حمایت مشاور استاندار و مدیر کل امور خانواده و بانوان و دبیر جشنواره «زنان سرزمین من» برگزار گردید

مرهمی بر زخم «فراموش شدن»

تحتنتظر بودنده، مأموران به بیمارستان‌ها می‌آمدند تا مجرموchan را تحويل بگیرند اما مسعی می‌کردیم آنان را مخفی کنیم تا دستگیر نشوند.
او اضافه می‌کند: روز ۱۷ شهریور یا جمهدی سیاه را هم هیچ وقت از یاد نمی‌برم. با وجود این که اقلیت کلیمی هستم و روز شنبه برایم عزیز است در آن روز به بیمارستان رفتم و برای نجات مجرموchan، پسیار از پزشکان را با اتومبیل شخصی من در شرایط حکومت نظامی به بیمارستان رساندم.

لو در مورد انگیزه‌ی خود از انتخاب رشته پرستاری می‌گوید:
من از بچگی به شغل پرستاری علاقه داشتم، هر وقت که از من می‌پرسند من خواهد چه کاره شوید می‌گفتم پرستار می‌شوم و مانند فرشته‌ها لباس سفید می‌پوشم و بیماران را مدلوا می‌کنم. علاقه‌ی خاصی که به این رشته داشتم، باعث شد که بالا فاصله پس از دبیلم از تهران پورسیه شوم و برای ادامه تحصیل به انگلستان بروم.
دوره‌ی سه ساله پرستاری را با موققبت پشت سر گذاشتیم و بالا فاصله وارد رشته مامایی شدم و مدرک این رشته را گرفتم. با وجودی که با درجه‌ی سیار خوبی تحصیلاتم را به بیان رساندم، اما به خاطر عشق به کشوم و خانواده‌ام به ایران بازگشتم.
این پرستار پیشکشوت در مورد مشکلاتی که با آن رو به رو استه بادآوری می‌کند در حالی که شغل پرستاران بسیار سخت استه حقوقشان بسیار ناچیز است. حقوق بخش دولتی تا حدودی ترمیم شده ولی در بخش خصوصی حقوق‌ها همچنان اندک است.

در این زمانه که پای صحبت هر کس می‌نشینی، گلایمایی دارد از بی‌مهری‌های روزگار، باز هم برای چنین همایش‌هایی، بهانه‌ی خوبی است تا زخم کهنه‌ی فراموشی با قدرشناختی اندک ایالی پیدا کند.

پرستاران این زحمتکشان صبور، منتظرند تا مستولان به آن‌ها عنایتی نشان دهند و مشکلات حقوقی و رفاهی شان را حل کنند.
چند سالی است که تقدیر از بزرگان و پیشکوئان حرمه‌های مختلف سرلوچه‌ی برنامه‌های پیش‌تر سازمان‌ها و نهادهای کشور قرار گرفته است.

امسال برای نخستین بار، به محظت سازمان نظام پرستاری، جمعی از پیشکوئان این حرفة مورد تشویق قرار گرفتند.

در این گزارش، ضمن معرفی پیشکشوت کلیمی که مورد تقدیر قرار می‌گیرد به گوشمهای از خاطرات وی نیز اشاره می‌شود:

خاتم «فرنگیس حصیدیم»، متولد ۱۳۱۷ که دارای مدرک لیسانس پرستاری و مامایی از انگلستان استه از سال ۱۳۴۵، رسمای کار خود را در بیمارستان و زایشگاه کانون خیرخواه (دکتر سپیر) در تهران آغاز کرد. او که در حال حاضر ساکن شهر تهران استه در مورد یکی از بهترین خاطرات دوران پرستاری اش می‌گوید:

بهترین خاطرات من به زمان انقلاب باز می‌گردد. در آن زمان ما به صورت شب‌انهاروزی در بیمارستان حضور داشتیم و به مددای بیماران می‌پرداختیم، الیته بیشتر مجرموchan

با مشارکت اقلیت‌های دینی و مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری برگزار شد

همایش صلح، زنان، ادیان الهی

همایش صلح، زنان، ادیان الهی در تاریخ ۱ و ۲ اسفند ماه سال جاری در سالن آمیخته تئاتر شهید قندی برگزار شد.

سازمان بانویان و دوشیزگان یهود ایران به عنوان یکی از نهادهای شرکت‌کننده در این همایش با چند نماینده - اقایان هارون یشاپایی، دکتر یوتس حمامی‌الله‌زار، دکتر سیامک مرهدصلق و سرکار خاتم حصیدیم حضور داشت.

و نیز گروه کرال سازمان دانشجویان یهود ایران و التا لاویان در این همایش دو روزه به هنرمنایی پرداختند.

همجنبن در این همایش هارون یشاپایی رئیس اسقیف انجمن کلیمیان تهران و دکتر رامین معافون رئیس جمهور و اسقف اعظم جامعه ارامنه به عنوان هیئت رئیسه انتخاب شدند. در پایان همایش به آثار برگزیده لوح و تنديس اهدا گردید.

اجرای موفقیت‌آمیز کنسرت هنرجویان مرکز آموزش موسیقی

اقایان: شهاب شهامتی فر، کیارش دقیقی‌نیک و نیز خاتم شکسته‌بند، این مرکز هم‌چنان پاپرچا مانده و بستری مناسب برای آموزش نوجوانان و جوانان عزیز همکیش می‌باشد تا با آموزش موسیقی، آنان را به نظم دعوت کرده و خوب شنیدن را به آنان بیاموزد و با دل سپردن به آوای موسیقی، با آن هم‌نمودن و زندگی را با شور و شادمانی درآمیزند. در مرکز موسیقی انجمن کلیمیان تهران، سعی شده تا هنرجویان با صدایها و کشنش‌ها آشنا شده و صدای نتها و نیز «سلفر مقداماتی» (درک و اجرای درست صدایها) را به خوبی یاد بگیرند و فراگیری موسیقی از پنج خط حامل آن، به گونه‌ای باشد که خود تیز در آینده بتوانند در این رشته‌ی هنری پیشرفت نمایند و با شناساندن این هنر که در کشور عزیز ما ایران و نیز میان ما یهودیان اهمیت فراوانی دارد، دین خود را آذا نمایند.

در این محل سعی شده تا با تهییه ا نوع وسائل آموزش موسیقی، امکانات مناسب برای آموزش پایه‌ای هنرجویان فراهم گردد.

در حال حاضر نیز، ۵ استاد مجرب تدریس اسباب موسیقی، تظیر ارگ، پیانو، دف، تنبک، ستور، ویولون، سه‌تار، و گیtar را با سبک‌های گوناگون، در این مرکز بر عهده دارند. تعداد هنرجویان حتی در فصل‌های پاییز و زمستان یعنی کمترین تعناد بیش از ۵۰ نفر می‌باشد که در میان آنان از سن کمتر از ۱۰ سال تا ۷۰ سال به چشم می‌خورد. در این مرکز، علاوه بر آموزش هنرجویان، گروه موسیقی ستنت نیز شکل گرفته و مشغول فعالیت است و با توجه به پیشرفت کار آنان، امیدواریم این گروه، در آینده به عنوان سمبولی از هنر موسیقی ایرانیان کلیمی در سالن‌های بزرگ و به مناسبت‌های ملی، به اجرای برنامه بپردازد.

در روز چهارشنبه ۲۳ آبان ماه سال جاری، برنامه‌ی کنسرت هنرجویان مرکز آموزش موسیقی انجمن کلیمیان تهران در تالار محبان برگزار گردید و مورد استقبال و تشویق فراوان همکیشان عزیز و هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان تهران قرار گرفت. ویزگی شاخص این برنامه، حضور هنرجویان و هنرمندان نوجوان بین ۱۴-۱۰ ساله بود که برای اولین بار روی صحنه به اجرای برنامه پرداختند.

اجرای این کنسرت در کنار بخش‌های تک‌نوازی و بولون، گیtar و پیانو، با کمترین اشتباہ در نواخت نتهای موسیقی انجام گرفت و خاطره‌ی شیرین اجرای یک برنامه‌ی هنری موفق را به جا گذاشت. روحیه‌ی هنرمندان جوان و نوجوان کلیمی به ادامه‌ی کار، جامعه‌ی کلیمی را امیدوار می‌سازد تا در آینده به انتظار هنرمندان توانایی بنشیند.

جهت آشنایی بیشتر همکیشان با این مرکز که هفت سال است از فعالیتش می‌گذرد، گزارش اولانه می‌گردد تا اهمیت آن برای همکیشان بهتر روش شده و حمایت از آن را به عنوان یک اصل مهم و زیربنایی در نظر بگیرند.

مرکز آموزش موسیقی انجمن کلیمیان تهران که پیشنهاد تشکیل آن در زمستان سال ۱۳۷۸ توسط پرویز گرامی در کمیته‌ی جوانان مطرح شد و مورد استقبال قرار گرفت، با حمایت کامل هیئت مدیره‌ی وقت انجمن کلیمیان تأسیس شد و از تابستان سال ۱۳۷۹ فعالیت خود را در ساختمان سوابندی آغاز نمود.

سپس انجمن کلیمیان مستولیت اداره‌ی مرکز موسیقی را به فریدون طوبی سپرد و کوشش‌های فراوانی جهت نگهداری و ادامه‌ی کار این مرکز صورت گرفت. هر چند اداره‌ی آن با دشواری‌های فراوانی به همراه بود، ولی خوشبختانه با حمایت هیئت مدیره‌ی فعلی انجمن کلیمیان تهران و نیز همیاری اعضای کمیته‌ی جوانان به ویژه

أخبار

الهام مودب، افرامیان

اولین نمایشگاه عکاسی فرهنگ یهود

صد و سیما جمهوری اسلامی ایران در زمینه‌ی فیلم‌برداری مستندانی از جنگ و سایر موضوعات همکاری داشته است. تصویر جناب حاخام یوسف همدانی کهن و پیرمرد یهودی تبار میمند و ملا شه از آثار او می‌باشد.

الهام مودب: کارشناس متجمی زبان انگلیسی با عکسی که در قدیمی‌ترین کنیسای تهران به نام کنیسای بخارائی واقع در محله عودلاجان گرفته شده است، در نمایشگاه حضور یافته است.

رحمت‌الله نهداران: از عکاسان خلاق و جوان اصفهان است. او فارغ‌التحصیل رشته‌ی کاردانی صنایع فرش دانشگاه آزاد نجف‌آباد و رشته‌ی کارشناسی نقاشی از دانشگاه سوره است. او در چندین نمایشگاه گروهی نقاشی در شهرهای شیراز، اصفهان و تهران شرکت کرده و جوایزی که تا کنون دریافت کرده، به شرح زیر است:

- جایزه‌ی ویژه‌ی طراحی بی‌پارهان توحیدی حافظه‌ی شیراز در سال ۸۲

- جایزه‌ی ویژه‌ی عکاسی نوروز ۸۳ اصفهان از مرکز مطالعات تصویری آن شهر

- هم‌چنین عکس‌های مذهبی تولد که با هنرمندی گرفته شده است از آثار او می‌باشد.

داریوش نهداران: از عکاسان جوان و خلاق اصفهان و دانشجوی سال چهارم کارشناسی رشته‌ی نقاشی دانشگاه علم و فرهنگ جهاد دانشگاهی است. او از عکاسان خلاق دهmin نمایشگاه سالانه‌ی عکس ایران، موسسه‌ی فرهنگی هنری صبا و اولین نمایشگاه عکس دیجیتال ایران در کاخ نیاوران شناخته شده است.

مجموعه‌ی درخواست او، با استقبال قابل توجه بازدیدکنندگان قرار گرفت.

کیارش یشاپایی: کارشناس ارشد مدیریت و فارغ‌التحصیل نصرت تیتوس رم (پیروزی رومیان در بیت‌همیقداش دوم و به یغما بردن منورا)، محله‌ی یهودیان و نیز رستوران کاشنر و کنیسای ونیز، در این نمایشگاه شرکت کرد. این عکس‌ها قبلا در نمایشگاه عکس فرهنگسرای سرو ارائه شده بود.

مرجان یشاپایی: فارغ‌التحصیل رشته‌ی زبان، عکسی از درخت یادبود چهارصد هزار قربانی هلوکاست در مجارستان واقع در بزرگ‌ترین کنیسای اروپا بودایست، حاصل کار اوست. بر روی هر برگ نام قربانیان ذکر شده است.

اولین نمایشگاه عکاسی فرهنگ یهود با همت و ایتكار کمیته‌ی جوانان انجمن کلیمیان تهران و همکاری سازمان دانشجویان یهود ایران از تاریخ ۹ لغایت ۱۶ دی ماه در محل سازمان دانشجویان یهود با آثار متعدد از ۸ عکاس بروگزار گردید.

در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه، اعضای هیئت مدیره انجمن کلیمیان، اعضای سازمان‌های دانشجویان، خانه‌ی جوانان گیشا و باغ صبا و نیز هنردوستان جامعه حضور داشتند.

توجه به فرهنگ یهودیت، معرفی عکاسان جوان و خلاق جامعه‌ی کلیمی، نمایش عکاسی‌هایی از مکان‌ها و فرهنگ‌های یهودیان غیر ایرانی و ادامه‌ی این گونه فعالیت‌ها، حاصل نظرات بازدیدکنندگان از این نمایشگاه بود.

این نمایشگاه به ایتكار و تلاش الهام مودب و همکاری الیزا شکسته‌بند، شهاب شهامي‌فر، ناثان نامدار و اعضای سازمان دانشجویان، آزاده بن‌ذکریا، پویا دانیالی و دانی ریحانیان بروگزار گردید.

در ادامه به معرفی عکاسان و نیز عکس‌هایی که از ایشان به نمایش گذاشته شده بود می‌پردازیم:

لنون وفو؛ پیشکسوت حرفه‌ی عکاسی است که از مناسبات‌های مذهبی - فرهنگی چند دهه‌ی اخیر، عکس‌های مختلف دارد. او با مجموعه‌ای از عکس‌های تفلین‌بندان در کنیسای حیم، (کنیسایی قدیمی و از آثار به ثبت رسیده‌ی میراث فرهنگی) و مقبره‌ی استر و مردخای در همدان در این نمایشگاه شرکت کرد.

رافائل صدیق پور؛ از عکاسان جوان اصفهان و کارشناس ارشد معماری است. عکسی از کنیساهای نظام میزان یزد، کنیسایی قدیمی همدان، کنیساهای اصفهان، کنیسای ملا شموئل یزد، کنیسای رقسنغان، کنیسای بروجرد، کنیسای ملانسیان اصفهان و کنیسای حیم تهران، حاصل کار او می‌باشد. این عکس‌ها طی سال‌های ۸۲-۸۰ برای تدوین پایان‌نامه‌ی تحصیلی و طرح جامع بنای‌های مذهبی ایران تدوین شده است، که این بنایا به عنوان سمبول‌های مذهبی آئین یهود و بخشی از معماری ایرانی محسوب می‌شود.

منوچهر طبری؛ کارشناس رشته‌ی فیلمسازی از دانشگاه عکاسی جرمن نیویورک و کارشناس رشته کارگردانی سیما از دانشگاه هنر تهران است. او مدت ۲۶ سال در

أخبار

جشن تقدیر از دانشآموزان ممتاز سال تحصیلی ۸۵-۸۶

اموال نیز همچون سال‌های گذشته، جشن تقدیر از دانشآموزان ممتاز، توسط خانه‌ی جوانان یهود تهران و با همکاری کمیته‌ی فرهنگی انجمن کلیمیان تهران برگزار شد. در این جشن که در تاریخ‌های ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ مهر ماه سال جاری در ۴ شب متواتی اجرا شد، به ۶۰۰ نفر از دانشآموزان مقاطع دبستان، راهنمایی و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی، جوایزی اهدا گردید. برنامه‌ی جشن تقدیر دانشآموزان ممتاز اموال، با تغییر در نوع جوایز و اجرای دکور متفاوت، برای شرکت‌کنندگان در مراسم جذابیت بیشتری داشت.

مراسم افتخارآفرینان ۸۶ برگزار شد

برنامه با پخش سرود جمهوری اسلامی ایران آغاز شد. دکتر سیامک مرده‌صدق رئیس انجمن کلیمیان، به عنوان اولین سخنران، ضمن تبریک به پذیرفته‌شدگان، سخنانی را پیرامون لزوم حضور پذیرفته‌شدگان در سازمان‌ها و سایر نهادهای اجتماعی ایراد کرد. از دیگر سخنرانان و میهمانان برنامه‌ی توان به مهندس موریس معتمد نماینده‌ی کلیمیان در مجلس شورای اسلامی، دکتر منوچهر الیاسی، مهندس فریدون طوبی، دکتر رحمت‌الله رفیع، مهندس آرش آبایی، سرکار خاتم فرنگیس حسیدیم، مهندس کاوه داتیانی و مرجان بشایانی اشاره نمود. از نکات قابل توجه در این مراسم، اجرای نیترالز بود که به تماش عکس‌هایی از مراحل مختلف جشن افتخارآفرینان (پشت صحنه‌ی برنامه) اختصاص داشت.

هم‌چنین در نیمه‌ی دوم برنامه، تعاهنگی به کارگردانی، تویستنگی و تصویرسازی اعضای سازمان که به معضلات سازمان دانشجویان و جامعه‌ی کلیمی اشاره داشته پخش شد و مورد توجه حضار قرار گرفت. هم‌چنین در این مراسم، مقدمه‌ی شماره‌ی نشریه‌ی داخلی سازمان دانشجویان یهود ایران (پرواز) به همراه پیشنهادی افتخارآفرینان، در اختیار مدحوبین قرار گرفت.

برنامه‌ی اجرا شده در شب چهارم دی ماه، حاصل نلاش چند ماهه‌ی هیئت مدیره و اعضای سازمان دانشجویان یهود ایران بود که امیلواریم پخش کوچکی از قدردانی جامعه‌ی کلیمی ایران را، نسبت به افتخارآفرینان خود نشان داده باشد.

سازمان دانشجویان یهود ایران، اموال نیز مانند سال‌های گذشته، اقدام به برگزاری جشن افتخارآفرینان چهت تقدیر از پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور در سال ۸۶ نمود. در این برنامه که در تاریخ ۴ دی ماه در محل تالار محبان برگزار شد، ۱۱۰ نفر از پذیرفته‌شدگان کنکور تهران و شهرستان‌ها، حضور داشتند.

خبر

خبر خانه‌ی جوانان یهود تهران

شادی، کاملاً ارزانی، ژاکوب مسیح اسرائیلی، نعمه کدخداد، بهاره کدخداد، سحر اسحقیان، شاروتا ذریمانی، ژاکلین رفوا، سروین طبری، ایگال عبدیان، شهرام پورستاره، ایمان صادقان، دیبا قره‌باغی و هوشنگ نفیس‌پور) به هنرنمایی برداختند و همچنین اجرای تئاتر توسط گروه اسب شر: شیمعون دانیالی، بهداد میکانیل، رحیم مقنده، سامان نامدار پایان بخش مراسم بود.

شنبه ۱ دی ماه: اجرای تئاتر «در خانه‌ی مردگان» توسط گروه تئاتر خانه‌ی جوانان (اسب شر) در تالار محجان.

۹ دی ماه: افتتاح رسمی بوقی خانه‌ی جوانان.

۱۸ دی ماه: ۸۶ شبی با اعضا خانه‌ی جوانان.

۲۰ دی ماه: ۸۶ دومین مجمع عمومی فوق العاده برای تصویب اساسنامه، در این مجمع که به ریاست هیات تغییر اساسنامه (آفایان: ادموند معلمی، مهران ساسانی‌فرد، ناثان نامدار) برگزار گردید، پس از بحث و تبادل نظر فراوان و موافقت حاضرین در جلسه، موارد جدید و مورد اصلاح به تصویب رسید.

۱۱ بهمن ماه: ۸۶ پخش فیلم (تیری و پیزه).

۲۰ بهمن ماه: ۸۶ اجرای کنسرت موسیقی در محل تالار محجان به مناسبت دهه فجر.

شنبه ۷ مهر: ۸۶ دید و بازدید به مناسبت موعد سوکا. این برنامه برای اولین بار در محل جدیدخانه‌ی جوانان برگزار گردید و مورد استقبال همکیشان قرار گرفت.

پنج شنبه ۹ مهرماه: پخش فیلم بی‌وفا.

پنج شنبه ۲ آبان ماه: جشن شاد و پیزه‌ی دانش‌آموزان توسط گروه توجوانان.

پنج شنبه ۱۰ آبان: ۸۶ برنامه‌ی جنبی (فیلم سینمایی رفیق بد)

پنج شنبه ۲۴ آبان ماه: مراسم تقدیر و قدردانی از مستولین و دست‌اندرکاران تور اصفهان - شیراز و دومین همایش جوانان کلیمی توسط کمیته‌ی جوانان انجمن کلیمیان تهران.

شنبه ۲۶ آبان ماه: کنسرت موسیقی در تالار محجان

سی و یکمین سالگرد تاسیس خانه‌ی جوانان برگزار شد: ۱۷ آذر ماه سال جاری، جشن سالگرد تاسیس خانه‌ی جوانان یهود تهران، در محل تالار محجان برگزار شد. در این مراسم که با اجرای موسیقی و سرود همه‌ره بود، اعضا خانه‌ی جوانان (شهریار ماختانی، بیتا فرهمدیان، راحل رحیمی‌مقدم، کارولین بروخیم، سامان نامدار، سیاوش طبری، الیشا رحیمیان، مسعود مینایی، یونا ذریمانی، ژاکوب

خبر سازمان دانشجویان یهود شیراز

- پس از برگزاری دومین همایش جوانان یهودی در تهران، شرکت‌کنندگان سلامانی، درصد بودند تا مطالعه فراگرفته شده در کارگاه‌های همایش را به سایر اعضا منتقل کنند، که این امر با تحریر مقالاتی در شریعت‌سازمان و ارائه‌ی چند برنامه نظری «تأثیرگذاری بر افراد و ارتباط با دیگران» توسط خانم کهن‌چی و «دلایلی بر عدم تحریف تورا» توسط آقای دوستان، پیگیری شده است. سایر برنامه‌های سازمان دانشجویان در این مدت نیز سخنرانی‌ها با موضوعات زیر بوده است:

- اعتقاد به منجی در ادیان مختلف (ماشیح): شیوا عربزاده
- وضعیت ایرانیان یهودی در زمان جنگ جهانی: امیر مره صدق
- رکوردهای گینز: رها دوستاره
- برواز با کوهه پشتی: یوشما ماندنی‌پور
- شبات از منظری دیگر: پیام لاله‌زاری
- بررسی تطبیقی عمر جهان با تورات: امیر مره صدق
- پوکریفا: پیام لاله‌زاری
- بحث آزاد اعتیاد و جوانان
- چرا ازدواج....؟ (با حضور آقای لولویان)
- تماش فیلم بیانیست (دو شب)
- تور سیاحتی و زیارتی بزد (هارلو اورشگا)

تقدیر از افتخار افغانستان شیرازی چهاردهمین همایش تقدیر از پذیرفته‌شدگان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور به همت اعضا سازمان دانشجویان در سوم آذرماه ۸۶ برگزار شد. در این مراسم که در سالن شالام شیراز برگزار گردید، گروه دانش‌آموزان سازمان، سرود «ای ایران» و تئاتر نظر «خواستگاری» را اجرا کردند. و بیست و دومین شماره نشریه «اهوا» بین مدعونی توزیع شد.

در خاتمه، با هدایای از جانب سازمان دانشجویان از پذیرفته‌شدگان تقدیر به عمل آمد: اسامی پذیرفته‌شدگان به شرح ذیل است:

- نیوشتا بهداد، داروسازی دانشگاه شیراز.
- فراز قانونی، پژوهشی دانشگاه شیراز (واحد بین‌المللی)
- پژمان خاندآش، کارشناسی ارشد، مهندسی کشاورزی، زراعت، آزاد ارسنجان
- سامان موسی‌زاده، کارشناسی ارشد مهندسی برق، دانشگاه شیراز
- ملودی اخگرنا، مهندسی کشاورزی (گیاه‌پژوهی)، دانشگاه شیراز
- فرید آرامیان، مهندسی IT دانشگاه شیراز
- مهسا رتوف‌فر، کارشناسی فیزیک دانشگاه شیراز
- یوشما ماندنی‌پور، مهندسی کامپیوتر دانشگاه شیراز

برگزاری جلسه‌ی شرکت‌کنندگان در همایش جوانان یهودی

أخبار جامعه‌ی کلیمیان اصفهان

قطعات موسیقی سرو خرامان، کایوکی، هاواناگیلا، یسه شالوم، هلی الوهابیخ، اجرای اصلی این برنامه بود.

تشکیل شورای دانش‌آموزی کانون کخاویم

کانون جوانان یهود اصفهان، برای حضور و هم‌بازی دانش‌آموزان در فعالیت‌های اجتماعی، اقدام به تشکیل شورای دانش‌آموزان کلیمی اصفهان نموده و با برگزاری انتخابات از بین دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مقاطع مختلف سنتی، ۸ نفر با اخذ اکثریت آرا به عنوان هیئت اجرایی این شورا برگزیده شدند.

اسامی اعضای شورای دانش‌آموزی کانون کخاویم به شرح زیر است:
آقایان: ۱- مایکل لویزاده ۲- شمولی بروشالی ۳- اوریل یعقوبیان ۴- بنیهور سعدیا و خانم‌ها: ۱- ناتالی ماه‌گرفته ۲- پکاه آینه‌سازان ۳- رزا ریحانیان ۴- بوکاید کاملیان

مسئولیت‌های جدید در کانون کخاویم

با حضور انجمن کلیمیان اصفهان و رای‌گیری داخلی در کانون کخاویم، پورام سعدیا به عنوان مسئول امور کمیته جوانان، بن‌هور شمیان به عنوان مسئول امور حسابداری و مالی کانون یهود اصفهان انتخاب شدند.
هم‌چنین، آقایان مشه ملکان و رفائل ملکان نیز به عنوان مسئولان بخشی از کنیسای کترداوید انتخاب گردیدند.

مراسم ویژه در موعد سوکا

امسال نیز هم‌چون سال گذشته، کانون جوانان یهود اصفهان، با همکاری سایر جوانان و نوجوانان و اعضای سایر سازمان‌های خود، به ساخت و بنای سوکای بزرگ کنیسای کتر داوید برداخت و بدین‌منظور در روز ۸ آذرماه، جشن ویژه‌ای را مختص جوانان هم‌کیش تدارک دید.

قراءت تهیلمی، تفیلی جماعتی و دیوره- توراه و هم‌چنین اجرای برنامه‌های هنری در سوکای کنیسا و تالار متوارا از برنامه‌های جنی این شب به یادماندنی بود.

هفته‌نامه‌ی کانون کخاویم اصفهان

هفته‌نامه‌ی فرهنگی مذهبی (دیوره امت) وارد دومین سال انتشار خود شد. این هفته‌نامه که به صورت پاراشای هفتگی منتشر می‌شود شامل عناوین مختلفی هم‌چون پاراشای هفته، تفسیر هفته، گفار هفته، هلاخای هفته، داستان هفته، و مطالبی درخصوص آئین زندگی و فرهنگ یهود، پرسش و پاسخ و... می‌باشد.

کنسرت موسیقی ایگال ساسون در تهران

گروه موسیقی ساسون به سپرستی ایگال ساسون با همکاری رامیار بهزادی به عنوان خواننده‌ی میهمان، از اصفهان به اجرای کنسرت موسیقی ایرانی و عربی در تالار محیان برداخت. این برنامه که در طی دو روز اجرا گردید، شامل اجرای قطعات موسیقی در دستگاه‌های شور و اصفهان بود.

گزارش مدرسه‌ی فخرآباد و مجددانش دختران

این مجتمع آموزشی در کنار فعالیت‌های آموزشی خود در سال تحصیلی ۸۶-۸۷ همانند دیگر مدارس اختصاصی انجمن کلیمیان، برنامه‌های جنی متعددی را برگزار کرده است که به شرح زیر است:

- ۱- برپایی مسابقات روزنامه دیواری و مقاله‌نویسی به مناسبت روز دانش‌آموز.
- ۲- جشن حنوکا.
- ۳- گردش علمی و بازدید از خط تولید کارخانجات مختلف مواد غذایی و....
- ۴- جشن ایلانوت.
- ۵- برگزاری جشن تکلیف دختران (بت میتصوا) در تالار محیان. در این مراسم که به همت اولیا و مربیان مدرسه فخرآباد و همکاری اعضای خانه‌ی جوانان یهود تهران برگزار گردید، اعضای هیئت مدیره انجمن کلیمیان نیز حضور داشتند و به ۷۷ نفر از دختران که به سن تکلیف رسیده بودند جوابزی اهدا شد.
- ۶- برپایی جشن ویژه‌ی ۲۲ بهمن در محل مدرسه.

خبر

خبر دبستان موسی بن عمران سال تحصیلی ۸۶-۸۷

- راهنمایی بانک تلاش و ارائه امتیاز و دریافت جوایز از این بانک توسط دانشآموزان.
- انتخاب دانشآموزان نمونه در پایان هر هفته و تشویق آنان.
- خرید ۱۵۰۰۰۰ ریال کتاب به منظور تجهیز و توسعه کتابخانه آموزشگاه.
- برگزاری مراسم ایلانوت.
- بازدید از کاخ موزه‌ی سعدآباد به مناسبت گرامیداشت ایام... دهه‌ی فجر.
- شایان ذکر است برنامه‌های جنبی دبستان موسی بن عمران توسط آقای کامرانی فرد مدیر دبستان و آقای روبرت حمامی مربی تربیتی مدرسه انجام گرفته است.

- برگزاری مراسم باشکوه حنوکا (جشن روشنایی‌ها) به همراه اجرای مراسم حنوکا، تئاتر، سرود و اجرای دکلمه توسط دانشآموزان. در این مراسم همچنین به دانشآموزان جوایز ارزشمندی نیز اهدا گردید.
- بازدید از موزه شهدا به مناسبت هفتادمین دانشآموز.
- بازدید از موزه‌ی پست و مخابرات به مناسبت هفتادمین ارتباطات و فناوری اطلاعات.
- بازدید از کتابخانه انجمن کلیمیان تهران به مناسبت هفتادمین کتابخوانی.
- شرکت در نمایش عروسکی قصه‌قصه.

فعالیت‌های مجتمع آموزشی موسی بن عمران

- تشکیل انجمن اولیاء و مربیان.
- برگزاری انتخابات شورای دانشآموزی.
- حضور مشاور روان‌شناس در روزهای سه‌شنبه و پنجشنبه در محل مجتمع.
- احراز رتبه‌ی دانشآموزان در مسابقات آمادگی جسمانی.

- بازدید دانشآموزان از کارخانه تولیدات دلپذیر.
- برگزاری مراسم ویژه درختکاری به مناسبت ایلانوت.
- برگزاری ماهانه آزمون‌های تستی موسسه آزمون‌یار.
- برایی مسابقات قوتبال به مناسبت روز دانشآموز.

افتخارآفرینی دانشآموزان کلیمی در مسابقات ریوکاپ

خانم ابوبکر سلیمانی، دانشآموز دبیرستان اتفاق، تا مرحله‌ی استانی پنجمین دوره مسابقات ریوکاپ، پیش رفت. همچنین نگار آبگینه‌ساز و دلارام صفا از مجتمع آموزشی دخترانه اتفاق و نیز آقایان فهیم لالهزاری و سپارزاده از مجتمع آموزشی موسی بن عمران پسران، در مرحله اول این مسابقات، به طرز شایسته‌ای، عمل کردند.

در این مسابقات که در دبیرستان نرجس منطقه‌ی ۶ آموزش و پرورش برگزار شد، از مجتمع اتفاق سه نفر شرکت کردند که سلیمانی به کسب این موفقیت تابیل شد.

- اجرای جشن حنوکا و اهدای شمع و جوایز به بچه‌ها.
- بازدید از انش نشانی و آگاه‌سازی درخصوص خطرات آتش و رعایت نکات ایمنی.
- برگزاری جشن تولد در مهدکودک.
- گردش دسته‌جمعی، تماشای نمایش عروسکی (واقع در پارک لاله).
- ویزیت دننانهای کودکان، توسط دکتر کهن صدق (دننانیزشک).
- برگزاری جشن ایلانوت در مهدکودک.
- دعوت از عکاس به مهدکودک و گرفتن عکس‌های یادگاری.
- اجرای جشن اسفندمه (عید پوریم) و اجرای نمایش و سرود توسط بچه‌ها در تالار محبان

مهدکودک یلدای ۲ همانند فصل‌های گذشته، فعالیت خود را در همه زمینه‌های آموزشی عربی، انگلیسی، زیمناستیک، موسیقی، نقاشی، کاردستی، واحد پرورش هوش و رشتی فکری ادامه می‌دهد.

- فوق برنامه‌های مهد از مهر ۱۴۰۰ تا آخر بهمن ماه شامل:
- اجرای نمایش عروسکی خلاق با شرکت کلیمی بچه‌های مهدکودک.
- بازدید از کتابخانه انجمن کلیمیان.
- برگزاری جلسه‌ی اولیاء و مربیان و مشاوره‌ی روان‌شناسی در مورد کنترل عصبانیت در خود و فرزندان.

نمایشگاه آثار آبرنگ شهرزاد گرامی

نمایشگاهی از آثار نقاشی شهرزاد گرامی در تاریخ ۳۰ دی ماه سال جاری به مدت ۵ روز در فرهنگ‌سرای اندیشه‌ی تهران، برگزار شد. در این نمایشگاه، نوجوان کلیمی، آثاری از آبرنگ را به نمایش گذاشته بود که مورد استقبال بازدیدکنندگان قرار گرفت.

اثر جدید پرویز نی داود

بعد از اشک لیلی، دلدادگان و تک درخته، کتاب میخک «هزار سال گذشت و به یکدیگر نرسیدیم» اثر پرویز نی داود به چاپ رسیده و آماده توزیع است.

حکیم نورمحمد

الصیرا ضرابی

ضربه کاری و چاقو در ناحیه شکم قرار می‌گیرد، با کمک ایوب، (یکی از فرزندانش) شکم خود را جراحی می‌کند و چند روز بعد، حکیم زنده و سالم در مقابل نگاههای وحشت‌زده رقبای خویش، به کار آدامه می‌دهد.

نورالحكما، تن فقط مورد احترام و استقبال مردم کشور خود بود، بلکه در خارج از ایران نیز محبوبیت خاصی داشت، پارها مطالب متعددی راجع به وی نوشته شد.

در تختین کارت پستال‌های ایران، عکس حکیم نورمحمد در حال تدریس به شاگردان خویش و مداوای بیماران به چاب رسید. هم‌چنین از عکس‌های وی چندین نمونه‌ی تمبر به یادگار مانده است.

ایشان صاحب سه فرزند پسر به نام‌های حکیم ایوب، حکیم افلاطون و میرزاقا خان فیلسوف همایون و یک دختر به نام خاتم می‌باشد.

نورالحكما، در سال ۱۷۷۵ هجری شمسی، در سن هشتاد و پنج سالگی و در اوائل سلطنت مظفرالدین شاه درگذشت. پس از مرگ ایشان، فرزند او «دکتر فیلسوف همایون» نام پدرش را پیش از پیش برآوازه ساخت.

ایشان از اطبای معروف زمان مظفرالدین شاه، محمد علیشاه و احمد شاه بودند و پس از آن فرزند ارشد فیلسوف همایون، دکتر جالینوس نهواری راه پدرانش را ادامه داد.

کتاب جهان پژوهشی در رابطه با زندگینامه و شجره‌نامهی حکیم نورمحمد، به اهتمام دکتر جالینوس نهواری و دکتر محمود نجم‌آبادی، به رشته تحریر درآمده است. لازم به ذکر است که فرزندان و نوادگان نورالحكما همگی از اطباء صاحب نام کشورمن بوده و هم‌اکنون نیز در لیاس مقدس پژوهشی مشغول خدمت می‌باشند.

از سالیان سال قبل، در سرزمین وسیع و پهناورمان با پیشینه‌ای بس درخشناد و پربار، جامعه‌ی کوچک یهود، مانند همیشه کم جمعیت اما همواره مطرح و پراهمیت‌مندی زیسته‌اند که در هر برهه‌ی زمانی، افرادی صاحب نام و خدمتگزار به این مرز و بوم از دل این جامعه برخاسته‌اند و افتخار یهودی و یهودی بودن را در تاریخ ایران به ثبت رسانده‌اند.

از گذشته تاکنون، تعداد این نام‌آوران یهودی بی‌شمار است. اما افسوس که با

گذشت زمان، عده‌ی زیادی از آن‌ها به دست فراموشی سپرده شدند.

از این افراد می‌توان اشاره‌ای کوتاه به زندگی نامه‌ی حکیم نورمحمد نمود، که اولین مبتکر طب سوزنی در ایران و طبیب و مجذہ‌گر دربار ناصرالدین شاه بود. پدر او، مردی دانشمند به نام «حکیم هارون کاشانی» بود که در زمان سلطنت محمد شاه و اوایل دوره ناصری می‌زیست. وی از پزشکان سرشناس و نیکوکار آن دوران بود. نعمتی زندگی مشترک وی، ۸ فرزند بود که همگی آنان نیز طبیب بودند.

فرزند ارشد او، «حکیم نورمحمد»، در علم طبیعت یکه تاز میدان عصر خود بود. وی طب را نزد پدرش و پزشکان آن دوران در کاشان آموخت و هشتاد و پنج سال عمر کرد که شصت و پنج سال از عمر خویش را صرف طبیعت و مداوای بیماران نمود.

در آن زمان، حکیم کاشان برای پیشرفت و خدمت به مردم، به تهران آمد و در جوانی، مطبی در کنار اطباء درجه‌ی اول تهران تأسیس نمود که رونق بسیاری یافت. حکیم، قاتون بوعی را به خوبی می‌دانست و علاوه بر تدریس آن، نوشتنهای بسیاری در شرح قانون این سینا دارد. وی از اطبایی بود که تشخیص او در بیماری‌ها را بی‌نظیر می‌دانستند و نسخه‌هایش دست به دست می‌گشت.

به تورات و قوانین آن اشراف کامل داشت و تحقیقات وسیعی در علم قیالا نمود. شگفت این که این دانشمند یهودی، قرآن را نیز می‌دانست و تمام سوره‌های آن را از حفظ می‌خواند. نسخه‌هایش را با خطی بسیار زیبا، به صورت شکسته و یا نستعلیق می‌نوشت.

مطب وی سال‌های طولانی در تکیه « حاج رضاقلی خان »، جنب مطب اعتمادالاطیا حکیم باشی و از کانون‌های بزرگ خدمت به مردم بود.

در زمان سلطنت ناصرالدین شاه، از حکیم به عنوان پزشک مخصوص دربار دعوت به عمل آمد. از آن پس حکیم علاوه بر طبیعت عموم مردم، طبیعت دربار ناصرالدین شاه و اعیان و اشراف و شاهزادگان را نیز بر عهده گرفت.

حکیم نورمحمد، تختین کسی بود که در ایران با شیوه‌ی درمانی طب سوزنی به مداوای بیماران پرداخت. در آن زمان که هیچکس حتی نامی از طب سوزنی نشنیده بود، شیوه‌ی درمان او را با معجزه برایر می‌دانستند.

از دوران طبیعت نورالحكما، روایات و داستان‌هایی شگفت‌انگیز نقل می‌شود. از جمله این که در آن زمان، توجه ناصرالدین شاه به حکیم، باعث حسادت بسیاری از رقبا شد و پس از این که در اثر توخطه چینی رقیبان مورد اصابت چندین

از دستیاری آزمایشگاه شیمی تا بردن جایزه نوبل پزشکی

تیتا و بیع زاده

در این سال‌ها، مهم‌ترین تغییرات او حضور در کنیسا، اپرا، باله و کنسرت بود. وی آن‌چنان درگیر فعالیتهای علمی بود که هیچ‌گاه ازدواج نکرد. اما همیشه از فعالان حقوق زنان و انجمن‌های زنان پهلوی بود.

در سال ۱۹۶۰، به عنوان عضو موسسه مطالعات شیمی سرطان امریکا انتخاب شد. در سال ۱۹۸۳ به عنوان ویس انجمن تحقیقات سرطان انتخاب شد. او در سال ۱۹۸۸ برنده جایزه نوبل پزشکی شد و این جایزه را به خاطر تحقیقات در زمینه متabolیسم و سنتر داروهای ضد سرطان و خود ویروس به دست آورد.

او در سال ۱۹۹۰، به عضویت آکادمی ملی علوم پذیرفته شد. پس از کسب جایزه‌ی نوبل، بنیادی برای کمک به کودکان سرطانی تأسیس کرد. گریزوود الیون در سال ۱۹۹۹ درگذشت.

تمامی کودکانی که با داروهایی درمان می‌شوند که او به جهان شناسانه، زندگی خود را مدبون پشتکار و تلاش شبانه روزی او هستند. او عقیده داشت که حمایت خداوند و عشق به هم‌نوع، عوامل اصلی موفقیت او هستند.

Gertrude Elion-1
Prins -T

مطالعه در مورد بیوشیمی باکتری‌ها برداخت. در دهه‌ی ۱۹۵۰، او گام‌های بزرگی در مورد متabolیسم پورین‌ها^۲ (از بازارهای تشکیل دهنده ماده DNA) برداشت.

سید علی شفیع

جدول

افغانی

- ۱- هشتمین فرمان از ده فرمان خداوند، مکتوب در تورات مقدس-۲- فرزندی از دوازده فرزندان حضرت یعقوب پیغمبر-۳- آموزشگاهها-۴- فرزند شاپول پادشاه که حضرت داود او را بسیار دوست می داشت-۷- یکتا و بی همتانی بزرگ-۸- درخششته-۹- هرجه وسائل برای انجام کار.

عمودی:

- پخش‌هایی از تئاتر که برای از دست رفته‌گان خوانده می‌شود -۲ راه رفتن با شتاب -۳ آین خدابرستی - کشت و زرع -۴ درخشند و سفید روی -۵ رفاقت و همراهی -۶ عنصر شبیهای - با سواد و درس خوانده -۷ نظری و شبیه - پیر سفید می -۸ حرارت و گرمای -۹ دعا و پرستش همگانی.

پیروزی نور بر ظلمت

ابراهیم سعیدیان

بیست بلا و از مه بهمن رسید
روح الله بر تن امت دمید
امد آن مرد خنا با فرجاه
تا که بنایید به ما راه را زجاجه
چون خمینی (ره) پایی بر مزگان نهاد
امتش جان بر سر پیمان نهاد
مقدمش زینته و فرخنه شد
هم چو خورشید جهان تابنده شد
یک نوید و یک آمید و یک سروش
چون طبیتی در فضا آمد به گوش
«وحدت» راز و رمز پیروزی ماست
برچم توحید و پیروزی ماست
او امام و مقتنا و داد بود
رهبر نسنه عدل و داد بود
هم چو ابراهیم بستها را شکست
بوغ و زنجیر ستم از هم گست
مصطفایش شد شهید راه خویش
امت آمد در راه آئین و کیش
انقلابش مرگ استکبار بود
نهضتش توحیدی و پربار بود
او شکست طاغوت اعصار و قرون
تا که دشمن را نماید غرق خون
ارمعاش دین و آئین خدا
هم چو برچم دار شاه کیریا

از مردم فتاده مدد گیر

از مردم افتاده مدد گیر که اینان
با بی پر و بالی، بر و بال دگرانند
این هم نفسان، هم نفس منع سحرگاه
دانم به رخ زرد خلائق نگرانند
با دست خدا آمده در دست خدایند
اینان همه عاشق شده بر نسل زمانند
داجویی اینان بکن ای شاعر عشق
الحق که همه ساکن پاکی جانند
بی یاور و بی خوبی و ستمدیده دوران
با پیری بسیار، بر خلق جوانند
با چند زبان از «نی داوده» شنیدم:
اینان همه در فکر قوم دگرانند
پرویز نی داود

با تو

مرزده رووفه

خواهم که اشک باشم، تا روی تو ببینم
گر از دو چشم افتم، بر دامن نشیتم
گر خار باشم ای گل، بیوند با تو دارم
چون خواهیم به چشم هر دشمن نشیتم
اهل کدام دین و آئین و ری ای بت
گز شرک عشق رویت، کج گشته راه دینم
گاهی ترانه گردم، گه اه سرد و جانسوز
گه بربانان لبها، گه سینهات گزینم
گردم چو خون آشتن، در پیکرت روانه
تا قلب تو بگردد، ماوای آخرینم
بادی شوم که هر صبح، خواب از سرت ریایم
در لابه لای گیسوت، لغزم که یاس چینم
ساغر شوم زلعت، صهیای بوسه نوش
وزمستی و نشاطش، شاد این دل غمینم
تا باغ لب گشائی هر دم برون تراود
فووارهای خنده، زان حوض مرمرینم
گز سرمه می شدم من، هر روز و هفته و سال
با چشم تو قرین بود، دائم سیه جینم
هر دم سروش غبی، بر موسی دل آید
کز جا برون شو چون هست جان تو طور سینم
گز دل به من سیاری، قدرش چه نیک دائم
تا پای هستی و جان، بر این گهر امینم
تا روزگار چون دی بگرفته برگ و بارم
اکنون تو باش با لطفه، فرخنده فروردینم
هر چه کنی و گوئی، از ذات و خلق و خوبت
تصویر باطن است آن، گوئی در آبگینم
هر چند کنون بخوانی، از شعر «مرزده» برگیر
پنهان هزار معناست در بیت واپسینم

- ۹- غیبیت‌های متواالی در محل تحصیل و کار.
  - ۱۰- تغییر رنگ چهره مخصوصاً لبها، تغییر حالت غیرطبیعی مردمک چشم.
  - ۱۱- کاهش اشتها.
  - ۱۲- گرفتگی، لرزش صدا و احیاناً نلقطه غیرصحیح برخی از حروف هنگام صحبت.
- شایان ذکر است هر یک از این علایم می‌توانند ناشی از مشکلات یا اختلالات دیگری باشند و صرف مشاهده برخی از آنها نمی‌توانند تضمین کننده تشخیص وابستگی به مصرف مواد باشد.

* خواهش می‌کنم در مورد افسردگی و بیماری روانی پس از زایمان توضیحاتی را ازایده فرمایید:

- علایم این بیماری اغلب در عرض چند روز پس از زایمان شروع می‌شود و تقریباً در همه‌ی موارد، حداقل در عرض ۸ هفته پس از زایمان روی می‌دهد. بیمار ابتدای خستگی، بی‌خوابی و بی‌قدرتی شکایت می‌کند

و ممکن است حملاتی از قبیل گریه کردن و نوسان روحیه (شادی بالا و غمگینی زیاد) داشته باشد. کم کم بدینی، بی‌ربط گویی، کلام غیرعقلانه و نگرانی‌های وسوسی در مورد سلامت و رفاه بچه در وی بروز پیدا می‌کند. همچنین در نصف بیماران هذیان و در یک

چهارم نیز توهمندی می‌شود. بیمار ممکن است مایل نباشد از بچه‌اش مراقبت کند و یا در موارد حادر ممکن است احساس کند تمایل به صدمه زدن به خود یا فرزندش را دارد، گاهی نیز ممکن است اصل‌اکثر تولد بچه شود. اکثر این مادران اول‌زا هستند. این بیماری شیوع چندان بالایی ندارد و میزان بروز آن حدود یک در هر هزار زایمان است. در صورت بروز،

یک اورژانس روان‌پزشکی است و در اغلب موارد به ویژه در صورت تمايلات خودکشی یا فرزندکشی، استری شدن در بیمارستان ضرورت می‌پابند.

* لطفاً نظر خود را درخصوص دوستی دختر و پسر و روابط عشقی مشخص فرمایید. آیا چنین ارتباطاتی به نفع فرزندان ماست یا به آنها صدمه می‌زند؟

- روابط میان دختران و پسران در سراسر دنیا همواره موضوعی چالش برانگیز بوده و معضلات فردی، خانوادگی، فرهنگی و اجتماعی را به همراه داشته است. از دیدگاه روان‌شناسی، عشق تقدیم مهمنی در شکل گیری شخصیت سالم، ارتباطات موثر بین فردی و نهایتاً

قطعیتی در کار نیست یعنی ممکن است حتی دخترخاله و پسرخاله یا دختر عموم و پسرعمو با هم وصلت کنند و فرزند آنها طبیعی یا بالاتر از طبیعی باشد. ولی در پژوهش‌های کنترل شده علمی، وقتی تعداد زیادی از ازدواج‌های را که میان خوشاوندان تزدیک انجام گرفته است با همان تعداد ازدواج‌های غیرخوشاوندی مقایسه می‌کنیم، درصد ناهنجاری‌های جسمی، رفتاری و ذهنی در ازدواج خوشاوندی‌های تزدیک بیشتر است. بنابراین تصمیم‌گیری در انجام وصلت خوشاوندی، بهتر است برمبنای تحلیل سود و زیان موقعیت‌های ویژه صورت گیرد. این در حالی است که در این موارد همیشه مشاوره‌های ژنتیک ضرورت داشته و در صورت نتایج منفی پیش‌بینی پذیر با احتمال بالا، حتماً بایستی از این گونه وصلت‌ها ممانعت به عمل آورد.

* پسri ۱۷ ساله دارم که با دوستان ناباب هم سن و بزرگ‌تر از خود معاشرت دارد. اخیراً به وجود اعتیاد در وی مشکوک شده‌ایم و می‌خواهیم درستی یا نادرستی این تردید تأیید شود ولی بده شکل مستقیم بودن او به آزمایشگاه را صلاح نمی‌دانیم. لطفاً ما را در این زمینه راهنمایی فرمایید:

- هر چند تشخیص دقیق، تنها براساس آزمایش‌های پزشکی صورت می‌گیرد با این حال علاج نمی‌دانیم. لطفاً ما را در که برای شناسایی فرد معتاد می‌توانند کمک کنند باشد برخی از این نشانه‌ها شامل موارد زیر است:

- ۱- برقراری روابط بسیار نزدیک با دوستان جدید و کناره‌گیری از خانواده یا بستان.
- ۲- درخواست مرتب و مکرر پول از والدین و نامشخص بودن مورد هزینه‌ی آن.
- ۳- عدم توجه به آراستگی، وضع ظاهری و بهداشت شخصی.

- ۴- داشتن چهره‌ای افسرده و خواب‌الود.
- ۵- طفره رفتگی از کارهای دشوار و فعالیت‌های سنگین که مستلزم صرف انرژی زیاد است.
- ۶- پرحرفي، دروغ‌گویی و تعزیز غیرمعارف از دیگران.
- ۷- طولانی شدن مشکوک دستشویی رفتن.
- ۸- وجود ایزار و وسائل مشکوک مانند سرنگ یا کاغذ لوله شده در وسائل شخصی فرد.

مشاوره و شناسی: پاسخ به سوالات شما

مریم حنا‌سازی‌اده

نشریه‌ی افق بینا با همکاری مریم حنا‌سازی‌اده «دکترای تخصصی روانشناسی بالینی» امداده‌ی پاسخگویی به مسایل روان‌شناسی مطرح شده توسط هم‌کیشان گرامی است.

از علاقه‌مندان دعوت می‌گردد جهت درمیان گذاشتن مسایل، نقطه نظرات یا سوالات خود را به شکل کتبی با نشریه در میان بگذارند. (نامه‌ها می‌توانند فاقد اسم و مشخصات و محظمه باشند)

ایا ازدواج فامیلی روی بهره‌ی هوشی فرزندان هم تأثیر می‌گذارد؟
نظر به محدود بودن تعداد ما یهودیان ایرانی، قطعاً تعداد موارد مناسب برای ازدواج کاهش می‌یابد. آیا مثلاً ازدواج دخترخاله و پسرخاله مشکل حادی را به لحاظ پزشکی و توان ذهنی برای فرزندان ایجاد می‌کند؟

- علم پژوهشی امروز ثابت نموده است که هر چه زن باشند، احتمال بروز ناهنجاری‌ها و اختلالات مادرزادی در کودکان آنها بالاتر می‌رود. هوش نیز از این قاعده مستثنی نیست، یعنی قرابت بیشتری داشته و شوهر ممکن است منجر به بهره‌ی هوشی کمتری در کودک آن‌ها شود. البته این‌جا پبحث احتمالات مطرح است و

۹

حتی در زمانی که به عقیده‌ی خودتان از آن فاصله گرفته‌اید قابل تقدیر است. معنویت بخش بسیار مهمی را در زندگی تمام افراد به خود اختصاص داده است. به طوری که سازمان جهانی بهداشت در سال‌های اخیر پیشنهاد نموده است به سه بعد سلامتی (جسمانی، روانی، اجتماعی) که تا پیش از این به عنوان مثلث سلامتی شناخته می‌شدند، بعد چهارمی تحت عنوان معنویت باید اضافه گردد. بنابراین به شما توصیه می‌شود زندگی معنوی خود را از تو زنده نمایید. برای نیل به این هدف لازم نیست خود را ضد در صد مقید یا مجرور سازید مانند گذشته به شکلی سخت گیرانه مذهبی شوید، شاید در حال حاضر، چنین آمادگی در شما وجود نداشته باشد. در عوض بهتر است به حیطه‌ی معنوی خود تمرکز بیشتری معطوف دارید. بر این اساس، بخشی از اوقات روزانه‌ی خود را به زندگی معنوی و روحانی خوبش اختصاص دهید و در این فرستاد، کتاب مقدس مذهب خود (تورات) یا کتاب‌های مرتبط دیگر را مطالعه فرمایید. حتی می‌توانید سرگذشت شخصیت‌های مذهبی دین خود را بخواهید. به علاوه دفترچه‌ای را برای رابطه‌ی قلی خود با خدا اختصاص دهید و سعی کنید هر شب نامه‌ای برای خدا بنویسید و بدین ترتیب احساسات درونی خود را به او، بروون بیزی نمایید. این اعمال وقتی به شکل مستمر انجام پذیرد شما را از معنویت سرشار نموده و به شما کمک می‌نماید بخش گمشده‌ی سلامتی خود (معنویت) را باز باید.

پس از آن چنان‌چه آگاهانه و صادقانه تصمیم به پای‌بندی سخت گیرانه‌تر به فرایض مذهبی گرفتید، اعمال و مناسک مذهبی را با جزئیات بیشتر و به شکل کامل‌تری انجام دهید. برقراری چنین شرایطی می‌تواند اوقات شما را سودمند و لذت‌بخش سازد تا سرانجام حس رضایت‌مندی و آرامش خود را بازیابید. موفق باشید.

1.Anna Freud.
2.Burlingham

نماید. معمولاً ریشه‌ی جویدن ناخن در کودکان به دلایل استرس و تنفس‌های جاری و روزمره‌ی زندگی است و به همین دلیل است که ناخن جویدن، در موقعیت‌های اضطراب‌آور و ناکام‌گشته تشید می‌باشد. این مشکل معمولاً به بهترین وجهی توسط روان‌شناس بالینی قابل درمان بوده و وی قادر است با استفاده از برنامه‌های کاهش استرس، آرامی‌بخش و تغییر رفتار، این اختلال را درمان کند. بنابراین ضمن پیشنهاد به کمک گرفتن از روان‌شناس پالینی برای درمان، چند توصیه که می‌تواند در پیشگیری از تشید این مشکل و کمک به درمان موثر باشد ذکر می‌گردد:

- تا آن جا که ممکن است در برابر این رفتار نخست پاشید و آن را نادیده بگیرید:
- هرگز کودک را به دلیل مکیدن انگشت یا جویدن ناخن تنبیه نکنید:

- محیط امنی را برای کودک فراهم سازید تا از طریق بازی قادر به تخلیه هیجانات نامطلوب خود باشد:

- هرگز توجه کودک را به این رفتار معطوف نکنید

و او را به خاطر ارتکاب به این عمل مورد سرزنش و تحقیر قرار ندهید.

* احساس بی‌ارزشی دارم، انگار دچار خلا^۱
شده‌ام. تا قبل از ازدواج یک مذهبی متعصب بودم که به خاطر رعایت مسایل شرعی دین یهود زبانزد خاص و عام بودم. خواندن تمام تفیالها (نمازها)، حرمت سرسرخтанه به مقررات روز شبات (شبیه)، مقید بودن به حرام و حلال خواراکی‌ها و پای‌بندی کامل به مراسم طهارت زناشویی، برای من نه یک وظیفه، بلکه یک لذت بود. اما بعد از یک وصال ناموفق با مردی که نه تنها وجه مشترکی با او نداشتم، علاقه و عشقی هم به او احساس نمی‌کردم و نیز یک ناکامی در بارداری و به دنبال آن نداشتن فرزند، به یک باره همه چیز در هم فرو ریخت و به جهان و خالق بدین شدم. به تدریج از انجام فرایض مذهبی سرباز زدم و پس از آن بود که با از دست دادن زندگی معنوی، «خودم» را هم گم کردم و از این وضعیت ناراضی ام. خواهش می‌کنم به یاری ام بستاید.

- نگرش و احساسات پاک شما به مذهب و معنویت

بهداشت و سلامت روانی دارد. عشق عاطفی، احسان پرشور نسبت به فرد دیگر است که معمولاً با هیجانات قدرتمند لذت و خوش همراه می‌گردد. در چنین شرایطی در نظر فرد عاشق، مشوش مظهر همه‌ی ویژگی‌های ایده‌آل و شخصیتی است که یک زن یا مرد افسانه‌ای داراست. اما حقیقت این است که اگر نگاه ما به عشق به عنوان پیش‌زمینه‌ای برای ازدواج و تشکیل خانواده است، این امکان وجود دارد که گاهی افراد عاشق کسانی شوند که برای ازدواج کاملاً نامتاسبند و به این ترتیب با درگیری در یک رابطه‌ی عاشقانه‌ی غیرموثر، شانس یک ازدواج موفق و شاد را از دست بدند. به خصوص در سینم نوجوانی نگاه افراد به عشق به گونه‌ای تخیلی است و دختر و پسری که در رابطه‌ای متقابل قرار می‌گیرند ممکن است کاهی در معرض فعالیت‌های مضر زیادی قرار گیرند و حتی، متحمل آسیب‌های خطرونک یا جبران ناپذیری شوند. بنابراین به منظور داشتن روابط سالم، رشددهنده و مطمئن میان جوانان، روان‌شناسان آموزش‌هایی را توصیه می‌کنند تا با افزایش گاهی خانواده و نیز دختران و پسران هنگام چنین روابطی، آن را موثر و رشددهنده سازند تا از خطرات احتمالی پیشگیری به عمل آید. این آموزش‌ها که تخصصی بوده و تنها به دست متخصصین آگاه و مسلط انجام می‌پذیرد نقش بسیار قابل ملاحظه‌ای در سالم‌سازی روابط دختران و پسران ایفا کرده و معمولاً در حیطه‌های زیر تحقق می‌پذیرند:

- ۱- صمیمیت و شکل‌گیری عشق و روابط دوستی:
- ۲- یادگیری زبان جنسی:
- ۳- آموزش روابط سالم:
- ۴- پیشگیری از آسیب‌های روحی و جسمی و راه کارهای پیشگیرانه:
- ۵- اخلاق حاکم بر روابط دختر و پسر.

* چه طور می‌توانم ناخن جویدن فرزند^۲ سالمی خود را درمان کنم؟ دوست ندارم فرزندم دارو مصرف نماید. از عوارض مصرف دارو در سن پایین می‌ترسم.
- ناخن جویدن ممکن است از سین پایین، حتی ۱ سالگی شروع شود. معمولاً میزان بروز آن تا ۱۲ سالگی افزایش می‌باید. در موارد شدید که صدمه ناخن‌ها جدی است و احتمال عفونت انگشتان و پست ناخن‌ها وجود دارد ممکن است روان‌بیشک استفاده از دارو را تجویز

آیا پدر رومادر خوب است؟

لیورا سعید

بیشتر به دست مادران انجام شده و پدران وقت کمتری را با بچه‌های خود می‌گذرانند. این که چگونه ارزش خود را به ویژه از چشم پدر خوبش مشاهده کنند، اثر به سازی در کل زندگی شان بر جای می‌گذارد.

«مادرم تأثیر شگرفی در زندگیم داشت اما وقتی پدرم گفت: پسرم این کار بسیار خوبی بود که انجام دادی، مفهوم و اهمیت بسیار زیادی برایم داشت.»

این حرف‌های یک فرد بزرگسال است که اعتقاد دارد وقتی که یک پدر تشویق و تحسین به موقع و مناسبی از فرزندانش به عمل آورد، می‌تواند اثر ماندگاری بر روحیه، شخصیت و کل زندگی آن‌ها بگذارد و این کار، انگیزه و مشوقی برای کودکان در رسیدن به مراحل بالاتر می‌گردد. (شماره‌ی ۲۷ افق بینا، نقش پدر در خانواده و مدرسه از همین نویسنده را مطالعه کنید)

هم‌چنین ادای کلمات محبت آمیز و ابراز علاقه و عواطف از سوی همسران به یکدیگر و به فرزندان، اهمیت زیادی دارد. مطالعات نشان داده که وقتی کودکان و نوجوانان این محبت را تجربه نکنند، با روش‌های مغرب و آسیب رسان به دنبال این حلقه‌گشته می‌گردند. یک روز نباید برای پدر و مادری بگذرد که به فرزندان خود چه خردسال و چه نوجوان ابراز محبت نکرده باشد. بسیاری از ما به کارگیری کلمات «لطفاً»، «مشکرم» را فراموش کرده‌ایم و بخی از ما هنگام خطاب از سوی خویش از ابراز عذرخواهی از فرزندان امتناع می‌کنیم و با این واژه‌ها بیگانه‌ایم.

مادری در ارتباط با دخترش تعريف می‌کرد: «یک بار تنه در مورد قضیه‌ای با دخترم بحث می‌کردم مطمئن بودم که صد در صد حق با من است ولی پس از مدتی دریافتمن که کاملاً در اشتباه بودم. بنابراین نزد او رقمت و گفتم: عزیزم من در مورد آن مسئله اشتباه کردم. الان متوجه شدم که حق با توست. مرا بیخش». از آن جایی که اکثر اوقات کودکان با مادرانشان سیری و تربیت و پرورش آنان

وقتی بچه‌ها را بزرگ می‌کنند در واقع بچه‌های آن‌ها را هم بزرگ می‌کنند. الگوها همیشه ثابت می‌مانند.

ایا به فرزندان خود محبت می‌کنید؟ ایا آن‌ها را مورد تشویق و تحسین قرار می‌دهید؟ ایا به قول هایتان پاییند هستید؟ ایا رفتار شما با کودکان ثبات داشته و بین حرفی که می‌زنید و عملی که انجام می‌دهید هماهنگی وجود دارد؟ ایا بچه‌ها شاهد ابراز عشق و علاقه شما به همسرتان هستند؟ پدر عزیز، پسر شما با همسر آینده خود به همان گونه رفتار می‌کند که شما با همسرتان بخورد می‌کنید و مادر گرامی، دخترتان با همسر خوبش همان طور صحبت کرده و رفتار خواهد کرد که شما با شوهرتان رفتار و گفتگو می‌کنید. مهم‌ترین بخش زندگی که شما برای فرزندانتان تدارک می‌بینید ازدواج و خانواده است و بهترین نوع آماده‌سازی این است که کودک با پدری زندگی کند که مادرش را دوست داشته، محبت خود را به او نشان می‌دهد و با مادری به سر برد که ارزش وجودی همسرش را در خانواده و نزد کودک اعلام می‌دارد. اگر شما به همسر خود محبت کنید ولی در طی روز یا هفته با همسرتان تعارض داشته و داد و بیداد کنید، هر آنچه درباره‌ی همسرانی و علاقه‌مندی بگویید در نظر فرزندان بی‌اعتبار به حساب می‌آید.

مهم نیست ما چه می‌گوییم، کودکان رفتار ما را دیده و الگوی خود قرار می‌دهند. تأثیرگذاری اعمال و رفتار ما بسیار بیشتر از حرف‌هایی است که می‌زنیم، بنابراین سعی کنید از این طریق به بچه‌ها آموزش بدهید (که این شیوه‌ای غیر مستقیم است). بهتر است بدانید که در تربیت فرزندان، آموزش غیر مستقیم موثرتر است نا بلکن نکن‌های، بحث و مجادله‌ها، گوشزدی‌ها و شعارهایی که به طور مداوم در مورد آن‌ها به کار می‌گیریم. وقتی که شما با یک دیگر اختلاف و تعارض دارید، به او نشان بدهید که چگونه دو آدم می‌توانند آن را به شیوه‌ای درست، حل و فصل نمایند.

تنبیهات بدنی است که به کودکان آسیب می‌رساند.

بنابراین تذکر مداوم، سرزنش، نصیحت کردن، پیش‌بینی‌های منفی و گله و شکایت دائمی و انتظارات زیاد و تلاش برای تغییر فرزندان بدون ایجاد زمینه‌های مناسب سبب اصلاح رفتار آنان نمی‌شود، زیرا توقعات و خواسته‌های ما زمانی از سوی دیگری پذیرفته می‌شود که ابتنا زمینه‌ی مثبتی در ذهن او ایجاد کنیم و این میسر نمی‌گردد مگر این که تمجیدها، تحسین‌ها و توجهات ما در مقابل رفتارهای خوب بچه‌هایمان هر چند تاچیز و کم اهمیت، بیشتر از انتقادها و تنبیهات ما در برخورد با اعمال نامطلوب آن‌ها باشد.

در این شرایط والدین باید نکات مثبت کودکان و نوجوانان خود را برجسته کرده و توجه غیر مشروط خوبی را از آنان دریغ نکنند، تا به تدریج شاهد خلاقیت‌های بی‌نظیر فرزندان در غلبه بر شکست‌ها و رسیدن به استقلال و خودکفایی باشند.

نیاز کودکان به مهرو محبت، به اندازه‌ی کافی شناخته شده است اما این که عشق و علاقه‌نه تنها در پختگی عاطفی نقش دارد بلکه ساختار مغز را نیز متاثر می‌کند، یافته‌ی جدیدی است. پژوهش‌های علم اعصاب و تحقیقات بیوشیمی ثابت کرداند که سیستم اعصاب علاوه بر این که به تحریک عواطف عکس العمل نشان می‌دهد، به شکل گیری آن نیز کمک می‌نماید. مغز یک نوزاد هنوز به خوبی شکل نگرفته و بدون ساختار است و برای رشد و تحول خود به تحریک نیاز دارد. این تحریکات صرفاً محسوس و شناختی مانند اشکال و انجام، گوناگون بازی‌ها، رنگ‌ها و موزیک نیست بلکه به برخوردها و رفتارهای محبت‌آمیز نیز محتاج است. هر چه روابط و تأثیرات مقابله مثبت بیشتری به وقوع بیرونی اتصالات و شبکه‌های بهتر و بیشتری در این بخش ایجاد می‌گردد.

پژوهش گران هم‌چنین می‌گویند: «رابطه‌ی محبت‌آمیز و محترمانه‌ی پدر و مادر با یکدیگر و با فرزندان، زمینه‌ساز بروز خلاقیت در آنها است». توجه کردن به جزئیات خلاقیت کودکان و نوجوانان نقش مؤثری دارد. گوش دادن فعالانه به بچه‌ها و هم‌دلي با احساسات و عقیده‌های آنان، اعتماد به نفس را در آنها افزایش می‌دهد. باید بدانیم که تقریباً هیچ چیز به اندازه‌ی احساس تقدیر و با ارزش بودن به فرد، حس خوبی نمی‌دهد. کودک، احساس خوب مورد توجه قرار گرفتن را از والدین می‌آموزد. تشویق و تحسین را در مورد فرزندان خود فراموش نکنید. اما تشویق‌ها باید متوجه رفتارها و حرفاها مشخص باشد و به صورت صفت‌های کلی بیان نشود.

آفرین عزیزم، عالی است: تعریف کلی مهارت تو در نواختن این قطعه و رعایت زیر و به های آن عالی است: تعریف خاص و مشخص

تشویق کودک به طور ویژه و خاص در موقع بروز رفتار شایسته، اثر مثبتی بر شخصیت او گذاشته و موجب بالا بردن عزت نفس او می‌گردد. هم‌چنین سبب تقویت و تکرار آن رفتار در آینده می‌شود، علاوه بر این که به طور غیر مستقیم الگوی مناسبی برای فرزند خود فراهم آورده‌ایم.

حتی در صورت شکست و افت تحصیلی بچه‌ها یا انجام ندادن مستولیت‌هایی که به آنان واکذار شده است، نباید با سرزنش، تحقیر، انتقاد، مقایسه، منت گذاشت و نصیحت کردن موجب تخریب شخصیت و اسیب به پایه‌های تشکیل و تحکیم هویت او شده و توجه عاطفی خوبی را از آنها دریغ نماییم.

باید بدانید که خشنوت کلامی، تأثیر منفی مانندگاری بر روی کودکان دارد و زمانی که کودک توسط والدین تحقیر می‌شود در آینده به یک فرد بیش از حد پرخاشگر و یا مطبع تبدیل می‌گردد که در صورت شخصیتی نامتعادل و اسیب‌پذیر خواهد داشت. بر اساس گزارش محققین، کسانی که در کودکی در معرض توهین و تحقیر پدر و مادر خود قرار می‌گیرند، رشد آن قسمت از مغزشان که با بادگیری زبان ارتباط دارد مختلف شده و شخص در آینده با مشکلات فراوانی روبرو خواهد شد. به عبارت بهتر، اسکن مغزی این افراد نشان می‌دهد که قسمت خاکستری مغز آنان که به مریبوط فراگیری زبان است ۱۰ درصد کمتر از افرادی است که با آزار کلامی مواجه نبوده‌اند. مخصوصاً به انتقادهای مکرر و تحقیر‌آمیز توسط والدین و اطرافیان که به تدریج سبب ایجاد استرس و عدم اعتماد به نفس می‌شود، بدرفتاری و آزار و اذیت کلامی می‌گویند.

اکنون پژوهش‌ها نشان داده‌اند که طبیعی نبودن رشد مغزی در افرادی که قربانی از آزار کلامی هستند، نه تنها در بادگیری مهارت‌های گفتاری، بلکه در میزان بهره‌های این‌ها مطالبی هستند که اغلب والدین به آن توجه ندارند و تصور می‌کنند که تنها

تسلیت

سرکار خانم جاذب
با کمال تأسف، مصیبت واردہ را تسلیت عرض نموده و تسلیت
خاطر بازماندگان را از خداوند متعال خواستاریم.
همکاران شما در نشریه افق بینا

خانواده‌ی محترم جاذب - رحیمی؛
با نهایت تأسف و تالم، مصیبت واردہ را تسلیت عرض نموده و
از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم رحمت واسعه و برای
بازماندگان صبر و شکیبایی خواستاریم.
هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان تهران
و نهادهای وابسته و شورای کتابها

جناب آقای فرید یاشار

درگذشت پدر بزرگوارتان را به شما تسلیت عرض نموده و برای آن مرحوم، علو
درجات و رحمت مغفرت واسعه آرزومندیم.

هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان تهران
نشریه افق بینا
پرسنل انجمن کلیمیان تهران و نهادهای وابسته

در خصوص مطلب «بهشتیه، یادگاری از گذشته» که در شماره ۳۳ نشریه افق بینا به چاپ رسید، عده‌ای از
خوانندگان محترم مجله بیان داشتند که این مصاحبه اجر و خدمات گذشتگان را نادیده گرفته و عده‌ای بر این
باور بودند که تعمدی نیز در این امر وجود داشته است. اگر چه نظر تمامی این بزرگواران را محترم می‌دانم ولی
قابل به ذکر است این مطلب یک مصاحبه خیری بوده و هدف از آن بیان اقدامات و پیگیری مصوبه هیئت مدیره
انجمن کلیمیان تهران در خصوص بهسازی گورستان بهشتیه بوده است. از آنجا که همواره بحفظ ارزش‌های
گذشته و پیشینیان تاکید دارم، حق گذشتگانی چون عبدالله یومطوب (عبدالله نایب)، عطا الله یومطوب، رحیم
قندی، سلیمان آین کهن، یوسف هندیزاده، اسحاق نوبهار و لقمان میکانیل و نیز عزیزانی همچون آقای آقا جان
شادی را بیشتر از آن می‌دانم که در یک مصاحبه تنها اشاره‌ای به نامشان شود چرا که به خاطر ایمان، اعتقاد و
نوعدوستی شان جایگاه رفیعی برای ایشان قائلم.

وظیفه ما در تحریریه «افق بینا» این است که بررسالت اطلاع‌رسانی خود در عین صداقت پاییند بمانیم.

سردبیر

مشلی شلمه = امثال حضرت سلیمان

رحسن دلبر حیدم

پیش‌آور ترا می‌خواهد لمنطق‌کاری

این درس مخصوص (خوانندگان) پیشرفت‌هایی باشد.

ا': **חֶסֶד וְאַמְתָּה אֵל יְעֹזֶב**

نیکوکاری و راستی ترا ترک نکنند. (۲:۳)

ب': **אֲשֶׁרִי אֲנָם מֵצָא חֶכְמָה**

خوشابه حال کسی که حکمت (دانش) پیدا کند. (۱۳:۳)

ج': **שָׁשׁ הַגָּהָה שְׁנָא הָ וְשָׁבַע תֹּועֶבֶת גַּפְשׁוֹ**

شش چیز هستند که خداوند از آنها نفرت دارد (بلکه) هفت چیز که نزد (ذات) وی مکروه است. (۱۶:۶)

د': **עִינִים רְמוֹת, לְשׁוֹן שָׁקָר, וְינִים שׂוֹפְכוֹת דֶּם בָּקִי**

چشم‌ان متكبر و زبان دروغگو و دست‌هایی که خون بی‌گناه می‌ريزد. (۱۷:۶)

ه': **לֵב חִרְשׁ מְחַשְׁבוֹת אָנוֹן, נְגִילִים מִמְּהֻרוֹת לְרוֹזֵץ לְרֻעָה**

قلبی که تدابیر فاسد قصد می‌کند، پاهایی که برای بدی کردن عجله می‌کند. (۱۸:۶)

و': **יְפִיחַ קְבִּיבִים יְעַד שָׁקָר, וּמְשִׁלְמָחַם מְקִינִים בֵּין אַחִים**

۶- شاهد دروغگو که به دروغ متکلم می‌شود و کسی که در میان برادران تفرقه می‌اندازد. (۱۹:۶)

ز': **בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צָדִיק**

۷- بر سر شخص مؤمن برکت‌ها است. (۶:۱۰)

ח': **יְרָאת הָ וְחֹסֵף יָמִים**

۸- خداترسی عمر را طولانی می‌کند. (۲۷:۱۰)

ט': **תְּחִוּתָה צָדִיקִים אֲךָ טֹוב**

۹- آرزوی مؤمنین، نیکویی محض است. (۲۳:۱۱)

ي': **בּוּטַח בְּעִשְׂרוֹ הוּא יִפְלֶל**

۱۰- کسی که به ثروتش توکل کند، خواهد افتاد. (۲۸:۱۱)

יא': **אִשְׁתַּחַת חִיל עַטְרָת בְּעֵלָה וּכְרַקֵּב בְּעַצְמוֹתָיו מַבִּישָׁה**

۱۱- زن صالحه (باتقوی) تاج شوهر خود می‌باشد (اما زنی که) خجل سازد، مثل پوسیدگی در

استخوان‌هایش می‌باشد. (۴:۱۲)

יב': **חִכְמָות נְשִׁים בְּנִתָּה בִּתְחִיתָה וְאֹנוֹלָת בִּירִיתָה תְּהִרְסָנוּ**

۱۲- هر زن حکیم، خانه‌ی خود را آباد می‌کند، اما زن نادان، آن را با دست خود خراب می‌نماید.

(۱۱:۱۴)

יג': **מְרִפְאָ לְשׁוֹן עַז חַיִים**

۱۳- زبان ملايم، درخت زندگی است. (۳:۱۵)

יד': **בְּחֶסֶד וְאַמְתָּה יְכַפֵּר עָזָן**

- ۱۴- از نیکوکاری و راستی، گناه کفاره می‌شود. (۱۶:۵)
- تو: **טוב ♀ת חַרְבָּה וְשִׁלְוָה בָּה מִבֵּית מֶלֶא זָהָר רַיִב**
- ۱۵- لقمه خشک با صلح و صفا، بهتر است از خانمی بر از ضیافت با دعوا. (۱۷:۱)
- تو: **עֲשֵׂה אַצְקָה וּמְשֻׁפֶּט נְכֹחַ לְהָ** مُبَحَّ
- ۱۶- به جا آوردن عدالت و انصاف نزد خداوند، از قربانی‌ها پسندیده‌تر است. (۲۱:۲)
- تو: **עַקְבָּ עֲגָנָה יִרְאָתָה הָ** عَشْر وَكَبُود وَتِيمَ
- ۱۷- یاداش تواضع و خداترسی، تروت و احترام و زندگی است. (۲۲:۴)
- یه: **סֹוד אַחֲרָאָל אַתְּגָל**
- ۱۸- راز دیگران را فاش مساز. (۲۵:۹)
- یه: **גָּאוֹת אֶתְּם תְּשִׁפְילְנוּ**
- ۱۹- تکبر شخص (آدمی) او را یست می‌کند. (۲۹:۲۳)
- تو: **יִשְׂרָאֵל בָּנָךְ וַיְגִיחַ וַיְתַהַן מְעַנְנִים לְגַנְפָּשָׁךְ**
- ۲۰- فرزند خود را ادب کن که تو را راحت خواهد رسانید و به جان تو لذات خواهد بخشید. (۲۹:۲۷)
- کا: **אֶל קְטָן יְמִין וְשָׁמֶאל קְסָר נְגָלָד מְנֻעָ**
- ۲۱- به طرف راست یا چپ منحرف نشو و پای خود را از بدی نگهدار. (۴:۲۷)
- که: **מִקּוֹר תִּימִים פִּי צְדִיק**
- ۲۲- دهان شخص عادل (مؤمن)، چشم‌هی حیات است. (۱۰:۱۱)
- که: **מְאֹזְנִי מִרְקָמה תֹּעֲכָת הָ**
- ۲۳- ترازوی با قلب، نزد خداوند مکروه است. (۱۱:۱)
- که: **חַיִּ בְּשָׁרִים לְבָ מְרָפָא**
- ۲۴- دل آرام، حیات بدن است. (۱۴:۳)
- که: **לְבָ שְׁמָמָ יִיטְבָּ פְּנִים**
- ۲۵- دل شادمان، چهره را زینت می‌بخشد. (۱۵:۱۲)
- که: **בּוֹטֶחֶם בָּהּ אֲשָׁנוּ**
- ۲۶- هر کس که به خداوند توکل نماید خوشابه حال او. (۱۶:۲۰)
- که: **מְלוֹהָה הָ** חָגָן גָּל
- ۲۷- هر کس به فقیر ترحم کند، به خداوند قرض می‌دهد. (۱۹:۱۷)
- که: **כְּרָה שְׁחַת בָּהּ יִפְלֵל**
- ۲۸- هر کس چاه بکند خود در آن خواهد افتاد. (۲۶:۲۷)
- که: **טוֹב שְׁכַנְן קָרוֹב מֵאָחָר רְחוֹק**
- ۲۹- همسایه‌ی نزدیک، از برادر راه دور بهتر است. (۲۷:۱۰)
- له: **מוֹדָה וְעוֹבֵד יְרָחָם**
- ۳۰- هر کس (به گناه خود) اعتراف کند و ترک نماید، بخشیده خواهد شد. (۲۸:۱۲)
- له: **אִישׁ אַמְנוֹנוֹת רַב בְּנָכוֹת**
- ۳۱- شخص امن، برکت بسیار خواهد یافت. (۲۸:۲۰)
- له: **שְׁתִים שָׁאַלְתִּי מַאֲפָךְ, אֶל חָמָנָע מַפְנִי בְּטָרֵם אַמּוֹת**

۳۲- (پروردگارا) دو چیز از تو درخواست کردم، قبل از این که بمیرم آنها را از من باز مدار. (۷:۳۰)

لجه: **שׂוֹא וְדָבֵר גָּזָב תְּרַחְקִמְנִי**

۳۳- بطلات و دروغ را از من دور کن. (۸:۳۰)

لذه: **רָאשׁ וְעֶשֶׂר אֶל תִּתְחַנֵּן לְיַ**

۳۴- مرانه فقر ده نه دولت. (۸:۳۰)

له: **הַטְּרִיפִנִי לְחַם חֲקִי**

۳۵- به خوراکی (به نانی) که نصیب من باشد مرا بپور. (۸:۳۰)

لذه: **פָּנָא אֲשֶׁבָּע וְכַחְשָׁתִי וְאַמְרָתִי מֵהַ**

۳۶- مبادا سیر شوم، تو را انکار کنم و بگوییم که خدا کیست. (۹:۳۰)

لذه: **וּפָנָא אֲוֹרֵשׁ וְגַנְבָּתִי וְתַפְשָׁתִי שֶׁם אַלְפִי**

۳۷- و مبادا فقیر شوم، دزدی کنم و نام خدای خود به باطل برم. (۹:۳۰)

لذه: **מֻות וְתִיחִים בַּיד לְשׁוֹן**

۳۸- مرگ و زندگی در قدرت (در دست) زبان است. (۲۱:۱۸)

لطف: **בְּרִכַת הָיָה תַּعֲשֵׂיר**

۳۹- برکت خداوند است (که شخص را) ترو تمند می‌سازد. (۲۲:۱۰)

نم: **שָׁמֵר תּוֹנָה אֲשֶׁרְהָو**

۴۰- خوشابه حال کسی، که (فرامین) تورات را نگاه می‌دارد. (۱۸:۲۹)

פרק ה' המלדים

קצר

החדשנות הנו קצורות אבל הסיפור הוא ארוך

בחודש דיבי היהודים החל מכל התקשורת הוריהם פרסמו בכותרות הראשיות ידיעה על יציאת קבוצה של כמה יהודים מאיראן. הם ציטטו את דברי היהודים האלה שטענו שחיי היהודים באיראן קשים ומלווים בסבל ותסכול. אחרי גל החדשנות, נציג הקהילה היהודית בפרלמנט המועצה האסלאמית וכמו כן ארגון היהודי איראן הכחישו את הטענות אלה באמצעות פרטוטיפים ומטען ראותות שונים. בעקבות כך, גם ארגונים שונים של יהודי איראן השווים במדינות אירופה ובארצות הברית בתגובה הבאו את מהאתם בזורה מרשימה.

מנקודת מבטו של העורך, עם קיומם של מסמכים רכבים ועדויות שונות בהיסטוריה על חירותם, ביחסונם ושלוחתם המושלמת של היהודי איראן וחיו שליהם עם שאר האזרחים במדינה, אין צורך בלחוור על מה שבמשך שנים נאמרו ונכתבו כהוכחה כי לפיו הפגם היהודי בפרסות "אם בכית יש משה, או מספיק באמירה אחת".

כל אחד שישלו דעתו ולו מעת על הארץ זו ועל העמים והמעינות השניים שחיהים בו, ללא ספק מודע על תפקודם של מגוון השפות, העמים, הדתות ואמנויות בלשנותו על של איראן ומודע על תהליכי העניינים במשוררים שונים של כלכלת, פוליטיקה, חברה ותרבות. רק מבט אחיד בתיעודות המרשימות שיש ליהודי איראן בהגנה על הארץ הקדושה הו דהינו במלחמה היהודה שהתרחשה במשך 200 שנה לאחרונה שכפתה על האיראנים ובזה לא איבדו אפילו גורגר אחד מדםם, ורישהמה של עשרות יהודים אמיצים בקרב הלוחמים היהודיים, היא עדות אמונה לטענה זו. התהוושה של שיוכות לאיiran נמצאה בדים ולבשרם של כל היהודים בארץ הוא כמו אצל שאר המיעוטים ואפשר לשחרור בה בשוקים ובושים מהו.

חיבתך בנפשך ואהבתך בלביך

עם חלה האם וכנות בזעם גאות הנשמה תאזר

הבלתי נסכל בהקשר לדיעת החשודה האחרונית שמדווחה על חדשות השקירות בדבר הגירנות של היהודי איראן הוא הגזטם בצוות מופורת של המציאות. 27 יהודים מאיראן, שיורר משני שליש מהם תיירים שנשעו לצורך ביקור במקומות הקדושים והשליש הנותר תיירים שמתוילים בעולם, בעקבות תכנית שתוכנן מראש, נספו מטיסות שונות. בנסיבות של נזיגות של רשות החדשנות ששהדרו בו זמנית משדי התעופה בתל-אביב את הראיון של מר מיכאל ג'ק קניץ, זום הסוכנות ההגירה שקשרו לניצרים הציונים, האיראנים אלה הוזגו כמחגרים שהיגרו לישראל.

וזה היה חזרה על אותם הדברים שנאמרו כבר, אם נרצה להתחשך בספרורים על המזימות של אויבי השלווה של היהודים כי מעולם אף ארגן או גור כleshו מתוך מתח הארגונים לא התכוונו ולא מתכוונים לשולל מיהודי איראן את זכותם בחירות מקום מגורייהם שכעת ירצו הארגונים האלה לשולל את זכותם באמצעות אירועים כגון זה. דברים שמנקודת מבטו של כותב המאמר ראוי לתשומת לב, הן הבעיות שהיהודים כביכול של היהודים מוסיפים על גבם של הקהילה החלשה זו.

אם נרצה לגדיר את הקהילה היהודית כקהילה אשר סובל מידיינו ונמצאת חחת לחץ, בודאות אשר לומר שהגורם העיקרי לדיכוי הוא אותה הקבוצה הנחשבת "כאומנת עם יותר טובת-לב מאשר" אשר כל כמה ומן עם חיבור הדוב שלהם מודדים מכפה קשה על שלוחותם של בני הקהילה הזה וככל הזמן גורמים לקלקל היחסים בין הקהילה הזה לבין קהילות השכנות וקהילות אחרות. למעשה של דבר סבלנותם של היהודי איראן וראיה לשבח כי עד היום מול המזימות שרכמו על ידי החבר!! הם שתקו. המחבר סבור שאם עכשו מסיבה כלשהו העדר ניהלו או השור דעת, בזוזן או מתן חשיבה טيبة, מול המזימות האלה בהרנו בשתייה או התחמקנו מלבצע את תפkickנו באמצעות מאמריהם והודעות גנאי מילוליות. יותר אין מה להחotta למטרות שככל הפעולות היו מזדקות וכל אחת הייתה חיונית במקומה, ההתרחשויות מכוון שהוא מראה שם אין הוא מספיקים בהכרה.

בראה כך שאיפוק מצד רוב חברי הקהילה היהודית והימנעותם מלהתבייע דעתה והתערבותם בנושאים פוליטיים כדי להונגע מסכנות, מהונקים של משחקרים פוליטיים, מהחשש מכך שנמשש משחק בידי זה או אחר גובה מהיר כבד מהקהילה הזה.

השתיקה של הקהילה היהודית מול הציגות המצחיקות ומטופשות של קהילות הציוניות, למורת שהיא מזדקدة בשתייה של חכם מול טפש, אך כאשר מזימות האויבים במסווה של חברים גורמת נזק רב לתודkim של יהודים מאמנים ואינו הגיוני יותר. קהילות יהודיות בכל העולם נחשבים חלק מחברת המיעוטים והציגות כגון זה פרושן לתכנן חוכיות אני אונשיין נגד המיעוטים האלה.

בניהם שהטהענה שלפיו קיימים תנאים מסוימים להחייה עבור המיעוטים היא נסונה, אם כך, איו שיכל לקבל שלודגמה לצורך הצלחתם (או יותר נכון אחרי הצלחתם) של 40 איש מהם עם הקמת רעש, יגרמו למשבר במצב ובתנאי המהיה של שורה אלפי אגושים? ואם לאלה יש מטרות אחרית חזק מהperfetta זכויות האדם המבוססת על חופש הבוחרה של כל אחד בקשר למקום מגוריו? לבטה התగיריות כגון זה בכוונותם לגרום נזק לאמונות של קהילות היהודיות בכל רחבי העולם ושלילת אמונותם של אוטם הקהילות וקהילות הרוב בהם הם חיים. לכן על כל יהודי מאמין ובו ששהסתמך על אמונה לאומית יוכה לכל העולם שקהילה היהודית של איiran היא אינה משחק בידי אף אחד.

נסיעתם של חברי מועצת המנהלים של ארגון יהודי טהראן לקריםאנשאה

לכבוד יום השנה של "עשרת ימי השחר של מהפכה" – (10 ימים בחורש הפרסי בהמן, מיום הגעתו של כומייני לאיראן ועד קבלת השלטון בידו), החל מembros מועצת המנהלים של ארגון היהודי טהראן נסעו לבקר במחוז קריםאנשאה כדי לפתור את הבעיתת של היהודים במחוז זה.

הביקור נמשך يوم אחד בהשתתפותם של ד"ר מורה צדק, ד"ר רחמתולא רפייע, אסכנדר מיכאליל ופרהאד אפרמיין. בתחילת הביקור התקיימה ישיבה עם חברי הארגון של יהודי קריםאנשאה וכבה דנו בנושאי התרבות והחברה של יהודי קריםאנשאה, נושאים הקשורים לבתי הכנסת בעיר וצורךיהם של בני הקהילה במחוז זה הקשורים להינוך ולתרבות. פרהאד אפרמיין, אחראי על ועדות התרבות של הארגון של יהודי טהראן טען שיש לחת עדיפות לעילונה לחיזוק הספרייה היהודית ולארגן הנוער היהודי במחוז זה. כמו כן הדגיש את הצורך להזקק היכולת ללימוד השפה העברית והעלאת הרמה והאיכות של הכתות והעלאת הרמה של השיעורים על התרבות העם היהודי. אחר הצהרים באותו יום התקיימה מסיבה בנווכחות של יהודי קריםאנשאה ויוהדי קאמ' אראן וחברי מועצת המנהלים ואיתולא זרנדי האימאים של קריםאנשאה.

הטקס התחליל עם ההמנון של הרפובליקה האסלאמית ואחריו ברכות מן התורה מפי החכם קודוסי. אחרי דברי ברכה שנאמרו באמצאות מנהה החכנית שרון אמג'דיאן, נאם ד"ר מורה צדק מנהל של ארגון היהודי טהראן. בנאומו לאחר שאמר דבריהם לזכר השהדים של המהפכה, דיבר על הקשרים שבין הרוב והמייעוט היהודי בעיר קריםאנשאה והדגיש את הצורך בלחשוף ולספר את הקשרים בין שני העמים.

הנואם הבא היה ד"ר רחמתולאה רפייע, סמכ"ל של ארגון היהודי טהראן. הוא בירך את "עשרת ימי השחר" והודה לאיתולאה זרנדי על פועליו למען יהודי קריםאנשאה ומתן הגנה לקהילה היהודית. כמו כן, מר קהרמאני מנהל הארגון של יהודי קריםאנשאה הזכיר את ההיסטוריה של חיי היהודים בעיר הו ואמר: היהודים האיראנים ובמיוחד יהודי קריםאנשאה היו בידיותם בצדם של שר העם האיראני ונאמנו הם של מייעוט היהודי לモולדת ראהיה לשבה.

הוא הדגיש שאליהם הגן על היהודים משך ההיסטוריה וציין את שיחור הפעולה שבין היהודים והזכיר את תפקודם של יהודי איראן בניצחונה של המהפכה האסלאמית וכן מונע מתקודם של היהודים במהלך מלחמה שנכפחה על איראן. בסיום הטקס נאמרו דברי תודה לאיתולאה זרנדי ובתמורה על פועליו והענק לו לוח הוקרה מצדים של ארגון היהודי טהראן וארגון היהודי קריםאנשאה.

איתולאה זרנדי בנאומו לאחר דברי ברכה לכבוד ה"עשרת ימי השחר של מהפכה" שיבח את חברי מועצת המנהלים של ארגוני היהודים של טהראן ושל קריםאנשאה וצין שפעילותם של מנהל הארגון של יהודי קריםאנשאה מאוד חינוכית. הוא דיבר על שמירת הזכויות של המייעוט בדת האסלאם וצין: "מדינה שלנו היא בית בשבייל כל אורהיה וכולם צריכים להיות בו בשלוחה וביחסון כי כולנו מאמינים באחד".

במהמשך עם ציון דברי האיתולאה ברוג'רדי ז"ל הזכיר את העולם האמונה באחד ואמר שהמייעוטים היו תמיד בשalom בצד האסלאם.

הוא נאם לזכרו של הרופא היהודי ד"ר נורי ועל תרומתו הרובה לכל האוכלוסייה והווסף: הקהילה היהודית יחד עם שאר האזרחים פועלים יחד בכל המשורדים גם כשמודבר בשמות ו גם כשמודבר בעיות. איתולאה זרנדי ציין שהצדק הוא בסיס לפעלותם של כל הנבאים והמאmins בכל אחת מן הדותות האלוהיות וכיוויהם הם שווים. בסיום הוא הדגיש שהיהודים בקריםאנשאה מתפרנסים בכבוד בצד המוסלמים ונוהים מביתחון מלא בצדים.

בתגובה על שמוות המופיעות במספר kali תקשורת בקשר להגירתם של מספר יהודים אריאנים, ארגון יהודי טהראן וציג הכהילה היהודית בפרלמנט המועצה האסלאמית הצביעו את הטענות ופרשנו את תגובתם. תוכן פרטום מובא כאן במדוק:

בעקבות פרסום הידיעה במספר kali תקשורת בנושא הגירתם של קבוצה מצומצמת של יהודי איראן, היהודי איראן חורים ומודגשים שעם התנאים הנוחים לחיה המיעוט הדתי ובתוכם מיעוט היהודי הקיימים באיראן ועם שורשים החזקים של תרבויות המשותפת, היהודי איראן מעולם לא פעל לענן גירה מאורגנת. החדשות הכווצות שהתפרסמו בכל תקשורת הזרם בעניין הקשיים ובכויות של הכהילה היהודית באיראן שקרים לחולותן.

למרות התעמלות של אובי העם האיראני, שהם נחברים גם כאובי היהודי איראן, היהודי איראן לעולם לא היו מושפעים מהתעמלות אלו וזה בגל השורשים ההיסטוריים, התרבותיים והלאומיים עם איראן.

כפי שקדום הכרזנו, ברור שניסיונות לשחד בצורה יلدותית והפצת שקרים של גורמים כוהנים וציונים נגד איראן לא תגרום לשום נזק לקשרים העמוקים שבין היהודי איראן לבין העם האיראני ולבין המשטר הקדוש של רפובליקה האסלאמית. אנחנו היהודי איראן, היינו איראנים בעבר, איראנים בהווה ונהייה איראנים גם בעתיד ועם אהבה שיש לנו כלפי המולדת שלנו מוכנים לעשות הקربה עצמית למען המדינה.

nocחות הפעילה של היהודי איראן במהלך המלחמה שנכפהה על איראן וכל מהזה הקרב של עם האיראני עם אויביו הראה שהודיע איראן תמיד היו כתף עם כתף יחד עם העם המכובד והגדול האיראני. היהודי איראן יש להם אמון מלא בהשकפות המשטר הקדוש של הרפובליקה האסלאמית של איראן, בשמירה על זכויותיהם של מאמני הדתות האלוהיות, וזאת למרות פרסומות הזרם, ווישכו בחים שלהם במולדת שלהם.

ובכן מעליו שככל התערבות מצד המדינה הזרות בנושאים הפנימיים של איראן ויהודי איראן נחשבת כחלק ממיזמיות הטעיה העולמי כדי לתקוף את עם המכובד האיראני ומטרתה לפגוע באיחוד העם האיראני. מנקודת מבטו של היהודי איראן כל סוג של התערבות של מדינות זרות בנושאים הקשורים לייהודי איראן תהיה בלתי מקובלת לחולותן ובשם אופן לא נחשבת כ邏輯ית ואנחנו מגנים אותה בחריפות.

הדו קיום בשלה ושלום בין היהודי איראן והאיראנים במשך דורות בהיסטוריה, מעידה על הליכתם ביחד באותה הדרך בכל הזמנים.

ד"ר מורה צוק
מנהל הארגון היהודי טהראן

הנדס מורים מועתמאן
נציג היהודים בפרלמנט
המועצה האסלאמית

תערוכת הצילום הראשונה על התרבות היהודית

תערוכת הצילום הראשונה על התרבות היהודית התקיימה ביוזמתם של תנועת הנוער של ארגון יהודי טהראן ובסיוע של אגודות הסטודנטים היהודיים של איראן. התערוכה התקיימה בין התאריכים 1 עד 6 ינואר במשכן אגודות הסטודנטים היהודיים ובמה הוצגו מגוון של צילומים מ-8 צלמים.

בתקס הפתיחה של התערוכה נוכחו מועצת המנהלים של ארגון יהודי איראן, חברי אגודות סטודנטים, "בית צעירים גישא ובאע' צבא וגן סבא" ושותרי אמנות שבקהילת היהודית. מתן תשומת לב לתרבות העם היהודי, להציג צלמים צעירים ויצירתיים שבקרבת הקהילה היהודית, הצגת צילומים מקומות השיכות ליהדות ותרבות היהודי הלא איראני והמשך פעילותות כגון זה היו כותזהה מסקר דעת המבקרים בתערוכה.

ביצוע המוצלח של קונצרט של תלמידי המרכז ללימודיו מוזיקה

ביום רביעי ה-14 נובמבר 2007 בשנה הנוכחית התקיים קונצרט של תלמידי המרכז ללימודיו מוזיקה של ארגון היהודי טהראן באולם "מהbaban". האירוע זכה בקבלת פנים ואתודה רבה מצד העדה ומצד מועצת המנהלים של ארגון היהודי טהראן. יהודו של האירוע היה בהשתתפותם של תלמידים ואומנים צעירים בגילאים שבין 10 עד 14 שנה אשר בפעם הראשונה הופיעו על הבמה והגישו את ביצועיהם.

ביצוע הקונצרט היה מלאוה בנגינות על כינור, גיטרה, פסנתר ללא שום טעות בנגינת התווים והיתה חוויה מרתקת של הופעה אומנותית מוצלחת. מהלך הרוח של אומנים הצעירים ונער ורצונם בלהמשך, נתן תקווה לקהילה היהודית שבעתיד מצפה להם אומנים בעלי יכולת בתחום האומנות.

התקיים הטקס של מבאי גאווה "אפטכאר אפרינגן 86"

השנה כמו בשנים קודמות, אגודות הסטודנטים של היהודי איראן ערכו מסיבת "מבאי גאווה" כדי להביע הערכה לכפי הנוער שהצליחו לעبور את מבחני הכנסה לאוניברסיטה ומכללות בשנת 1386. במסיבה שהתקיימה בתאריך 25 דצמבר 2007 באולם "מהbaban" נכחו 110 צעירים. מטהראן וערים אחרות אשר עברו את מבחני הכנסה. הטקס התקיים אודוט המאכיזים של מועצת המנהלים וחברי אגודות הסטודנטים היהודיים של איראן במשך כמה חודשים. אנו מקיימים שהצלחנו להראות חלק קטן מן התודות של הקהילה היהודית של איראן כלפי "מבאי הגאווה" שלנו.

In reaction to the news broadcasted by a number of foreign mass media regarding the immigration of some Jewish Iranians, a reply letter was released by Tehran Jewish Association and the representative of the Jewish community in the Islamic Consultative Assembly, which the original text is published here for public notice.

Following the release of the news regarding the immigration of a small number of Jewish Iranians by some of the news agencies, the Jewish Iranians once again emphasizes that with due regard to desirable living conditions of the religious minorities and Jewish Iranians in Iran and taking into account the strong and common cultural roots, the Jewish Iranians have never taken measures to immigrate on organized basis and the baseless news released about the issues of the Jewish Iranians' community by foreign agencies are entirely false.

Despite strong propagandas by the enemies of the people of Iran, who are also the enemies of the Jewish Iranians, due to Iranian historical, cultural and national roots, the Jewish Iranians have never been affected by these propagandas.

As we have said before, it is obvious that the childish crude enticements and disinformation of the anti-Iran Imperialists and Zionists have never harmed the deep relations of Jewish Iranians with the people of Iran and the sacred system of the Islamic Republic.

We, as Jewish Iranians, have been Iranian, are Iranian and will remain Iranian and with the love we have in our homeland, we are ready to make any self-sacrifice for the sake of our country. Belief

During the imposed war and all stages of the Iranian nation's fight with the enemies of Iran, the Jewish Iranians have always accompanied the great and noble people of Iran. Having strong confidence in the sacred system of the Islamic Republic of Iran who believes in observance of the rights of the followers of Divine religions, the Jewish Iranians will continue to live in their homeland, despite all these foreign propagandas.

It is obvious that the interference of foreign countries in domestic issues of Iran and Jewish Iranians, is a part of the world imperialism's plot for attacking the noble nation of Iran and they have targeted the unity of the Iranian nation. From the viewpoint of the Iranian Jews, any interference by foreign countries in the matters of the Jewish Iranians are strongly unacceptable and they are in no way justifiable and we strongly condemn such movements.

The friendly coexistence of the Jewish Iranians over our long history, is a proof for the companionship of Iranian nation and the Jewish Iranians. Eng. Morris Motamed Representative of Jews in Islamic Consultative Assembly Dr. Siamak Moreh Sedgh President of Tehran Jewish Association

The first photo gallery on the Jewish Culture

The first photo gallery on the Jewish culture was held with the efforts and initiative of the Youths Committee of Tehran Jewish Association and cooperation of Iranian Organization of Jewish Students from 30 December 2007 to 6 January 2008 in central building of the organization of Jewish Students, with various works from 8 photographers. Members of the board of directors of the Jewish Association, and members of Students Organizations, Gisha & Saba Garden Youths

houses as well as aficionados of the Jewish Community took part in the inaugural ceremony of this show. Concentration on the Judaism culture, introduction of young and creative photographers of the Jewish community, presentation of photos from places and cultures of non-Iranian Jews as well as continuation of these types of activities, were all the outcome of the viewpoints of the visitors from this exhibition.

Successful Concert Performed by the Students of Music Training Center

On Wednesday 14 November 2007, the students of Music Training Center of Tehran Jewish Association performed a concert in Mohebban Hall, which the concert was greatly welcomed and acclaimed by our dear coreligionists and the board of directors of Tehran Jewish Association.

The highlight of this program was the presence of youngster students and artists of 10 to 14 years old who went on the stage for the first

time in their lives. Along such sections as playing solo violin, guitar and piano, this concert was performed with the minimum mistakes in playing musical notes and it left the sweet memory of performance of a successful artistic program in the audience's minds. The spirit of the Jewish young and youngster artists for continuation of the work, made the Jewish community hopeful to look for powerful artists in the future.

Ceremony to admire the honors in the year 2007

This year, like the previous years, the Iranian Organization of Jewish Students held the honors ceremony for admiring the students admitted to the universities and higher education institutes through the entrance examinations held in the year 2007. In this program which was held in Mohebban Hall on 25 December, 110 students who had been admitted to the universities through the entrance examinations took part.

They had come from Tehran and other cities. The said program was the result of several months of endeavors by the board of directors and members of the Iranian Organization of Jewish Students, and we hope the program has been able to show a small part of the appreciation of Iranian Jewish Society towards its own honors.

Travel of the Members of the Board of Directors of Tehran Jewish Association to Kermanshah

On the occasion of the revolution's Fajr ten-day ceremony, a group of the members of the board of directors of Tehran Jewish Association traveled to Kermanshah, aimed at visiting the city and solving the problems of the Jews in Kermanshah.

At the beginning of this one-day trip, Dr. Moreh Sedgh, Dr. Rahmatollah Rafi, Eskandar Michael, and Farhad Aframian had a meeting with members of Kermanshah's Jewish Association. In this meeting, cultural and social issues of Kermanshah's Jews, the needs of the Synagogues as well as educational and cultural needs of our coreligionists in this province were discussed.

Farhad Aframian, in-charge of the cultural committee of Tehran Jewish Association, referred to the equipping of the Jews' library and the Organization of Jewish Youths of the province after reconstruction of the central building, as the most important priorities and he emphasized on strengthening and increasing the quality of the Hebraic language classes and education of the Jewish culture. In the afternoon, a celebration was held with the presence of the Jews of Kermanshah and Kamyaran and members of the board of directors of Tehran Jewish Association and Ayatollah Zarandi, the then Imam of Kermanshah's Friday Prayer.

The celebration started with the anthem of the Islamic Republic of Iran and the Bible pray ceremony by Rabbi Ghoddousi.

After Sharon Amjadian, the administrator of the program, welcomed the guests, Dr. Moreh Sedgh, the president of Tehran Jewish Association delivered a lecture, in which he cherished the memory of the martyrs of revolution and referred to the interaction between the majority community and Kermanshah's Jewish community and emphasized on increasing the unity between all communities.

The next lecturer was Dr. Rahmatollah Rafi, Vice-chairman of Tehran Jewish Association. He congratulated the arrival of Fajr 10-day occasion and thanked the efforts and the concordance and supports of Ayatollah Zarandi, from Kermanshah's Jewish community. He then emphasized on the coming elections of the Islamic Consultative

Assembly and stated the importance of the participation of members of the community in determining the destination of their own society.

In his speech, Mr. Ghahramani, the president of Kermanshah Jewish Association, mentioned the history of Jews' life in this city and said; "there has been a peaceful coexistence of Jewish Iranians and other compatriots specially in Kermanshah and the loyalty of this minority towards their country is admirable."

He emphasized on the supports of Islam from the Jews over the history and also mentioned the interaction between the Moslems and the Jews as well as the role of the Jewish Iranians in formation of the Islamic Revolution and in the imposed war.

At the end, appreciations were made from Ayatollah Zarandi and a letter of commendation was granted to him by Tehran's and Kermanshah's Jewish Associations to thank his supports and cooperation. In his speech, Imam of Kermanshah's Friday prayer, congratulated the Farj 10-day occasion and thanked the board of directors of Tehran's and Kermanshah's Jewish Associations and he referred to the services of Mr. Ghahramani, the Chairman of Kermanshah Jewish Association as being very useful.

He then mentioned the observance of the rights of minorities in Islam and said; "our country is a home for all people and we have to live in this territory under the shade of peace and security, because we all believe in God's unity."

He then cited some words from the deceased Ayatollah Broujerdi, and referred to the world of God's unity and said that minorities have been always living beside the Moslems in peace.

He then mentioned the significant services of Dr. Nazari, a Jewish physician and added; "The Jewish community has actively participated in happiness and problems alongside other strataums of the nation." Ayatollah Zarandi called justice as the focus of all prophets and he considered the rights of all followers of Divine's religions as being equal. At the end, he mentioned the fact that Kermanshah's Jews are easily running their businesses alongside Moslems and they have a high security in this city.

who is standing nearby, replies; "Daniel is the prophet of the Jews, and he is respected by Moslems. Have you heard Imam Ali's anecdote which says the person who visits my brother Daniel, he has in fact visited me? Souch city has got its blessings from this sepulcher."

The behavior of the people of Souch towards the Jews is a fully friendly and cordially one, and there is no pessimism therein. The reason for this is perhaps the longtime presence of these people, so that some of the Shoushi people still believe that people from Egypt who escaped from the hands of Pharaoh came here with Daniel.

The backdoor has been allocated for entrance of the Jews. Besides this door, Moslem women take religious education in Koran class and they look a little astonished from the presence of this group. An old woman coming out from the classroom, asks a Jewish lady about the ceremony and when she hears that the present crowd, who are lightening the candles, are Jewish, she takes her hands towards sky and says; "May God accept all these prays."

The candles on the corner of the simple wall of the backyard of the tomb, give a special view to the space. Rafael says; "I lighter the candle to remind God of my ambitions. I very much like this lightening of candles for God."

When I go up the stairs and enter into the area, a Shrine guide directs me to another door, which is the main entrance to the tomb of Daniel the Prophet. Now I climb down the stairs and I find myself in a small room, in which there are only a simple gravestone and a carpet. Men and women are sitting on the ground and they are busy praying. Hamid reads Tahilim and Sousan weeps and she has put her head on the gravestone. Mothers are embracing their children and speaking to them about Daniel the Prophet. I sit in a place and look at the people coming and going.

When I asked about the presence of the Jews in Shoush and the visit of his tomb, Abolhassan Abolmashadi, who is responsible for the tomb besides other Moslems, says; "it's for many years that the Jews come here and we open the main door of the tomb for them after we made necessary coordination with the Jewish Association and the Authority of the Tomb and they visit the tomb. Every year the Jews grant their charitable offerings to the Daniel's Tomb and with the help of these charitable offerings we equip the tomb. Several years ago, a water cooler was granted by the Jews' Association."

Abolmashdi believes that all of us worship one unique God and we are equal and there is no difference between a Jew and a Moslem. For him it is interesting that these two big religions are similar from many aspects and he is happy by seeing the Jews in Daniel the Prophet's tomb. In the upper area of the shrine, where Moslems pray, at the presence of the women, the Jews are now putting their heads on the shrine and they cite Tihilim. Some of

the pilgrims have phoned their family and friends and they put their mobile phones on the shrine, so that everybody has the chance to make his/her prays and requests, a tradition which is so more or less seen in the shrines of Shiite Imams and Imams' descendants. The announcement of prayer (Azan) was heard in the quadrangle of the tomb. Bahador Michael guides the crowd towards the exit door so that the quadrangle would become empty for the noon prayer of the Moslem women. I look through the corner of the wall paring men and women; a man is reading Tihilim and another reading Mafattih.

The interval between 12 to 2 PM is the time when people can visit the Shoush museum. Jamal who is bundling roses for Valentine Day, has been a witness of the presence of Jews in Shoush for several years. He tells lots of stories from Souch famous stone, from Daniel and the story of the suspension of his body in the river in Seljuk's era and the wars between the eastern and western residents of the river in possessing the body of Daniel. He says; "Since the body of Daniel is in the western part of the river, this part is more flourished than the eastern area in terms of economy and trade, and the eastern and western residents, including both Moslems and Jews, had long been fighting for possessing and keeping his body, and finally they compromised."

While he is giving a bunch of flower to a buyer, says; "I believe the day Jews come to Shoush, they also brought with themselves the divine grace."

The owner of an old grocery, who is almost 60 years old, believe that with the arrival of the Jews at this time of the year, the appearance of the city also changes."

After reading the evening prayer, the group got in the buses in order to visit Dezful city. The crowd in the buses look tired but strong-minded and they say goodbye to the tomb of Daniel.

At the threshold of the river, the buses stop so that the passengers would start buying and visiting the city. The young people walk up the path to get to the market. Isaac, Shadi, Shahram and some other youths tell jokes on the way and they laugh. The elders straggle and they become busy with buying fish, cheese and butterfat. The market is very crowded and the sun starts to set down. Sepideh buys cheese for her mother and Neda has chosen the traditional breads of Dezful. Some of them buy food for dinner at the train. A Dezfuli woman asks Sara, where they have come and Sara tells her the story of Daniel the Prophet and the trip of the Jews.

Near 7 o'clock, the time for return from Dezful to Andimeshk Station, the sun has completely set down; Youths, ladies and men are sitting on the beach of Dezz river and they look at the sunset. Some are laughing, some singing and some talking, but others are still looking at the sunset and talking from their return.

conspiracies, which are received from "Friends", is really admirable. The writer believes that if for whatever reason and under any prudence, we have been hedging from an important responsibility, by releasing manifests and verbal condemnation, against such conspiracies, from now on we are no more allowed to make such hesitation. Although, all those deployments have been correct in its own right, but, the incidents of this kind show that they have not been enough, and it requires stronger actions. It seems the conservative abstinence of some of the members of Jewish community from commenting and interfering in political issues, carried out to prevent risks, damages and politics and with the concern of becoming the pawn of others, incurs more expenses on this community.

The silence of Jewish community against the ridiculous and foolish shows of Zionist parties, although they are justifiable with such interpretations as the silence of the wise against the lunatic, but it is not logical in some situations where the conspiracies of friend-like enemies

incur serious damages on the creditability of the Jews. The Jewish communities throughout the world are minority communities and such scenarios indicate antihuman plots against these minorities.

Let's suppose the claim as hard living conditions of the minorities is a true one. In this case, no healthy mind would accept that for example for the clamorous rescue (in fact after the rescue!) of 40 Jews, they show the lives of tens of thousands of other Jews as being critical. Do these wet-nurse people have a goal other than the breach of human rights, which indicate the freedom of people in selecting the place of living?

These movements are undoubtedly made in order to damage the credit of the Jewish Community throughout the world and to make the majority communities and societies of their living place to lose their mutual confidence. So, it is the duty of every pious and informed Jew to rely on natural confidence in order to prove to all people of the world that the Iran's Jewish Community is not a plaything at the hands of others.

Court of Peace

Report of Iranian Jews' Pilgrimage Travel to Sush Daniel

Although there have been many disagreements regarding the location of the tomb of Daniel the Prophet in the recent years, and according to different sayings the sacred body of this prophet has been moved from Ghares city in Turkey to Samarghand in Uzbekistan, this year as the previous years more than 200 Iranian Jews gathered around his tomb, located at the side of the Shaor River on Arg Hill of Shoush and they respected his great position.

Daniel is the son of Yuhanna, a prophet whose relation goes back to Yahuda, the son of Jacob the Prophet. Many stories have been written in historical and religious books including his captivity by Bakhtolnasr and the dream interpretation of Bakhtolnasr by him. What is more backed and considered by documents, is the fact of his presence in Shoush archeological city and finally his death at the same place. Many miracles and benevolences have been attributed to Daniel the Prophet and this has made the Moslems and the Jews of this archeological land to respect his clerical position and go to visit his shrine.

200 Iranian Jews from Tehran and Shiraz arrived in Shoush city at 7 AM on 14 February. Raja Railroad Company had allocated 7 wagons to the Jews' Association and despite the routine program of the trains, it stopped in Sush on 14 February.

One of the officials of the tour said; "the authorities of Raja Travel Co. made full cooperation with us. If it was not their cooperation, we couldn't stop in Sush and we had to get out of the train in Andimeshk and ride a long distance to get here."

Around 8 AM, the morning praying ceremony is held in a pilgrim-house on the eastern coast of Shaor River, so that once again the divinity and unity of God is worshipped. A mystic who is accompanied by his sister and son, says; "it's 3 years that I come hear with the Jews group." The program is held every year at the same month. The weather is not so hot and we have a good ceremonial.

Soheil, a student of Mechanics, says; "I like participating in these tours. These places make us feel more integrated. I'm not so much fan of going to Synagogue, but I usually participate in such programs so that I am in more contact with my community."

Zhaleh, who is listening to my discussion with Soheil, says; "I'm 65 years old. The best gift for me is when I see Jewish youths respecting their ancient heritage and they live lively and happily. I'm very happy for being in Iran and taking part in such ceremonies with my coreligionists."

After the prayer and the breakfast, the crowd goes to other side of the river. Next to the pilgrim-house a bathhouse called "Daniel the Prophet Bathhouse" is located. The owner of the bathhouse says; "Every year the people of this region wait for the arrival of Jewish pilgrims." Looking at the Jewish youths, Kazem says; "every year I see new faces among these pilgrims. My father says that Sush city was one of the main centers for living of the Jews in old times and Daniel the Prophet lived with the same group of Jews in Sush."

When I ask Mohammad about his opinion regarding the presence of the Jews in their city, another young person

OFEGH BINA

Cultural , Social and News magazine of
TEHRAN JEWISH COMMITTEE
Vol. 9, No. 34 , Mar. 2008

Concessionary:
Tehran Jewish Committee
Managing Director:
Dr. Ciamak Moreh Sedgh
Chief Editor:
Farhad Aframian

Administrative manager: Nastaran Jazeb
Editorial Board:
Dr. Younes Hamami Lalehzar, Rahman
Delrahim, Tina Rabiezadeh, Shergan
Anvarzadeh, Maryam Hanasabzadeh,
Arash Saketkho, Sima Moghtader,
Elham Moadab, Farhad Rohani, Sam
Benyamin, Lioura Saeed, Manoochehr
Tabari
Cover Designer: Rahmatollah Nehdaran,
Dariush Nehdaran

Publication Address:
3rd fl., No 385., Sheikh Hadi St., Tehran,
Postal Code: 11397-33317
Tel: 66702556
Fax: 66716429
Email: bina@iranjewish.com
Internet Site:
wwwiranjewish.com

Short news, but long story

Editorial

In January of the current year, the mass departure of a number of Iranian Jews was on the top of the news of some foreign news agencies, who quoted the living conditions of the Jews in Iran, being terrible, painful and ignoble.

After this news maneuver, the representative of Jewish Community in the Islamic Consultative Assembly and the Iranian Jewish Association released reply letters and participated in several interviews, in which they denied the immigrating group's baseless claims. Subsequently many Iranian Jewish organizations in Europe and US showed significant reactions in objection to this movement. From the writer's point of view, considering the numerous documents and various historical evidences, which prove the freedom, security and full peace of the Jewish Iranians and their peaceful coexistence with other compatriots in their own country, there would be no need to repeat what has been said and written over the past years in proving and confirming the issue, because as an Iranian proverb says;

"One word will be enough if there's only one person in the house."

Even those who have minimum information about this land and the miscellaneous tribes and minorities who live therein, would be certainly aware of the role of this language, tribal, and religious diversification in protecting the nature of Iran and of how its affairs in various areas as economy, policy, society and culture are going on. With a short look at the brilliant records of Jewish Iranians in the scared defense, the one and only war in which Iranians were involved within the past 200 years, and in which they didn't even lose a centimeter of their lands, and the list of tens of Jewish martyrs, the war-handicapped and POWs, we find the evidences for our claim. The sense of being an Iranian has been mixed with the flesh and blood of all Jews of this

territory as well as other minorities and in no market and at no rate, it can be sold.

Your affection in my soul, and your love in my heart
Came to me when my mother nursed me and it will leave
me when I die.

What we have to consider about this suspicious news, which points to the organized immigration of the Jewish Iranians, is the exaggeration under which 27 Jewish Iranians out of whom more than one-third have been pilgrims and almost one-third have been tourists, and who have been collected from different flights with a pre-developed plan and at the presence of the representatives from different news agencies at a specific time at Tel Aviv airport, and with simultaneous broadcasting of an interview with Mr. Michael Jenkenovich, the speaker of an immigration agency, affiliated to Zionist Christians, are introduced as immigrants to Israel. Here we do not intend to state the conspiracies of the enemies of peace and security of the Jews, since there has never been an organization or entity in Iran who has been trying to destroy this possibility for the Iranian Jews under which they could select their place of living, and now some organizations of this kind try to initiate such events in order to help them administer their justice!

What the writer tries to consider is the problems that these so-called friends of Jews have always put on the shoulder of this poor community.

If we want to think of the Jewish community as a community under injustice and pressure, certainly the main cause of this iniquity is the same more-kind-than-mother-nurse group who once in a time strike horrendous strokes on the peace and convenience of the members of this community and who have always been trying to create disturbance in the relations between the members of this society and the neighboring and host communities. The patience of the Iranian Jews, as they have so far been silent against such

روایتی از زیدی

تلفن روابط عمومی: ۳۲۸۶۹۶۹ - ۱۱۶۰ ۱۵ - ۱۶۳

卷之三

تسریع در ساخت و ایجاد سلولهای تازه

حواری روغن دانه نشترن و حشی و روغن ماکاردیا

بیکسری ر پیری روسی پرست
محققی رکسپاپتو^{۳۱} و امکا -
موطوب گفته، مخذلی و جوان گفته سلیمانی پرست

Anti-Premature Aging
Moisturizing & Nourishing

1

B
etis

10

Approved by RASF of Germany

OFEGH BINA

Cultural, Social and News magazine of
TEHRAN JEWISH COMMITTEE
VOL. 9 , No. 34, Mar 2008

خبرکوتاه است ولی قصه درازی دارد، چهل ایرانی یهودی (بخوانید ۲۷ نفر) به اسرائیل مهاجرت نموده اند.

روی سخن من با تمامی ایرانیان یهودی است، آیا در تمام طول مدت زندگانی خود تا امروز لحظه ای را به یاد می آورید که در آن لحظه ایرانی بوده باشید اما یهودی نه و یاد می را در خاطر دارید که در آن دم یهودی بوده باشید اما ایرانی نه، ایرانی بودن و یهودی بودن دست کم برای ما دو مفهوم با وصله به هم پیوسته نیست، حکایت سر و تن است که اگر از هم جدا شوند نه سر، سرو نه تن، تن خواهد بود، ایرانی یهودی همیشه ایرانی یهودی است، انکار هویت ایرانی اش انکار هویت یهودی اش هم هست. آیا تو طنه گران و یا مخاطبان آنها نمی دانند که ایرانی یهودی اگر ایرانی بودن خود را نفی کند دیگر یهودی هم نخواهد بود؟

החדשנות הן קצרות אבל הסיפור הוא ארוך. ארבעים יהודים איראנים (תקראו 27 איש) היגרו לישראל.

אני פונה אל כלל קהילת היהודי איראן, האם בכל אורך החיים שלכם עד היום זוכרים רגע בו הייתם איראני אבל לא יהודי? או האם זוכרים רגע בו הייתם היהודי אבל לא איראני? להיות איראני ולהיות היהודי, לפחות בשבלנו, אינם שתי פרושים שונות של מחברים בניהם עם טלאי, זהה סיפורם של ראש וגוף שם נפרד בניהם, ראש לא יהיה ראש וגוף לא יהיה גוף, איראני היהודי תמיד איראני. הבחשת זהותו האיראנית שלו נחשב גם כבחשת זהותו כיהודי.
האם בעלי המזימות וזובריהם אינם יודעים שם היהודי איראני ישולל את זהותו האיראנית,
ישולל גם את זהותו היהודי?

The news is short, but has a long story. 40 Iranians (the real number is 27) immigrated to Israel.

I'm speaking to all Jewish Iranians. During all your life, do you ever remember any second in which you have been Iranian, nor Jewish? Or do you ever remember a second in which you have been Jewish, nor Iranian? Being Iranian and being Jewish, at least for us are not two concepts, patched together. It's the story of head and body; if they are separated, neither head is head nor body is body. The Jewish Iranian will always be Jewish Iranian. Denying his Iranian identity is actually denying his Jewish identity. Do the conspirators and/or their audience not know that if a Jewish Iranian denies his being Iranian, he will no more be a Jewish, too?

